Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2026

Decizia protocolară nr._____/2026

*Proiect*

**UE**

**PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**

**L E G E**

**pentru modificarea unor acte normative**
**(armonizarea cadrului normativ privind IMM-urile)**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege:

– transpune parțial art. 1 și 2 din Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung, precum și art. 2 (a) și 3 (a) din Anexa la Directivă, CELEX: 31998L0029, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 148 din 19 mai 1998, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 806/2003 al Consiliului din 14 aprilie 2003;

– pune în aplicare parțial pct. 1 din Anexa I, pct. 5 (a) din Anexa II și lit. (v), (w) din Anexa XIII din Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind aplicarea anumitor orientări în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială și de abrogare a Deciziilor 2001/76/CE și 2001/77/CE, CELEX: 32011R1233, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2023/2738 al Comisiei din 28 septembrie 2023;

– se aliniază la Recomandarea Comisiei 2003/361/CE din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii, CELEX: 32003H0361, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 124 din 20 mai 2003;

– se aliniază la Recomandarea (UE) 2025/1099 a Comisiei din 21 mai 2025 privind definiția întreprinderilor mici cu capitalizare medie,

CELEX: 32025H1099, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 2025/1099 din 28 mai 2025;

– se aliniază la Comunicarea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor [COM(2008) 394 final] din 25 iunie 2008 – „Gândiți mai întâi la scară mică”: Prioritate pentru IMM-uri – Un „Small Business Act” pentru Europa, CELEX: 52008DC0394, inclusiv prin prisma Comunicării Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor [COM(2011) 78 final] din 23 februarie 2011 privind Revizuirea „Small Business Act” pentru Europa, CELEX: 52011DC0078.

**Art. I.** – Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 306-313, art. 651), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Se completează cu clauza de armonizare cu următorul cuprins:

„Prezenta lege:

– transpune parțial art. 1 și 2 din Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung, precum și art. 2 (a) și 3 (a) din Anexa la Directivă, CELEX: 31998L0029, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 148 din 19 mai 1998, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 806/2003 al Consiliului din 14 aprilie 2003;

– pune în aplicare parțial pct. 1 din Anexa I, pct. 5 (a) din Anexa II și lit. (v), (w) din Anexa XIII din Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind aplicarea anumitor orientări în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială și de abrogare a Deciziilor 2001/76/CE și 2001/77/CE, CELEX: 32011R1233, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2023/2738 al Comisiei din 28 septembrie 2023;

– se aliniază la Recomandarea Comisiei 2003/361/CE din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii, CELEX: 32003H0361, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 124 din 20 mai 2003;

– se aliniază la Recomandarea (UE) 2025/1099 a Comisiei din 21 mai 2025 privind definiția întreprinderilor mici cu capitalizare medie, CELEX: 32025H1099, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 2025/1099 din 28 mai 2025;

– se aliniază la Comunicarea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor [COM(2008) 394 final] din 25 iunie 2008 – „Gândiți mai întâi la scară mică”:

Prioritate pentru IMM-uri – Un „Small Business Act” pentru Europa, CELEX: 52008DC0394, inclusiv, prin prisma Comunicării Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor [COM(2011) 78 final] din 23 februarie 2011 privind Revizuirea „Small Business Act” pentru Europa, CELEX: 52011DC0078.”

2. La articolul 2 alineatul (1), cuvintele „cu excepția persoanelor fizice care activează în baza patentei de întreprinzător” se exclud.

3. La articolul 3:

după noțiunea „autoritate competentă” se introduc noțiunile „ajutor condiționat” și „ajutor necondiționat” cu următorul cuprins:

„*ajutor condiționat* – ajutor care este efectiv (de jure sau de facto) condiționat de achiziționarea de bunuri și/sau servicii din țara donatoare și/sau dintr-un număr limitat de țări, care include împrumuturi, granturi sau finanțări asociate cu un nivel de concesionalitate mai mare de zero procente;

*ajutor necondiționat* – ajutor care include împrumuturi sau granturi ale căror fonduri sunt utilizate în mod liber și integral pentru a finanța achiziții din orice țară”;

după noțiunea „controlul de stat consultativ” se introduce noțiunea „credit la export” cu următorul cuprins:

„*credit la export* – sprijin acordat de Guvern pentru acoperirea operațiunilor legate de exportul de bunuri și/sau servicii pe termen scurt (până la doi ani) sau pe termen mediu și lung (cu o durată totală de risc de cel puțin doi ani); un credit la export poate lua forma unui credit-furnizor acordat de exportator sau a unui credit-cumpărător, în cazul în care banca exportatorului sau altă instituție financiară acordă un credit cumpărătorului (sau băncii sale)”;

după noțiunea „fond de fonduri” se introduce noțiunea „garanție financiară” cu următorul cuprins:

„*garanție financiară* – angajament asumat de Fondul de garantare, în condițiile prezentei legi, pentru garantarea obligațiilor aferente instrumentelor și mecanismelor prevăzute la art. 13 din prezenta lege”;

după noțiunea „garanție financiară pentru credite” se introduce noțiunea „garanție financiară pentru obligațiuni emise de IMM” cu următorul cuprins:

*„garanție financiară pentru obligațiuni emise de IMM* – angajament față de investitorii în obligațiuni emise de IMM, asumat de către o instituție care gestionează fondul de garantare pentru IMM, în scopul partajării riscului financiar asociat cu emisiunile de obligațiuni și asigurării protecției investitorilor până la onorarea de către emitent a tuturor obligațiilor aferente achitării dobânzilor și răscumpărării obligațiunilor”;

după noțiunea „instrumente de susținere” se introduce noțiunea „întreprindere” cu următorul cuprins:

*„întreprindere* – orice entitate care desfășoară o activitate economică,

indiferent de forma sa juridică de organizare”;

după noțiunea „parteneriat strategic în domeniul microîntreprinderilor, al întreprinderilor mici și mijlocii” se introduc noțiunile „societate de capital de risc” și „societate publică de investiții” cu următorul cuprins:

*„societate de capital de risc* – entitate care permite investirea în comun a resurselor financiare ale mai multor investitori în titluri de capital și în titluri legate de capital, inclusiv cvasicapital, emise de societăți în care se investește, care sunt, în general, societăți private ale căror acțiuni nu sunt admise spre tranzacționare pe o piață reglementată, cu scopul participării la creșterea valorii societăților finanțate și al obținerii unui profit prin ieșirea din investiție, inclusiv prin vânzarea participațiilor deținute;

*societate publică de investiții* – persoană juridică constituită sub forma unei societăți pe acțiuni, al cărei capital social este deținut integral sau parțial de stat ori de unitățile administrativ-teritoriale și care are drept scop principal investirea, administrarea și valorificarea resurselor financiare prin dobândirea și deținerea de instrumente financiare, participații în capitalul altor persoane juridice sau alte active investiționale, în vederea obținerii unui beneficiu economic și/sau realizării unor obiective de interes public”.

4. La articolul 4:

alineatul (1) litera b) va avea următorul cuprins:

„b) realizează o cifră de afaceri anuală netă ce nu depășește 50 de milioane de euro, echivalent în lei moldovenești și/sau dețin active totale (active imobilizate și active circulante) ce nu depășesc 43 de milioane de euro, echivalent în lei moldovenești, conform ultimei situații financiare aprobate”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Cu excepția investitorilor prevăzuți la art. $5^2$ alin. (3), o întreprindere nu poate fi considerată microîntreprindere, întreprindere mică sau mijlocie dacă 25% sau mai mult din capitalul social ori din drepturile de vot ale acesteia sunt deținute sau controlate, direct ori indirect, individual sau în comun, de una sau mai multe autorități sau instituții publice.”

5. La articolul 5:

la alineatul (1):

la litera b) textul „cel puțin 10 și” se exclude;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) întreprindere mijlocie – are cel mult 249 de salariați și realizează o cifră de afaceri anuală netă ce nu depășește 50 de milioane de euro, echivalent în lei moldovenești și/sau deține active totale (active imobilizate și active circulante) ce nu depășesc 43 milioane de euro, echivalentul în lei moldovenești”;

la alineatul (3), enunțul al doilea va avea următorul cuprins:

„Dobândirea sau pierderea unei categorii se realizează doar dacă situația respectivă se menține pe parcursul a două perioade de gestiune consecutive.”

6. Se completează cu articolele $5^1$-$5^6$ cu următorul cuprins:

**„Articolul $5^1$.** Tipurile de întreprinderi, în funcție de relația lor cu alte întreprinderi

În funcție de relația lor cu alte întreprinderi, raportată la capitalul sau la drepturile de vot deținute ori la dreptul de a exercita o influență dominantă, pot exista trei tipuri de întreprinderi:

a) întreprinderi autonome;

b) întreprinderi partenere;

c) întreprinderi legate.

**Articolul $5^2$.** Întreprinderea autonomă

(1) O întreprindere autonomă este orice întreprindere care nu este clasificată ca întreprindere legată sau ca întreprindere parteneră, în sensul prezentei legi.

(2) O întreprindere este autonomă dacă deține mai puțin de 25% din capitalul social sau din drepturile de vot (oricare dintre acestea este mai mare) în una ori în mai multe întreprinderi sau dacă nicio altă întreprindere nu deține 25% sau mai mult din capitalul social ori din drepturile de vot ale întreprinderii în cauză.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), o întreprindere este considerată autonomă, neavând, prin urmare, nicio întreprindere parteneră, chiar dacă acest prag de 25% este atins sau depășit de către următoarele categorii de investitori, cu condiția ca acești investitori să nu fie legați, în sensul art. $5^4$, individual sau în comun, de întreprinderea în cauză:

a) societăți publice de investiții, societăți de capital de risc, persoane fizice sau grupuri de persoane fizice care exercită în mod regulat o activitate de investiții cu capital de risc (*business angels*) și care investesc capital propriu în întreprinderi necotate la bursă, cu condiția ca investiția totală a acestor investitori în aceeași întreprindere să nu depășească echivalentul în lei a 1250000 de euro;

b) universități sau centre de cercetare fără scop lucrativ;

c) investitori instituționali, inclusiv fonduri de dezvoltare regională;

d) autorități ale administrației publice locale, cu un buget anual mai mic de echivalentul în lei a 10 milioane de euro și cu o populație mai mică de 5000 de locuitori.

**Articolul $5^3$.** Întreprinderile partenere

Întreprinderile partenere sunt toate întreprinderile care nu sunt clasificate ca întreprinderi legate și între care există următoarea relație: întreprinderea (din amonte) deține, individual sau în comun cu una ori mai multe întreprinderi legate, 25% sau mai mult din capitalul social ori din drepturile de vot ale unei alte întreprinderi (din aval).

**Articolul 5[4].** Întreprinderile legate

(1) Întreprinderile legate sunt întreprinderile între care există oricare dintre următoarele raporturi:

a) o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților celeilalte întreprinderi;

b) o întreprindere are dreptul de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organului de administrație, de conducere ori de supraveghere a celeilalte întreprinderi;

c) o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra celeilalte întreprinderi, în temeiul unui contract încheiat cu această întreprindere sau al unei clauze din statutul acesteia;

d) o întreprindere este acționară sau asociată a celeilalte întreprinderi și deține singură, în baza unui acord cu alți acționari ori asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau asociaților întreprinderii respective.

(2) Se prezumă că nu există o influență dominantă dacă investitorii prevăzuți la art. $5^2$ alin. (3) nu sunt implicați direct sau indirect în conducerea întreprinderii respective, fără ca drepturile pe care le dețin în calitatea lor de acționar sau asociat să fie prejudiciate.

(3) Sunt considerate întreprinderi legate și întreprinderile între care există oricare dintre raporturile descrise la alin. (1), prin intermediul uneia ori mai multor întreprinderi sau prin oricare dintre investitorii prevăzuți la art. $5^2$ alin. (3).

(4) Întreprinderile între care există oricare dintre raporturile descrise la alin. (1), prin intermediul unei persoane fizice sau al unui grup de persoane fizice care acționează de comun acord, sunt, de asemenea, considerate întreprinderi legate, dacă își desfășoară activitatea sau o parte din activitate pe aceeași piață relevantă ori pe piețe adiacente.

(5) O piață adiacentă, în sensul prezentei legi, este acea piață a unui produs sau a unui serviciu situată direct în amonte ori în aval față de piața în cauză.

**Articolul 5[5].** Modalitatea de determinare a numărului mediu de salariați

(1) Numărul mediu anual de salariați corespunde numărului mediu de salariați în întreprindere în cursul anului, determinat pe bază lunară.

(2) Numărul mediu de salariați reprezintă media aritmetică simplă, rezultată din suma efectivelor zilnice de salariați (exclusiv cei al căror contract individual de muncă/raport de serviciu a fost suspendat) din anul de referință – inclusiv din zilele de repaus săptămânal, sărbătorile legale și alte zile nelucrătoare – împărțită la numărul total al zilelor calendaristice. În zilele de repaus, sărbătorile legale și alte zile nelucrătoare se ia în calcul ca efectiv zilnic numărul salariaților din ziua precedentă, cu excepția celor al căror contract individual de muncă/raport de serviciu a încetat în această zi.

(3) În efectivele zilnice de salariați avute în vedere la calcularea numărului mediu anual de salariați se includ salariații angajați cu contract individual de

muncă/raport de serviciu pe durată determinată sau nedeterminată, inclusiv salariații angajați la lucrări sezoniere, managerul/administratorul, precum și asociații sau partenerii care desfășoară în mod regulat activitate în întreprindere și beneficiază de avantaje financiare oferite de întreprindere.

(4) La calcularea numărului mediu anual de salariați nu se au în vedere salariații al căror contract individual de muncă este suspendat pentru perioada luată în calcul, conform prevederilor legale, și ucenicii și elevii sau studenții care urmează o formă de pregătire profesională pe bază de contract de ucenicie sau de formare profesională.

(5) Nu sunt incluși în numărul mediu anual de salariați salariații aflați în concediu de maternitate, în concediul paternal, în concediul pentru îngrijirea copilului, în concedii neplătite sau în concediu medicale, participanți la grevă, salariații detașați la lucru în străinătate, precum și cei aflați în alte absențe neplătite.

(6) Salariații angajați cu timp de muncă parțial (munca pe fracțiune de normă) sunt incluși proporțional cu timpul efectiv lucrat sau prevăzut în contractul individual de muncă.

**Articolul 5[6].** Datele utilizate pentru clasificarea întreprinderilor și perioadele de referință

(1) Datele utilizate pentru determinarea numărului mediu de salariați și a valorilor financiare sunt cele aferente ultimei perioade de gestiune pentru care au fost aprobate situațiile financiare, calculate în bază anuală. Cifra de afaceri anuală netă se determină potrivit metodologiei oficiale aprobate de Biroul Național de Statistică și se calculează fără taxa pe valoarea adăugată și fără alte impozite indirecte.

(2) În cazul în care, la data întocmirii situațiilor financiare, o întreprindere constată că, pe o bază anuală, a depășit sau a scăzut sub plafoanele de personal sau financiare prevăzute la art. 4 și 5, acest lucru nu duce la pierderea sau dobândirea statutului de microîntreprindere, întreprindere mică sau mijlocie, cu excepția cazului în care aceste plafoane sunt depășite sau nu au fost atinse pe parcursul a două perioade de gestiune consecutive pentru care au fost aprobate situațiile financiare.

(3) În cazul întreprinderilor nou înființate, ale căror situații financiare nu au fost încă aprobate, datele aplicabile trebuie să reiese dintr-o estimare de bună-credință realizată pe parcursul perioadei de gestiune.

(4) În cazul unei întreprinderi autonome, datele, inclusiv numărul mediu anual de salariați, se stabilesc exclusiv pe baza situațiilor financiare anuale ale întreprinderii respective.

(5) Datele, inclusiv numărul mediu anual de salariați, ale unei întreprinderi partenere sau legate cu o altă întreprindere se stabilesc pe baza situațiilor financiare anuale și a altor date ale întreprinderii ori, dacă există, pe baza situațiilor financiare anuale consolidate în care întreprinderea este inclusă, care se cumulează

cu datele oricărei întreprinderi partenere a întreprinderii în cauză, situată imediat în amonte sau în aval de aceasta, proporțional cu procentul de participare la capital ori cu procentul drepturilor de vot (cel mai ridicat dintre aceste procente). În cazul participațiilor încrucișate, se aplică procentul cel mai ridicat.

(6) Datele prevăzute la alin. (5) se cumulează în proporție de 100% cu datele oricărei întreprinderi care este legată direct sau indirect de întreprinderea în cauză, dacă datele nu sunt deja incluse în situațiile financiare anuale consolidate.

(7) Datele întreprinderilor partenere ale întreprinderii în cauză trebuie să provină din situațiile financiare anuale proprii și din celelalte date consolidate, dacă acestea există. La acestea se adaugă 100% din datele întreprinderilor legate de aceste întreprinderi partenere, cu excepția cazului în care aceste date au fost deja incluse prin consolidare.

(8) Datele întreprinderilor cu care întreprinderea respectivă este legată trebuie să provină din situațiile financiare anuale proprii și din celelalte date consolidate, dacă acestea există. La acestea se adaugă, în mod proporțional, datele oricărei întreprinderi partenere a acestor întreprinderi legate, situată imediat în amonte sau în aval de acestea, cu excepția cazului în care au fost deja incluse în situațiile financiare anuale consolidate, într-o proporție cel puțin egală cu procentul definit la alin. (5).

(9) Atunci când în situațiile financiare consolidate nu sunt incluse informații cu privire la numărul mediu anual de salariați al unei întreprinderi, cifrele privind numărul mediu anual de salariați se calculează prin cumularea proporțională a datelor aferente întreprinderilor partenere și a datelor aferente întreprinderilor cu care întreprinderea respectivă este legată.”

7. La articolul 6:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Categoria de microîntreprindere, întreprindere mică și mijlocie se determină în conformitate cu criteriile prevăzute la art. 4 și 5. Întreprinderea confirmă categoria în care se încadrează prin declarația pe proprie răspundere, în condițiile prezentei legi”;

la alineatul (2), după textul „stipulate la” se completează cu următorul text: „art. 4 și ”.

8. Se completează cu articolele $6^1$ și $6^2$ cu următorul cuprins:

**„Articolul $6^1$.** Sfera de reglementare a întreprinderilor mici cu capitalizare medie

(1) Întreprinderea mică cu capitalizare medie este întreprinderea care:

a) are mai puțin de 750 de salariați și

b) înregistrează:

– o cifră de afaceri anuală netă de cel mult 150 de milioane de euro, echivalent în lei moldovenești sau

– active totale de cel mult 129 de milioane de euro, echivalent în lei moldovenești.

(2) Întreprinderile mici cu capitalizare medie nu fac parte din categoria întreprinderilor mici și mijlocii.

(3) Întreprinderile mici cu capitalizare medie pot beneficia de măsuri de sprijin, instrumente financiare, scheme de ajutor de stat și alte politici publice care prevăd aplicabilitatea acestora pentru categoria respectivă.

(4) La determinarea indicatorilor prevăzuți la alin. (1) pentru întreprinderile mici cu capitalizare medie, se aplică în mod corespunzător regulile privind tipurile de întreprinderi (autonome, partenere și legate) și metodologia de calcul a numărului de salariați și a pragurilor financiare stabilite la art. 4, 5 și $5^1$-$5^6$ din prezenta lege.

(5) Prin derogare de la art. $5^2$ alin. (3) lit. a), în cazul întreprinderilor mici cu capitalizare medie, plafonul investiției totale prevăzut pentru investitorii de tip business angels este de 5.000.000 euro, echivalent în lei moldovenești.

(6) În cazul în care un fond de investiții alternative, astfel cum este definit de legislația privind organismele de plasament colectiv alternative, a investit într-o întreprindere, nu sunt considerate întreprinderi legate, în sensul art. $5^4$:

a) întreprinderea respectivă și fondul de investiții alternative;

b) întreprinderea respectivă și administratorul fondului de investiții alternative;

c) întreprinderea respectivă și o altă întreprindere în care a investit același fond de investiții alternative.

(7) Prevederile alin. (6) se aplică dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) fondul de investiții alternative, administratorul acestuia și întreprinderile respective țin evidența contabilă separat;

b) fondul de investiții alternative și administratorul acestuia dispun de o strategie de investiții prestabilită care prevede ieșirea din investiția în întreprinderea sau întreprinderile respective, inclusiv prin vânzarea întreprinderii sau prin alte modalități.

(8) Statutul de întreprindere mică cu capitalizare medie se dobândește sau se pierde doar în cazul în care pragurile prevăzute la alin. (1) sunt depășite sau nu mai sunt atinse pe parcursul a două perioade de gestiune consecutive, reflectate în situațiile financiare anuale.”

**Articolul $6^2$.** Monitorizarea întreprinderilor mici cu capitalizare medie

(1) Biroul Național de Statistică asigură colectarea, iar Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării asigură analiza datelor privind întreprinderile mici cu capitalizare medie, în scopul elaborării și evaluării politicilor publice.

(2) Datele prevăzute la alin. (1) sunt utilizate pentru elaborarea și evaluarea politicilor publice, programelor de sprijin și pentru raportarea către partenerii externi.”

9. La articolul 7 alin. (1) după cuvintele „cu excepția infracțiunilor penale” se completează cu textul „și a încălcărilor foarte grave prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat”.

10. Articolul 8 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 8.** Cadrul de reglementare

(1) Ministerele, alte organe centrale de specialitate ale administrației publice, autoritățile administrației publice locale și instituțiile publice au obligația, în domeniile lor de competență, să:

a) identifice și monitorizeze constrângerile și povara de reglementare administrativă asupra IMM-urilor, inclusiv în comparație cu întreprinderile mari;

b) implementeze acțiuni de reducere a constrângerilor și poverii asupra IMM-urilor;

c) aplice principiul „Gândiți mai întâi la scară mică” (Think Small First) în procesul de elaborare a actelor normative, fapt ce presupune evaluarea obligatorie a impactului proiectelor asupra IMM-urilor, inclusiv prin aplicarea „Testului IMM”.

(2) În aplicarea principiului „Gândiți mai întâi la scară mică”, autoritățile menționate la alin. (1) asigură evaluarea impactului proiectelor de acte normative asupra întreprinderilor mici și mijlocii („Testul IMM”), ca parte integrantă a analizei impactului de reglementare, în conformitate cu Metodologia de analiză a impactului de reglementare.”

11. La articolul 11:

alineatul (2) se completează cu literele g)-k) cu următorul cuprins:

„g) promovarea inovației și digitalizării IMM-urilor în procesul de adoptare a tehnologiilor moderne și creștere a productivității;

h) susținerea dezvoltării turismului;

i) dezvoltarea sectorului de consultanță în afaceri;

j) consolidarea și dezvoltarea mediului asociativ al întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv sprijinirea activității asociațiilor de profil, federațiilor patronale, organizațiilor sindicale reprezentative și altor organizații neguvernamentale care reprezintă interesele IMM-urilor, în vederea creșterii capacității acestora de a contribui la elaborarea și implementarea politicilor publice, promovarea parteneriatului public-privat și facilitarea accesului la informație, consultanță și piețe externe;

k) susținerea dezvoltării antreprenoriatului în zonele rurale”;

se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Cheltuielile administrative și/sau de implementare aferente alocărilor

din surse externe destinate instrumentelor de susținere a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pot fi acoperite din bugetul de stat – resurse generale, în limita a 10% din valoarea activităților realizate, în cazul în care proiectele de asistență externă nu prevăd acoperirea acestor cheltuieli, cu aprobarea separată a acestora și fără includerea lor în plafonul general prevăzut la alin. (5).”

12. La articolul 12 alineatul (3):

litera a) se abrogă;

litera c) se completează cu următorul text: „ , în cazul în care această activitate generează mai mult de 20% din veniturile totale ale întreprinderii, calculate distinct pentru anul fiscal anterior și, respectiv, pentru anul de gestiune”;

la litera d), cuvintele „companiile fiduciare și” se exclud;

litera e) se completează cu următorul text: „ , cu excepția cazului în care acestea participă, în calitate de parteneri investiționali, exclusiv în cadrul fondului de fonduri prevăzut la art. $13^1$ din prezenta lege, fără a putea beneficia de alte instrumente de susținere destinate întreprinderilor mici și mijlocii”;

litera k) va avea următorul cuprins:

„k) întreprinderile care declară pe propria răspundere că în ultimii doi ani anterior solicitării instrumentului de susținere, controlul de stat nu a evidențiat repetat aceleași încălcări ale legislației.”

13. La articolul 13:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„**Articolul 13.** Fondul de garantare pentru IMM-uri”;

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Fondul de garantare pentru întreprinderile mici și mijlocii (denumit în continuare *Fond de garantare*) este creat în cadrul structurii organizaționale a Instituției publice „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului”, cu statut de subdiviziune internă autonomă, fără personalitate juridică”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Fondul de garantare emite garanții financiare pentru obligațiile:

a) asumate de întreprinderi față de o bancă și/sau organizație de creditare nebancară, în cadrul produselor și mecanismelor aprobate, în scopul facilitării accesului întreprinderilor la finanțare și/sau suplinirii insuficienței de gaj;

b) asumate de întreprinderi aferente obligațiunilor emise de acestea, în condițiile legislației privind piața de capital;

c) aferente operațiunilor de credit la export, în conformitate cu reglementările aplicabile.”

14. La articolul 14:

la alineatul (1) litera f), după cuvintele „garanțiilor de creditare” se completează cu următorul text: „ , garanțiilor pentru obligațiunile emise de IMM-uri”;

la alineatul (3) litera b), cuvintele „piața de capital” se substituie cu cuvintele „activități profesionale pe piața de capital”.

15. Se completează cu articolul $14^1$ cu următorul cuprins:

„**Articolul $14^1$.** Susținerea oficială a creditelor la export

(1) Susținerea oficială a creditelor la export se acordă prin instrumente financiare destinate facilitării finanțării operațiunilor de export, prin garanții sau asigurări ale creditelor la export, finanțare directă ori refinanțare a creditelor la export, sprijin privind rata dobânzii, precum și prin combinarea acestor forme de sprijin.

(2) Guvernul desemnează IP ODA și alte instituții în calitate de agenții de credit la export ale statului, responsabile de implementarea mecanismelor de susținere oficială a creditelor la export, furnizată în numele Guvernului, pentru exportul de bunuri și/sau de servicii, atribuțiile operaționale ale acestora, inclusiv modul de raportare către fondatorii instituțiilor respective, fiind stabilite prin act normativ al Guvernului.

(3) Pentru operațiunile de credit la export prevăzute la alin. (1) cu termen de rambursare de doi ani sau mai mult, formele, condițiile și procedurile de acordare a susținerii oficiale se stabilesc de Guvern.

(4) În cadrul susținerii oficiale a operațiunilor de export poate fi acordat ajutor condiționat și ajutor necondiționat referitor la schimburile comerciale, formele, condițiile și procedurile de acordare, criteriile de eligibilitate și condițiile privind nivelul de concesionalitate fiind stabilite prin act normativ al Guvernului.”

16. La articolul 15 alineatul (3) litera b), cuvintele „la contractarea creditelor” se exclud.

**Art. II.** – Legea nr. 171/2012 privind piața de capital (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 665), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 8:

alineatul (1) litera a) se completează cu următorul text: „și/sau alte garanții publice sau private”;

alineatul (3) litera b) va avea următorul cuprins:

„b) valoarea garanției bancare și/sau altei garanții publice sau private, fidejusiunii și/sau poliței de asigurare de garanții – în cazul obligațiunilor acoperite prin garanția bancară și/sau alte garanții publice sau private, fidejusiune și/sau prin polița de asigurare de garanții”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Garanția bancară și alte garanții publice sau private, folosite ca formă de acoperire a obligațiunilor, nu pot fi retrase sau anulate. Aceste garanții trebuie să fie valabile până la onorarea de către emitent a tuturor datoriilor aferente

răscumpărării obligațiunilor. În cazul în care banca sau altă entitate publică sau privată, care a acordat garanția respectivă devine insolvabilă, emitentul este obligat, în cel mult 15 zile lucrătoare de la data declarării insolvabilității, să întreprindă măsuri în vederea substituirii garanției.”

**Art. III.** – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția:

a) prevederilor referitoare la noile praguri financiare de clasificare a întreprinderilor mici și mijlocii: art. 4 alin. (1) lit. b), art. 4 alin. (4), art. 5 alin. (1) lit. c);

b) prevederilor privind metodologia de calcul al datelor pentru întreprinderile partenere și legate (art. $5^1$-$5^6$);

c) prevederilor referitoare la categoria întreprinderilor mici cu capitalizare medie (art. $6^1$ și $6^2$), care intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2028;

d) Art. I subpct. 3.1 și 3.2, subpct. 13.3 în partea ce vizează completarea art. 13 alin. (2) cu lit. c), precum și pct. 15, care intră în vigoare la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de șase luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va elabora și va adopta actele normative necesare implementării prezentei legi.

**NOTA DE FUNDAMENTARE**
**la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative**
**(armonizarea cadrului normativ privind IMM-urile)**

**1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ**

Proiectul de lege a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

**2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ**

**2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ**

Elaborarea prezentului proiect de lege constituie o intervenție sistemică de aliniere a cadrului normativ național la standardele Uniunii Europene, având ca obiectiv central redefinirea ecosistemului antreprenorial prin armonizarea criteriilor de clasificare a IMM-urilor, reglementarea categoriei întreprinderilor cu capitalizare medie (small mid-caps) și instituirea unor mecanisme avansate de susținere a competitivității la export și a accesului la finanțare, în deplină concordanță cu acquis-ul comunitar și angajamentele asumate în contextul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Principalele surse care fundamentează intervenția sunt:

*Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii* (2003/361/CE), document de referință la nivelul Uniunii Europene pentru delimitarea categoriilor de întreprinderi în funcție de numărul de angajați, cifra de afaceri anuală și bilanțul contabil, utilizat transversal în politicile publice, schemele de ajutor de stat și programele de sprijin economic.

Totodată, proiectul asigură alinierea cadrului normativ național la *Recomandarea Comisiei din 21 mai 2025 ((UE) 2025/1099) privind întreprinderile mici cu capitalizare medie*, prin reglementarea unei noi categorii de entități: întreprinderile mici cu capitalizare medie (small mid-cap enterprise). Poziționată între segmentul IMM și cel al întreprinderilor mari, această categorie este introdusă în vederea facilitării accesului la instrumente de finanțare și măsuri de sprijin dedicate, în deplină concordanță cu abordările recente ale Uniunii Europene privind politicile de creștere economică.

Totodată, obiectivele prezentului proiect sunt convergente cu prioritățile fundamentale stabilite în Comunicarea „Small Business Act" pentru Europa [COM(2008) 394 final] și revizuirea acesteia din 2011. Prin implementarea principiului „Think Small First" (A gândi mai întâi la scară mică), intervenția legislativă asigură un cadru de reglementare predictibil și armonizat cu bunele practici comunitare, esențial pentru reducerea barierelor administrative în calea dezvoltării IMM-urilor.

Prezentul proiect, de asemenea, transpune parțial *Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 privind aplicarea anumitor orientări în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială*, precum și *Directiva 98/29/CE a Consiliului privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export*.

Prin urmare, proiectul de lege contribuie la consolidarea coerenței cadrului normativ național, la creșterea predictibilității și comparabilității statistice, precum și la facilitarea participării Republicii Moldova la programe și inițiative europene destinate sprijinirii întreprinderilor, în contextul procesului de integrare europeană.

Necesitatea elaborării prezentului proiect de act normativ este fundamentată pe următoarele documente de politici și angajamente internaționale:

1. **Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii** 2025-2029 (PNA), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025):

- **Capitolul 20** „*Politică industrială și antreprenorială*” (Cluster 3 – Competitivitate și creștere incluzivă, Anexa A, acțiunea 3), vizează transpunerea Recomandării Comisiei 2003/361/CE privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii, precum și a Recomandării Comisiei (UE) 2025/1099 privind întreprinderile cu capitalizare medie;
- **Capitolul 30** „*Relații externe*” (Cluster 6 – Relații externe, Anexa A, acțiunea 5), prevede instituirea cadrului legislativ pentru susținerea oficială a creditelor la export, prin transpunerea acquis-ului comunitar relevant în domeniu.

2. **Strategia Națională de Dezvoltare Economică** 2030 (SNDE), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 393/2024. SNDE detaliază direcțiile prioritare de intervenție stabilite în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (Legea nr. 315/2022). Implementarea strategiei reflectă angajamentele internaționale asumate prin Acordul de Asociere RM-UE (Titlul IV privind cooperarea economică și Titlul V privind comerțul), precum și cele derivate din statutul de țară candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană.

3. **Strategia națională de dezvoltare a pieței de capital din Republica Moldova pentru perioada 2025-2030**, aprobată prin Legea nr. 167/2025, stabilește viziunea comună și coerentă de dezvoltare a pieței de capital din Republica Moldova. Importanța funcționării unei piețe de capital eficiente în economia unei țări este indubitabilă. Corespunzător, fiind un act de politici sectoriale, Strategia țintește utilizarea resurselor financiare disponibile pentru satisfacerea necesităților de finanțare a sectorului privat și a autorităților publice centrale și locale, obiectiv susținut și promovat consecvent de Comisia Națională a Pieței Financiare.

**2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative**

Sectorul întreprinderilor mici și mijlocii reprezintă principalul segment al economiei Republicii Moldova, reunind circa 99,6% din numărul total al întreprinderilor și generând peste 72% din cifra de afaceri la nivel național.

În contextul procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și al necesității consolidării competitivității economiei naționale, se constată existența unor constrângeri structurale care limitează capacitatea întreprinderilor de a se dezvolta, de a accesa surse diversificate de finanțare și de a valorifica pe deplin oportunitățile oferite de integrarea economică europeană.

În context, evidențiem câteva probleme care impun intervenția legislativă:

**1. Cu referire la definirea și clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii**

*Problema:* Întreprinderile din Republica Moldova pot întâmpina dificultăți în accesarea unor programe și instrumente financiare europene, ca urmare a diferențelor existente între criteriile naționale de clasificare și definiția IMM utilizată la nivelul Uniunii Europene.

Deși prin Legea nr. 187/2025 au fost actualizate pragurile financiare aplicabile întreprinderilor mici și mijlocii, cadrul normativ național nu preia integral metodologia prevăzută de Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei Europene, în special în ceea ce privește regulile aplicabile întreprinderilor autonome, partenere și legate, precum și modalitatea de determinare a numărului de salariați și a indicatorilor financiari utilizați pentru clasificare.

*Cauza:* Criteriile și metodologia de clasificare aplicabile întreprinderilor în Republica Moldova nu sunt pe deplin aliniate la definiția și regulile prevăzute de Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei Europene, inclusiv în ceea ce privește pragurile financiare și determinarea statutului întreprinderilor autonome, partenere și legate.

În aceste condiții, utilizarea unor abordări diferite față de cele aplicate la nivelul Uniunii Europene poate afecta comparabilitatea datelor statistice și economice, poate genera costuri

administrative suplimentare pentru întreprinderi și instituțiile implicate și poate crea dificultăți în evaluarea eligibilității întreprinderilor pentru anumite programe UE și instrumente financiare care utilizează definiția europeană a IMM-urilor.

Potrivit estimărilor efectuate în baza datelor Biroului Național de Statistică, aplicarea pragurilor financiare și a metodologiei armonizate cu standardele europene ar permite încadrarea suplimentară a unui număr de aproximativ 147 de întreprinderi în categoria IMM, facilitând astfel accesul acestora la programe și instrumente de susținere și sporind comparabilitatea datelor economice la nivel european.

**2. Cu referire la categoria întreprinderilor mici cu capitalizare medie (small mid-caps)**

*Problema*: Întreprinderile aflate într-o etapă avansată de creștere se confruntă cu dificultăți generate de tranziția directă de la categoria IMM la categoria întreprinderilor mari, ceea ce poate conduce la creșterea costurilor de conformare, la reducerea accesului la anumite instrumente de sprijin și la descurajarea proceselor de extindere și investiții (efectul de „margine abruptă" sau cliff-edge effect identificat la nivelul Uniunii Europene).

În practică, această situație generează un efect de tranziție abruptă, întrucât întreprinderile care depășesc pragul de 249 de salariați sunt supuse unui regim juridic și unor cerințe de conformare specifice întreprinderilor mari, care nu corespund întotdeauna capacității reale și nivelului lor de dezvoltare. O asemenea schimbare poate descuraja extinderea activității, investițiile și creșterea competitivității întreprinderilor.

*Cauza:* Cadrul actual de clasificare a întreprinderilor prevede doar categoriile microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii, iar întreprinderile care depășesc pragurile aplicabile IMM-urilor sunt încadrate direct în categoria întreprinderilor mari, fără existența unei categorii intermediare care să reflecte particularitățile întreprinderilor aflate într-o etapă avansată de creștere.

Analizele elaborate de Comisia Europeană și Centrul Comun de Cercetare (Joint Research Centre – JRC), inclusiv studiul „A comprehensive analysis of mid-cap enterprises in the EU business economy" (2025), evidențiază existența unui deficit de scalare (scale-up gap) la frontiera dintre categoria IMM și cea a întreprinderilor cu capitalizare medie. Potrivit acestor studii, efectul de prag poate descuraja întreprinderile performante să își extindă activitatea peste limita de 250 de salariați, din cauza riscului de a pierde accesul la anumite instrumente și mecanisme de sprijin. Această stagnare afectează potențialul de creștere și productivitatea economiei, în condițiile în care întreprinderile cu capitalizare medie sunt recunoscute la nivel european drept un segment important pentru inovare, transformare digitală, internaționalizare și reziliență economică.

Importanța acestui segment a fost recunoscută în documentele strategice recente ale Uniunii Europene, inclusiv în orientările politice ale noii Comisii Europene și în comunicarea „O Busolă pentru competitivitatea Uniunii Europene", care au evidențiat necesitatea unei abordări mai proporționale pentru întreprinderile aflate imediat peste pragurile aplicabile IMM-urilor. În acest context, la 21 mai 2025, Comisia Europeană a adoptat Recomandarea (UE) 2025/1099 privind definirea întreprinderilor mici cu capitalizare medie (Small Mid-Cap Enterprises), cu scopul de a asigura o tranziție graduală între categoria IMM și categoria întreprinderilor mari și de a facilita dezvoltarea unor politici și instrumente adaptate dimensiunii reale a acestor întreprinderi.

Studiile realizate la nivelul Uniunii Europene evidențiază faptul că întreprinderile cu capitalizare medie sunt, în general, mai inovatoare, mai digitalizate și mai orientate spre export decât IMM-urile, însă continuă să se confrunte cu provocări similare acestora, în special în ceea ce privește accesul la finanțare, costurile de conformare și deficitul de forță de muncă calificată. În același timp, ele nu dispun de resursele și avantajele structurale specifice marilor corporații, ceea ce justifică necesitatea unei abordări diferențiate și proporționale.

*Efectul:* În lipsa unei categorii distincte de întreprinderi mici cu capitalizare medie, întreprinderile aflate imediat peste pragurile aplicabile IMM-urilor sunt supuse unor cerințe și

costuri de conformare specifice întreprinderilor mari, care nu corespund întotdeauna capacității lor reale și nivelului de dezvoltare. Această situație poate descuraja extinderea activității și investițiile, afectând potențialul de creștere și competitivitatea întreprinderilor.

Introducerea categoriei întreprinderilor mici cu capitalizare medie nu urmărește extinderea automată a facilităților destinate IMM-urilor către întreprinderile mari, ci instituirea unui cadru de tranziție graduală și predictibilă pentru întreprinderile aflate în proces de dezvoltare. Abordarea propusă este în concordanță cu Recomandarea (UE) 2025/1099 și utilizează aceeași metodologie de determinare a statutului întreprinderii aplicabilă IMM-urilor, inclusiv regulile referitoare la întreprinderile autonome, partenere și legate, asigurând astfel coerența și continuitatea cadrului de clasificare a întreprinderilor.

În lipsa unei definiții armonizate la nivel național, întreprinderile din Republica Moldova pot întâmpina dificultăți în demonstrarea eligibilității pentru anumite produse financiare și programe destinate acestei categorii. Introducerea unei definiții compatibile cu cea utilizată la nivelul Uniunii Europene creează premisele necesare pentru facilitarea accesului întreprinderilor la astfel de instrumente și pentru dezvoltarea unor politici publice adaptate întreprinderilor aflate într-o etapă avansată de creștere.

3. **Cu referire la susținerea oficială a creditelor la export pentru IMM-uri**

*Problema:* În prezent, cadrul normativ național reglementează mecanisme de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin instrumente de garantare a creditelor acordate de bănci și organizații de creditare nebancară, însă nu instituie un sistem distinct de credite la export care beneficiază de susținere oficială în sensul actelor Uniunii Europene și al Acordului OCDE privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială.

*Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung* prevede în preambul necesitatea asigurării creditului la export pe termen mediu și lung în schimburile internaționale, precum și în relațiile comerciale cu țările în curs de dezvoltare, care contribuie, în consecință, la integrarea lor în economia mondială, acesta fiind unul din obiectivele politicii comunitare de dezvoltare, dar și ca politica de export să se bazeze pe principii unitare și să nu fie denaturată concurența între întreprinderile din Comunitate.

În Republica Moldova, cadrul actual de susținere a antreprenoriatului nu include un mecanism specific de sprijin pentru finanțarea activităților de export, ceea ce face necesară alinierea la normele UE, pentru a facilita accesul exportatorilor la finanțare și a respecta condițiile concurenței echitabile

*Cauza:* Absența unui cadru normativ dedicat creditelor la export cu susținere oficială și lipsa unor instrumente de reducere a riscurilor comerciale și politice aferente operațiunilor de export.

În același timp, conform datelor Biroului Național de Statistică, în luna mai a anului 2025, exporturile de mărfuri ale Republicii Moldova au însumat 257,8 milioane dolari SUA, în scădere cu 2,9% față de luna aprilie 2025 și cu 7,2% comparativ cu luna mai 2024. Cumulativ, în perioada ianuarie–mai 2025, exporturile au totalizat 1.334,9 milioane dolari SUA, fiind mai mici cu 10,5% față de perioada corespunzătoare din anul 2024. Din totalul exporturilor, 77,4% au reprezentat mărfuri autohtone (1.033,1 milioane dolari SUA), iar 22,6% – reexporturi (301,8 milioane dolari SUA). Uniunea Europeană a fost principala destinație a exporturilor, cu o pondere de 63,0% (841,3 milioane dolari SUA), urmată de țările CSI cu 6,5%. Principalele țări de destinație au fost România (27,8% din total exporturi), Turcia (13,3%), Cehia (8,9%), Italia (8,7%) și Ucraina (8,3%). În structură, exporturile au fost dominate de mașini și aparate electrice (16,8%), semințe și fructe oleaginoase (12,6%), legume și fructe (9,5%), îmbrăcăminte (8,3%) și cereale (8,2%).

Republica Moldova dispune de un potențial considerabil de extindere a exporturilor, potrivit datelor ITC Export Potential Map, care prezintă existența unui decalaj între performanța actuală și capacitatea estimată de penetrare a piețelor externe. Conform International Trade Centre,

aproximativ 53% din potențialul total de export al Republicii Moldova rămâne nevalorificat, diferența dintre exporturile efective și nivelul estimat indicând existența unor oportunități suplimentare pe piețele externe. De exemplu, pentru seturile de cablaje pentru vehicule potențialul de export este estimat la 549 milioane USD, comparativ cu exporturi actuale de 421 milioane USD, rezultând un potențial suplimentar de 186 milioane USD. În cazul semințelor de floarea-soarelui, diferența dintre potențial (458 milioane USD) și exporturile efective (257 milioane USD) este de 231 milioane USD. De asemenea, pentru struguri proaspeți potențialul nevalorificat este de circa 51 milioane USD, iar pentru mere – aproximativ 68 milioane USD. Aceste date evidențiază un potențial suplimentar de creștere a exporturilor, a cărui valorificare necesită consolidarea mecanismelor de susținere a exportatorilor și reducere a riscurilor aferente tranzacțiilor comerciale.

*Efectul:* Acest decalaj este asociat atât evoluțiilor cererii internaționale, cât și unor factori care țin de capacitatea întreprinderilor de a accesa finanțare în condiții accesibile, de a gestiona riscurile aferente tranzacțiilor externe și de a se conforma cerințelor specifice ale piețelor de destinație. În acest context, consolidarea instrumentelor de susținere a exporturilor, inclusiv prin mecanisme de creditare cu susținere oficială, poate contribui la valorificarea mai eficientă a oportunităților comerciale existente și la diversificarea piețelor de desfacere.

De asemenea, efectul se reflectă prin capacitatea limitată a exportatorilor de a accesa finanțare în condiții competitive și dificultăți în valorificarea oportunităților existente pe piețele externe.

4. **Cu referire la segmentul pieței de capital**

*Problema:* Segmentul obligațiunilor corporative pentru IMM-uri este practic incipient, din cauza riscului de credit perceput ca fiind ridicat, a costurilor de emisiune relativ mari raportate la dimensiunea companiilor și a apetitului limitat al investitorilor pentru instrumente fără mecanisme de protecție suplimentare. În lipsa unor mecanisme de diminuare a riscului, investitorii evaluează obligațiunile emise de IMM-uri ca având un profil de risc mai ridicat, ceea ce se reflectă majorarea costului finanțării sau în reticența de a subscrie emisiunea, și, respectiv, imposibilitatea accesării pieței de capital pentru întreprinderi mici și mijlocii.

*Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung* prevede în preambul necesitatea asigurării creditului la export pe termen mediu și lung în schimburile internaționale, precum și în relațiile comerciale cu țările în curs de dezvoltare, care contribuie, în consecință, la integrarea lor în economia mondială, acesta fiind unul din obiectivele politicii comunitare de dezvoltare, dar și ca politica de export să se bazeze pe principii unitare și să nu fie denaturată concurența între întreprinderile din Comunitate.

În Republica Moldova, cadrul actual de susținere a antreprenoriatului nu include un mecanism specific de sprijin pentru finanțarea activităților de export, ceea ce face necesară alinierea la normele UE, pentru a facilita accesul exportatorilor la finanțare și a respecta condițiile concurenței echitabile

*Cauza:* În ceea ce privește accesul la finanțare pentru IMM-uri, la sfârșitul anului 2024, după valoarea creditelor acordate IMM-urilor, 82,6 la sută, au fost acordate de către sectorul financiar-bancar și 17,4 la sută de către sectorul financiar nebancar. Astfel, în prezent, structura finanțării IMM-urilor este caracterizată printr-o dependență ridicată de creditarea bancară, în condițiile în care piața de capital rămâne slab utilizată ca sursă alternativă de finanțare. Sectorul bancar deține circa 90% din totalul activelor societăților din sectorul financiar, 9% revenindu-le organizațiilor de creditare nebancară și asociațiilor de economii și împrumut și circa 1% – societăților de asigurări. Chiar dacă 4 bănci sunt și societăți de investiții, sistemul financiar este dominat de creditarea bancară, nu există atrageri de capital de pe piața titlurilor de capital, iar volumul capitalului atras prin obligațiuni corporative este nesemnificativ, prima emisiune având loc în anul 2023.

*Efectul:* Accesul limitat la finanțarea prin piața de capital reduce opțiunile disponibile IMM-urilor pentru atragerea resurselor financiare necesare dezvoltării activității și implementării

proiectelor investiționale. Totodată, dependența predominantă de creditarea bancară limitează diversificarea surselor de finanțare din economie și reduce rolul pieței de capital în mobilizarea resurselor financiare către sectorul real al economiei. În consecință, întreprinderile cu potențial de creștere pot întâmpina dificultăți în accesarea unor surse de finanțare pe termen mai lung și adaptate necesităților lor de dezvoltare.

În același timp, cadrul normativ al pieței de capital necesită corelarea cu mecanismele de garantare propuse prin prezentul proiect, astfel încât garanțiile financiare acordate prin Fondul de garantare pentru întreprinderile mici și mijlocii să poată constitui o formă de acoperire a obligațiunilor emise de IMM-uri, în condițiile Legii nr. 171/2012 privind piața de capital.

**3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse**

*Printre obiectivele acestei intervenții menționăm următoarele:*

- asigurarea compatibilității cadrului național de clasificare a întreprinderilor cu standardele și metodologia utilizate la nivelul Uniunii Europene, în vederea facilitării accesului întreprinderilor din Republica Moldova la programe, instrumente financiare și alte oportunități de sprijin care utilizează definiția europeană a IMM-urilor, precum și a creșterii comparabilității datelor economice și statistice;
- îmbunătățirea aplicării criteriilor de clasificare a întreprinderilor și sporirea predictibilității pentru mediul de afaceri, prin asigurarea unei determinări corecte a statutului întreprinderilor și prevenirea fragmentării artificiale a activităților economice, contribuind astfel la direcționarea eficientă a măsurilor de sprijin către întreprinderile pentru care acestea sunt destinate;
- asigurarea unei tranziții graduale și predictibile pentru întreprinderile aflate într-o etapă avansată de dezvoltare, prin crearea premiselor necesare dezvoltării unor politici și instrumente adaptate întreprinderilor care depășesc pragurile aplicabile IMM-urilor, dar care continuă să se confrunte cu provocări similare acestora;
- facilitarea accesului întreprinderilor cu potențial de creștere la oportunitățile și instrumentele financiare dezvoltate la nivel european pentru segmentul întreprinderilor mici cu capitalizare medie, contribuind la stimularea investițiilor, inovării, internaționalizării și creșterii competitivității economiei naționale.
- Un alt obiectiv principal urmărit prin prezentul proiect de lege este alinierea cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială, în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană. În acest sens, proiectul vizează:

- instituirea cadrului juridic primar pentru acordarea susținerii oficiale a creditelor la export, prin alinierea parțială a Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii la Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 și Directiva 98/29/CE;
- crearea cadrului legislativ pentru dezvoltarea mecanismului național de garantare și asigurare a creditelor la export;
- desemnarea instituției responsabile pentru implementarea și administrarea instrumentelor de susținere oficială.

- Extinderea produselor de garantare emise prin Fondul de garantare a creditelor, gestionat de IP ODA, prin includerea posibilității acordării de garanții financiare pentru obligațiunile corporative emise de IMM-uri, în vederea diversificării surselor de finanțare ale acestora și stimulării utilizării pieței de capital. Măsura urmărește reducerea dependenței exclusive de creditarea bancară, facilitarea atragerii de resurse financiare pentru investiții și consolidarea mecanismelor alternative de finanțare, prin diminuarea riscului pentru investitori și creșterea încrederii în emisiunile corporative ale IMM-urilor.

*Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi*

- Armonizarea fidelă a definiției IMM. Proiectul prevede ajustarea definiției IMM astfel încât aceasta să fie pe deplin conformă cu Recomandarea Comisiei 2003/361/CE, inclusiv sub aspectul pragurilor financiare, modului de calcul al indicatorilor și tratamentului întreprinderilor autonome, partenere și legate. Categoria IMM-urilor este constituită din întreprinderi care au mai puțin de 250 de salariați și a căror cifră de afaceri anuală netă nu depășește 50 milioane euro și/sau ale căror active totale nu depășesc 43 milioane euro, echivalent în lei moldovenești, conform ultimei situații financiare aprobate.
- Introducerea categoriei de întreprindere mică cu capitalizare medie (small mid-caps). Se propune introducerea unei noi categorii de întreprinderi – întreprinderile cu capitalizare medie, situate între IMM-uri și întreprinderile mari. Conform abordării Comisiei Europene, această categorie include: întreprinderi cu un număr de salariați de peste 250; care nu depășesc pragurile stabilite pentru întreprinderile mari. Introducerea categoriei întreprinderilor mici cu capitalizare medie urmărește completarea cadrului național de sprijin al întreprinderilor, în conformitate cu evoluțiile recente ale politicilor Uniunii Europene.
- Reglementarea întreprinderilor partenere și afiliate. Proiectul introduce prevederi detaliate privind: criteriile de determinare a relațiilor de parteneriat și afiliere; modul de agregare a datelor financiare și a numărului de salariați; obligațiile de declarare și responsabilitățile întreprinderilor.
- Principalele modificări propuse vizează armonizarea terminologiei, actualizarea criteriilor de definire a IMM-urilor, introducerea unor noi obligații pentru întreprinderile care solicită statutul de IMM, precum și stabilirea unor reguli mai stricte privind controlul și verificarea declarațiilor pe propria răspundere.
- Modificările aduse articolului 6 clarifică mecanismul de dobândire a statutului de IMM. Se stabilește că întreprinderile pot obține acest statut fie prin întrunirea criteriilor stabilite de lege, fie prin depunerea unei declarații pe propria răspundere. Pentru întreprinderile nou-înființate, care nu au încă bilanțuri contabile aprobate, este introdusă obligația de a depune o declarație estimativă bazată pe datele financiare anticipate.
- Pentru a asigura un cadru mai strict de verificare a statutului IMM, se stabilește conținutul minim obligatoriu al declarației pe propria răspundere. Aceasta trebuie să conțină informații despre denumirea și sediul întreprinderii, numărul de identificare, forma juridică de organizare, numărul total de salariați, cifra de afaceri, activele totale, independența întreprinderii (autonomă, parteneră sau legată), precum și informații privind întreprinderile partenere sau legate. Se introduce obligația ca modelul tipizat al acestor declarații și anexele aferente să fie aprobate de autoritățile care administrează instrumentele de susținere pentru IMM-uri.
- Se introduce un nou articol care definește tipurile de întreprinderi luate în considerare la calcularea numărului de salariați și a valorilor financiare. O întreprindere este considerată autonomă dacă nu este întreprindere parteneră sau legată, potrivit criteriilor stabilite de lege. Prin excepție, anumite categorii de investitori pot atinge sau depăși pragul de 25% fără a afecta statutul de autonomie, dacă nu sunt legați individual sau în comun de întreprinderea în cauză. În cazul persoanelor fizice sau grupurilor de persoane fizice care desfășoară în mod regulat activități de investiții cu capital de risc („business angels”), plafonul de 1.250.000 euro se referă la investiția totală a acestor investitori în aceeași întreprindere, și nu la cota de participare în capital. Sunt prevăzute, de asemenea, universitățile sau centrele de cercetare fără scop lucrativ, investitorii instituționali, inclusiv fondurile de dezvoltare regională, precum și autoritățile administrației publice locale care întrunesc condițiile stabilite de lege.
- Un alt element important îl constituie alinierea metodologiei de calcul a numărului de salariați la conceptul de unități de muncă anuale (UMA/AWU) prevăzut de Recomandarea 2003/361/CE. Persoanele care nu au lucrat întregul an, cele care au lucrat cu timp parțial și lucrătorii sezonieri sunt calculați ca fracțiuni de UMA. Sunt incluse categoriile de personal prevăzute de

Recomandare, iar ucenicii și elevii sau studenții aflați în formare profesională în baza unui contract de ucenicie ori de formare profesională, precum și durata concediilor de maternitate sau parentale, nu sunt luate în calcul.

- Modificările propuse mai includ un nou articol, care reglementează stabilirea datelor necesare pentru determinarea statutului IMM. Se prevede că aceste date se stabilesc pe baza conturilor oficiale ale întreprinderilor, iar pentru întreprinderile partenere sau legate, datele se consolidează proporțional cu procentul deținut din capitalul social sau din drepturile de vot. În cazul în care datele unei întreprinderi nu sunt incluse în conturile consolidate, se aplică reguli specifice pentru agregarea informațiilor privind angajații și indicatorii financiari.
- În cazul întreprinderilor partenere, relația de parteneriat există atunci când întreprinderile nu sunt clasificate ca întreprinderi legate, iar o întreprindere deține, individual sau în comun cu una ori mai multe întreprinderi legate, 25% sau mai mult din capitalul social ori din drepturile de vot ale unei alte întreprinderi. La determinarea statutului de IMM, datele întreprinderilor partenere se adaugă proporțional cu procentul de participare la capital sau cu procentul drepturilor de vot, luându-se în considerare procentul cel mai ridicat; în cazul participațiilor încrucișate se aplică procentul cel mai ridicat.
- În cazul întreprinderilor legate, încadrarea nu se determină exclusiv în funcție de un prag procentual al participației, ci prin existența uneia dintre relațiile de control prevăzute de lege, inclusiv deținerea majorității drepturilor de vot, dreptul de a numi sau revoca majoritatea membrilor organelor de administrare, conducere ori supraveghere, exercitarea unei influențe dominante sau controlul majorității drepturilor de vot în baza unui acord. La calcularea numărului de salariați și a valorilor financiare se adaugă 100% din datele întreprinderilor legate direct sau indirect, dacă acestea nu sunt deja incluse prin consolidare.
- În cele din urmă, o altă modificare semnificativă propusă ține de crearea unui cadru favorabil dezvoltării IMM-urilor. Reformularea articolului 8 instituie *Testul IMM* ca instrument obligatoriu, asigurând că nicio reglementare nouă nu va bloca scalarea întreprinderilor. Acest mecanism este esențial pentru prevenirea deficitului de scalare, permițând identificarea timpurie a barierelor care împiedică trecerea de la statutul de întreprindere mijlocie la cel de small mid-cap.
- În scopul asigurării aplicării efective a acestor mecanisme și al corelării cadrului normativ, proiectul prevede modificarea corespunzătoare a Legii nr. 171/2012 privind piața de capital, prin extinderea formelor de acoperire a obligațiunilor cu alte garanții publice sau private, inclusiv garanțiile financiare emise potrivit Legii nr. 179/2016.

*Principalele diferențe față de redacția existentă sunt următoarele:*

- introducerea noțiunilor noi de: „credit la export” și „întreprindere”;
- alinierea definiției IMM, prin majorarea pragurilor financiare: pentru cifra de afaceri de la 25 de milioane de euro la 50 de milioane de euro, pentru totalul activelor de la 21,5 milioane euro la 43 milioane euro;
- se mărește zona de intervenție a statului care cade sub incidența obligațiilor de crearea a condițiilor favorabile pentru IMM, de la “proceduri administrative” la “cadrul de reglementare”, care este mai largă și pe lângă proceduri conține și condiții de activitate. Astfel de abordare mai largă este sugerată și de Small Business Act al UE;
- se stabilește un rol pro-activ al autorităților în identificarea și monitorizarea constrângerilor și a poverii pentru IMM-uri în comparație cu întreprinderile mari, astfel ca să fie soluționate probleme existente, nu doar care țin de cadrul administrativ și nu doar prevenirea unor probleme care pot fi cauzate;
- în ceea ce privește extinderea produselor de garantare emise prin Fondul de garantare a creditelor, a fost propusă modificarea denumirii Fondului în „Fondul de garantare pentru întreprinderile mici şi mijlocii, iar alin. (2) la art. 13 a fost expus în următoarea redacție:

*„(2) Fondul de garantare emite garanții financiare pentru obligațiile:*
*a) asumate de întreprinderi față de o bancă și/sau organizație de creditare nebancară, în cadrul produselor și mecanismelor aprobate, în scopul facilitării accesului întreprinderilor la finanțare și/sau suplinirii insuficienței de gaj;*
*b) asumate de întreprinderi aferente obligațiunilor emise de acestea, în condițiile legislației privind piața de capital;*
*c) aferente operațiunilor de credit la export, în conformitate cu reglementările aplicabile.”*.

- în vederea alinierii Legii nr. 179/2016 la acquis-ul comunitar privind acordarea susținerii oficiale pentru creditele la export, au fost introdus un articol nou care reglementează susținerea oficială a creditelor la export:

*„Articolul 14[1]. Susținerea oficială a creditelor la export*
*(1) Susținerea oficială a creditelor la export se acordă prin instrumente financiare destinate facilitării finanțării operațiunilor de export, prin garanții sau asigurări ale creditelor la export, finanțare directă ori refinanțare a creditelor la export, sprijin privind rata dobânzii, precum și prin combinarea acestor forme de sprijin.*
*(2) Guvernul desemnează IP ODA și alte instituții în calitate de agenții de credit la export ale statului, responsabile de implementarea mecanismelor de susținere oficială a creditelor la export, furnizată în numele Guvernului, pentru exportul de bunuri și/sau de servicii, atribuțiile operaționale ale acestora, inclusiv modul de raportare către fondatorii instituțiilor respective, fiind stabilite prin act normativ al Guvernului.*
*(3) Pentru operațiunile de credit la export prevăzute la alin. (1) cu termen de rambursare de doi ani sau mai mult, formele, condițiile și procedurile de acordare a susținerii oficiale, se stabilesc de Guvern.*
*(4) În cadrul susținerii oficiale a operațiunilor de export poate fi acordat ajutor condiționat și ajutor necondiționat referitor la schimburile comerciale, formele, condițiile și procedurile de acordare, criteriile de eligibilitate și condițiile privind nivelul de concesionalitate fiind stabilite prin act normativ al Guvernului. fiind stabilite prin act normativ al Guvernului.”*.

- Totodată, în vederea asigurării coerenței cadrului normativ și a aplicării unitare a noilor reglementări privind susținerea oficială a creditelor la export, precum și acoperirea cu garanții financiare a deservirii obligațiunilor corporative emise de IMM-uri, proiectul de lege prevede completarea articolului 3 cu următoarele noțiuni:

*ajutor condiţionat* - ajutor care este efectiv (de jure sau de facto) condiţionat de achiziţionarea de bunuri și/sau servicii din ţara donatoare și/sau dintr-un număr limitat de ţări, care include împrumuturi, granturi sau finanţări asociate cu un nivel de concesionalitate mai mare de zero procente;

*ajutor necondiţionat* – ajutor care include împrumuturi sau granturi ale căror fonduri sunt utilizate în mod liber și integral pentru a finanţa achiziţii din orice ţară;

*credit la export* - sprijin acordat de Guvern pentru acoperirea operațiunilor legate de exportul de bunuri și/sau servicii pe termen scurt (până la doi ani) sau pe termen mediu și lung (cu o durată totală de risc de cel puțin doi ani); un credit la export poate lua forma unui credit-furnizor acordat de exportator, sau a unui credit-cumpărător, în cazul în care banca exportatorului sau altă instituție financiară acordă un credit cumpărătorului (sau băncii sale);

*garanție financiară* – angajament asumat de Fondul de garantare, în condițiile prezentei legi, pentru garantarea obligațiilor aferente instrumentelor și mecanismelor prevăzute la art. 13 din prezenta lege;

*garanție financiară pentru obligațiuni emise de ÎMM* – angajamentul față de investitorii în obligațiuni emise de ÎMM, asumat de către o instituție care gestionează fondul de garantare pentru IMM-uri, în scopul partajării riscului financiar asociat cu emisiunile de obligațiuni și asigurării protecției investitorilor până la onorarea de către emitent a tuturor obligațiilor aferente achitării dobânzilor și răscumpărării obligațiunilor;

*societate de capital de risc* - entitate care permite investirea în comun a resurselor financiare ale mai multor investitori în titluri de capital și în titluri legate de capital, inclusiv cvasicapital, emise de societăți în care se investește, care sunt, în general, societăți private ale căror acțiuni nu sunt admise spre tranzacționare pe o piață reglementată, cu scopul participării la creșterea valorii societăților finanțate și al obținerii unui profit prin ieșirea din investiție, inclusiv prin vânzarea participațiilor deținute;

*societate publică de investiții* - persoană juridică constituită sub forma unei societăți pe acțiuni, al cărei capital social este deținut integral sau parțial de stat ori de unitățile administrativ-teritoriale și care are drept scop principal investirea, administrarea și valorificarea resurselor financiare prin dobândirea și deținerea de instrumente financiare, participații în capitalul altor persoane juridice sau alte active investiționale, în vederea obținerii unui beneficiu economic și/sau realizării unor obiective de interes public;".

În concluzie, modificările propuse urmăresc să îmbunătățească claritatea și aplicabilitatea Legii nr. 179/2016, să reducă ambiguitățile în definirea IMM-urilor, să întărească mecanismele de control și să alinieze legislația națională la standardele europene. Prin aceste ajustări, se creează un cadru normativ mai clar și mai eficient, care va facilita atât activitatea IMM-urilor, cât și aplicarea corectă a reglementărilor privind susținerea acestora.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost examinate opțiuni alternative, deoarece intervenția ține de transpunerea exactă a definiției IMM-urilor din UE, precum și de angajamentul de aliniere totală a cadrului normativ național la acquis-ul comunitar în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială.

**4. Analiza impactului de reglementare**

*4.1. Impactul asupra sectorului public*

Proiectul propus nu va genera impacturi asupra sectorului public, deoarece nu prevede acțiuni de reformă structurală sau instituțională preconizate, argumentarea necesității acestora, precum și nu include schimbări în funcțiile și competențele autorităților publice.

Totodată, proiectul extinde portofoliul de instrumente de susținere implementate de IP ODA prin introducerea unui mecanism de susținere oficială a creditelor la export, precum și a unui produs de garantare destinat emiterii de obligațiuni corporative de către IMM-uri. Implementarea acestor instrumente se va realiza în cadrul competențelor existente ale instituției, fără crearea unei noi entități publice.

*4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative*

Adoptarea proiectului de lege nu generează, prin sine, cheltuieli suplimentare imediate din bugetul public național. Modificările privind criteriile de clasificare a întreprinderilor mici și mijlocii și introducerea categoriei întreprinderilor mici cu capitalizare medie nu instituie drepturi

automate la finanțare din resurse publice. Accesul la măsurile de sprijin se realizează în condițiile de eligibilitate stabilite pentru fiecare program și în limitele alocațiilor bugetare aprobate în acest scop.

În ceea ce privește susținerea oficială a creditelor la export și extinderea produselor de garantare, proiectul instituie cadrul juridic primar necesar dezvoltării acestor instrumente, fără a implica alocarea automată a resurselor financiare la momentul intrării în vigoare a legii. Condițiile de acordare a susținerii, sursele de finanțare, plafoanele de expunere și mecanismele de gestionare a riscurilor urmează a fi stabilite prin actele normative subsecvente.

Costurile aferente măsurilor necesare pentru operaționalizarea mecanismelor respective sunt reflectate în documentele de planificare relevante. Astfel, în *Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029*, pentru acțiunea normativă privind adoptarea Hotărârii Guvernului referitoare la creditele la export și asigurările aferente, prevăzută în Anexa A la Capitolul 30 „Relații externe", sunt estimate costuri în cuantum de 207,9 mii lei.

Totodată, dezvoltarea și operaționalizarea produsului de garantare pentru creditele la export reprezintă o măsură inclusă în *Planul de creștere economică a Republicii Moldova*, care prevede operaționalizarea a două produse noi de garantare în cadrul Fondului de garantare a creditelor, cu accent pe IMM-urile orientate spre export. În Strategia sectorială de cheltuieli pentru sectorul „Dezvoltarea sectorului privat" pentru anii 2026–2028 sunt planificate în acest scop resurse financiare în cuantum de 300 milioane lei pentru anul 2026 și 400 milioane lei pentru anul 2027.

Resursele financiare necesare implementării măsurilor subsecvente aferente creditelor la export și instrumentelor de garantare vor fi planificate și aprobate în conformitate cu documentele de planificare bugetară aplicabile, inclusiv Cadrul bugetar pe termen mediu și legea anuală a bugetului de stat. Alocările financiare vor fi aprobate distinct, în cadrul procedurilor bugetare corespunzătoare și în limitele resurselor disponibile.

Prin urmare, proiectul de lege nu generează, la momentul adoptării, obligații de cheltuieli bugetare suplimentare imediate, iar impactul financiar efectiv aferent operaționalizării instrumentelor prevăzute de proiect va fi determinat în funcție de condițiile stabilite prin actele normative subsecvente și va fi reflectat în procesul de planificare și aprobare bugetară.

*4.3. Impactul asupra sectorului privat*

Impactul proiectului asupra sectorului privat rezultă, în principal, din alinierea criteriilor și metodologiei de clasificare a întreprinderilor mici și mijlocii la standardele Uniunii Europene, introducerea categoriei întreprinderilor mici cu capitalizare medie, aplicarea regulilor privind întreprinderile autonome, partenere și legate, precum și din crearea cadrului juridic pentru dezvoltarea unor noi instrumente de acces la finanțare.

Principalele categorii vizate sunt întreprinderile mici și mijlocii, întreprinderile care au relații de participare sau control cu alte întreprinderi, întreprinderile aflate într-o etapă avansată de creștere care depășesc pragurile aplicabile IMM-urilor, precum și întreprinderile orientate spre export și cele care urmăresc diversificarea surselor de finanțare.

*Impactul modificării criteriilor de clasificare a IMM-urilor.* Alinierea criteriilor de clasificare la Recomandarea Comisiei 2003/361/CE va asigura aplicarea unei metodologii unitare și comparabile cu cea utilizată la nivelul Uniunii Europene. Conform datelor situațiilor financiare pentru anul 2024 raportate Biroului Național de Statistică, aplicarea noilor criterii ar putea determina încadrarea suplimentară în categoria IMM a aproximativ 147 de întreprinderi, reprezentând mai puțin de 1% din numărul total al întreprinderilor active.

Pentru întreprinderile respective, modificarea poate facilita accesul la programe și instrumente care utilizează definiția europeană a IMM-urilor și va asigura o mai mare predictibilitate în determinarea statutului de IMM.

În același timp, introducerea regulilor privind întreprinderile autonome, partenere și legate presupune luarea în considerare, la determinarea categoriei întreprinderii, nu doar a indicatorilor individuali, ci și, după caz, a datelor întreprinderilor partenere și legate. În consecință, unele întreprinderi încadrate în prezent în categoria IMM exclusiv în baza indicatorilor individuali pot să nu mai corespundă criteriilor respective ca urmare a agregării numărului de salariați și a indicatorilor financiari. Aplicarea acestor reguli permite reflectarea mai exactă a dimensiunii economice reale a întreprinderii și contribuie la prevenirea fragmentării artificiale a activităților economice în scopul încadrării în categoria IMM.

*Costurile de conformare.* Aplicarea noii metodologii poate genera costuri administrative de conformare, în special pentru întreprinderile care fac parte din structuri de proprietate sau control mai complexe. Acestea vor trebui, după caz, să identifice relațiile cu întreprinderile partenere și legate, să determine datele relevante ale acestora și să le includă în calculul numărului de salariați și al indicatorilor financiari utilizați pentru clasificare.

Pentru întreprinderile autonome, impactul administrativ este preconizat a fi limitat, întrucât determinarea categoriei se va realiza, în principal, în baza propriilor date financiare și privind numărul de salariați. Totodată, confirmarea categoriei prin declarația pe proprie răspundere nu instituie, prin sine, proceduri de autorizare suplimentare pentru desfășurarea activității de întreprinzător.

Costurile administrative asociate aplicării noilor reguli sunt justificate de necesitatea asigurării unei clasificări uniforme și obiective a întreprinderilor și a compatibilității cu metodologia utilizată la nivelul Uniunii Europene.

*Impactul asupra întreprinderilor mici cu capitalizare medie.* Introducerea categoriei întreprinderilor mici cu capitalizare medie (small mid-caps) creează un cadru juridic distinct pentru întreprinderile care depășesc pragurile aplicabile IMM-urilor, dar care se află într-o etapă intermediară de dezvoltare în raport cu întreprinderile mari.

Reglementarea acestei categorii urmărește asigurarea unei tranziții mai graduale între categoria IMM-urilor și cea a întreprinderilor mari și creează premisele pentru aplicarea unor politici și instrumente adaptate particularităților întreprinderilor aflate în proces de creștere. Totodată, calificarea unei întreprinderi drept întreprindere mică cu capitalizare medie nu determină extinderea automată asupra acesteia a măsurilor de sprijin destinate IMM-urilor. Potrivit proiectului, această categorie va putea beneficia numai de măsurile de sprijin, instrumentele financiare, schemele de ajutor de stat și alte politici publice care prevăd expres aplicabilitatea lor pentru întreprinderile mici cu capitalizare medie.

*Impactul asupra accesului la finanțare.* Crearea cadrului juridic pentru susținerea oficială a creditelor la export este de natură să contribuie la îmbunătățirea accesului întreprinderilor exportatoare la instrumente de finanțare și de gestionare a riscurilor aferente operațiunilor comerciale internaționale. Impactul efectiv asupra întreprinderilor va depinde de formele de susținere, criteriile de eligibilitate și condițiile de acordare care vor fi stabilite prin actele normative subsecvente.

Totodată, extinderea mecanismului de garantare prin includerea posibilității acordării garanțiilor financiare pentru obligațiunile corporative emise de IMM-uri creează premise pentru diversificarea surselor de finanțare ale acestora și utilizarea într-o măsură mai mare a instrumentelor pieței de capital. Garanțiile pot contribui la diminuarea riscului perceput de investitori și la creșterea atractivității obligațiunilor corporative emise de IMM-uri. Impactul asupra dezvoltării pieței de capital este analizat distinct la pct. 4.6 al prezentei Note.

*Impactul asupra concurenței.* Proiectul nu instituie, prin sine, drepturi automate la finanțare sau alte avantaje economice pentru întreprinderile care se încadrează într-o anumită categorie. Accesul la măsurile de sprijin va fi determinat de condițiile și criteriile de eligibilitate stabilite pentru fiecare program, instrument financiar sau schemă de ajutor de stat.

Totodată, aplicarea unor criterii unitare privind întreprinderile partenere și legate va permite determinarea statutului de IMM în funcție de dimensiunea economică efectivă a întreprinderii și va reduce posibilitatea ca întreprinderile care fac parte din structuri economice cu o capacitate financiară mai mare să beneficieze de măsuri destinate întreprinderilor de dimensiuni mai mici. Din această perspectivă, proiectul contribuie la aplicarea mai uniformă a criteriilor de eligibilitate și la direcționarea măsurilor de sprijin către categoriile de întreprinderi pentru care acestea sunt instituite.

În ansamblu, armonizarea criteriilor de clasificare va spori claritatea și predictibilitatea cadrului aplicabil IMM-urilor și compatibilitatea acestuia cu standardele Uniunii Europene, iar introducerea categoriei întreprinderilor mici cu capitalizare medie și dezvoltarea mecanismelor de garantare și de susținere a creditelor la export vor crea premise pentru diversificarea instrumentelor de finanțare disponibile întreprinderilor. Costurile de conformare generate de aplicarea regulilor privind întreprinderile partenere și legate vor afecta în principal întreprinderile cu structuri de proprietate și control mai complexe și sunt asociate necesității determinării corecte a dimensiunii economice a întreprinderii.

*4.4. Impactul social*

Impacturi sociale majore nu sunt preconizate, în afară de faptul că ar putea fi create locuri de muncă noi, în rezultatul creșterii activității economice explicate în cadrul impacturilor asupra sectorului privat.

*4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal*

Proiectul propus nu conține prevederi referitoare la modificarea sau implementarea cadrului normativ existent în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

*4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen*

Proiectul propus nu conține prevederi care pot afecta în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen.

4.5. *Impactul asupra mediului*

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

*4.6.1. Impactul garanțiilor pentru obligațiuni corporative asupra pieței de capital*

Introducerea posibilității acordării garanțiilor pentru obligațiunile corporative emise de IMM-uri este de natură să contribuie la dezvoltarea pieței de capital prin reducerea riscului perceput de investitori și creșterea atractivității instrumentelor financiare emise de întreprinderi. Conform analizei OCDE „Guaranteeing Development? The Impact of Financial Guarantees", garanțiile pentru obligațiuni și alte instrumente de datorie pot facilita accesul emitenților la piața de capital, pot îmbunătăți ratingul emisiunilor și pot extinde maturitatea finanțărilor disponibile, contribuind astfel la crearea unor noi instrumente de investiții și la aprofundarea pieței financiare. Studiul relevă că mecanismele de garantare pot contribui la dezvoltarea piețelor de capital prin diminuarea riscurilor asociate instrumentelor de datorie corporativă, sporirea încrederii investitorilor și extinderea bazei de investitori eligibili pentru astfel de instrumente financiare.

De asemenea, conform Fondului Monetar Internațional, dezvoltarea pieței obligațiunilor corporative generează beneficii semnificative de interes public, contribuind la o alocare mai eficientă a capitalului în economie, la diversificarea riscurilor de credit la nivelul sistemului financiar și la asigurarea finanțării pe termen lung pentru investiții. FMI relevă că obligațiunile corporative facilitează accesul la capital pentru finanțarea infrastructurii și oferă surse de finanțare pe termen lung, contribuind totodată la reducerea riscurilor de refinanțare și de finanțare asociate creditării tradiționale. În acest context, garanțiile pentru obligațiunile corporative pot contribui la

sporirea atractivității acestor instrumente pentru investitori și la dezvoltarea segmentului obligațiunilor corporative.[1]

Prevederile proiectului contribuie la realizarea *Obiectivului general 1. Sporirea accesului companiilor la finanțare pe termen lung prin utilizarea instrumentelor pieței de capital* din Strategia națională de dezvoltare a pieței de capital din Republica Moldova pentru perioada 2025-2030, aprobată prin Legea nr. 167/2025 și, în special, a *Direcției prioritare 1.1. Crearea unui cadru stimulator și atractiv pentru finanțarea companiilor prin intermediul pieței de capital în raport cu creditarea bancară*. În acest context, instituirea posibilității acordării garanțiilor financiare pentru obligațiunile corporative emise de IMM-uri urmărește crearea unor condiții echivalente de acces la mecanismele de sprijin public pentru companiile care aleg să atragă finanțare prin intermediul pieței de capital. Măsura propusă contribuie la eliminarea dezechilibrelor existente între finanțarea bancară și finanțarea prin piața de capital și este în concordanță cu rezultatul urmărit de Strategia națională de dezvoltare a pieței de capital privind implementarea programelor guvernamentale de suport care să includă stimulente, inclusiv garanții, pentru încurajarea finanțării prin intermediul pieței de capital, precum și stimularea emisiunilor de obligațiuni corporative.

Prin urmare, proiectul de lege creează premisele necesare pentru diversificarea surselor de finanțare disponibile întreprinderilor, dezvoltarea segmentului obligațiunilor corporative și sporirea rolului pieței de capital în finanțarea economiei naționale. Astfel, măsura propusă este susceptibilă să contribuie la creșterea lichidității și diversificării pieței de capital din Republica Moldova, prin facilitarea accesului IMM-urilor la finanțare prin emisiuni de obligațiuni și prin extinderea oportunităților de investiții pentru participanții la piață.

*4.6.1. Impactul mecanismelor de susținere a creditelor la export asupra accesului la finanțare*

Creditele la export susținute oficial au reprezentat istoric una dintre principalele surse de finanțare externă pentru economiile în curs de dezvoltare și că importanța acestora crește în perioadele în care disponibilitatea altor surse de finanțare se reduce. Creditele la export susținute oficial contribuie la asigurarea creditelor comerciale necesare desfășurării activităților economice și facilitează importul bunurilor de capital necesare relansării investițiilor și susținerii creșterii economice.

De asemenea, reluarea și extinderea acoperirii prin mecanisme de creditare la export sunt considerate utile pentru catalizarea fluxurilor financiare și pentru normalizarea relațiilor dintre creditori și debitori, prin creșterea disponibilității finanțării comerciale și investiționale. De asemenea, un studiu de specialitate al FMI demonstrează capacitatea acestor instrumente de a mobiliza finanțare în condiții de risc sporit și de a facilita realizarea tranzacțiilor comerciale și investiționale care, în lipsa unor mecanisme de reducere a riscului, ar fi mai dificil de finanțat. Potrivit FMI, se estimează că cererea pentru creditele la export și mecanismele de garantare aferente va continua să crească, pe fondul majorării investițiilor și al necesității finanțării importurilor de bunuri de capital. Instituția evidențiază că aceste instrumente contribuie la finanțarea proiectelor de investiții, la facilitarea comerțului și la susținerea dezvoltării economice prin asigurarea accesului la resurse financiare care altfel ar putea fi indisponibile sau disponibile în condiții mai puțin favorabile.[2]

În acest context, mecanismele de susținere oficială a creditelor la export prevăzute de proiectul de lege sunt de natură să contribuie la creșterea accesului întreprinderilor la finanțarea operațiunilor de export, la reducerea riscurilor asociate tranzacțiilor comerciale internaționale și la consolidarea competitivității exportatorilor autohtoni, având totodată un efect pozitiv asupra dezvoltării

[1] IMF. Development of Private Sector Bond Markets: https://www.elibrary.imf.org/display/book/9780821349557/ch12.xml

[2] https://www.elibrary.imf.org/display/book/9781451942521/ch001.xml?tabs=fulltext

activităților investiționale și asupra integrării economiei naționale în circuitul comercial internațional.

**5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE**

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul este pe deplin compatibil cu:

- Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (2003/361/CE);
- Recomandarea Comisiei din 21 mai 2025 privind întreprinderile cu capitalizare medie ((UE) 2025/1099).

Adoptarea acestuia contribuie direct la realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de aderare la Uniunea Europeană.

De asemenea, proiectul de lege transpune parțial:

- pct. 1 din Anexa I și pct. 5 (a) din Anexa II din Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind aplicarea anumitor orientări în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială și de abrogare a Deciziilor 2001/76/CE și 2001/77/CE;
- transpune parțial art. 2 din Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung, precum și art. 2 (a) și 3 (a) din Anexa la Directivă.

Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 asigură aplicarea de către UE a Acordului Organizației pentru Dezvoltare și Cooperare Economică (OCDE) privind creditele la export care beneficiază de susţinere oficială. Scopul principal al Acordului privind creditele la export care beneficiază de susţinere oficială este de a oferi un cadru care să permită un mod de folosire ordonat al creditelor la export care beneficiază de susţinere oficială de către stat. Acordul urmărește să promoveze condiţii echitabile pentru susţinerea oficială de către stat, în scopul de a încuraja concurenţa între exportatori bazată pe calitatea și preţul bunurilor și serviciilor exportate, mai degrabă decât pe cele mai favorabile clauze și condiţii financiare care beneficiază de susţinere oficială.

Directiva 98/29/CE armonizează diferite sisteme naționale de asigurare a creditului la export pentru a garanta că nu există denaturări ale concurenței între întreprinderile din UE. Actul stabilește principii comune pentru garanție, primă, politicile de acoperire la nivel de țară și procedura de notificare.

Anterior, legislația națională a reglementat doar mecanisme de garantare a creditelor oferite de bănci și OCN-uri pentru IMM-uri, fără a institui un sistem de susținere oficială a creditelor la export în sensul actelor UE. Transpunerea prin prezentul proiect a actelor UE în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială este parțială, vizând normele menționate supra, pentru instituirea cadrului juridic primar privind susținerea oficială a creditelor la export.

Aspectele detaliate privind condițiile financiare, clasificarea riscurilor, primele, procedurile de notificare și mecanismele de implementare vor fi reglementate, în scopul transpunerii totale a acquis-ului comunitare în domeniul creditelor la export susținute de stat, printr-un act normativ subsecvent - Hotărâre de Guvern privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială (număr unic 417/MDED/2026), conform PNA 2025-2029.

Practica statelor membre ale Uniunii Europene arată că susținerea oficială a creditelor la export este realizată, de regulă, prin intermediul unor agenții naționale de credit la export, care oferă garanții, asigurări împotriva riscurilor comerciale și politice, finanțare directă ori mecanisme de refinanțare pentru operațiuni de export, în baza unui cadru legal primar și a unor reglementări secundare. Astfel, desemnarea prin proiectul de lege a Instituției Publice „Organizația pentru

Dezvoltarea Antreprenoriatului" pentru acordarea acoperirii sub formă de asigurare, garanție sau refinanțare a creditelor la export este compatibilă cu modelul instituțional aplicat în statele membre, precum și la nivel național.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prin prezentul proiect de lege se creează cadrul juridic intern primar necesar pentru implementarea următoarelor acte juridice ale Uniunii Europene:

- Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind aplicarea anumitor orientări în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială și de abrogare a Deciziilor 2001/76/CE și 2001/77/CE;
- Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung;
- Directiva Consiliului 84/568/CEE din 27 noiembrie 1984 privind obligațiile reciproce ale organismelor de asigurare a creditelor la export ale statelor membre care acționează în numele sau cu sprijinul statului, ori ale serviciilor publice care acționează în locul acestor organisme, în cazul garantării comune a unui contract care include unul sau mai multe subcontracte în unul sau mai multe state membre ale Comunităților Europene;
- Decizia Consiliului din 10 decembrie 1982 privind regimul aplicabil, în domeniile garanțiilor și finanțărilor la export, anumitor subcontracte care provin din alte state membre sau din țări care nu sunt membre ale Comunităților Europene (82/854/CEE);
- Decizia Consiliului din 13 noiembrie 2006 privind procedurile de consultare și de informare în domeniile asigurării creditului, al garanțiilor și al creditelor financiare (2006/789/CE).

Adoptarea prezentului proiect de lege este necesară pentru a institui cadrul juridic primar care să permită implementarea efectivă a normelor Uniunii Europene privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială. Proiectul de lege instituie temeiul legal pentru acordarea susținerii oficiale a creditelor la export, desemnează instituția responsabilă pentru implementarea mecanismului și stabilește principiile generale aplicabile acestor instrumente, creând astfel baza legislativă necesară aplicării legislației UE în domeniu și alinierii cadrului național la acquis-ul UE, în vederea respectării angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană.

**6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ**

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de lege și consultările publice a acestuia, pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, compartimentul „Transparență", „Proiecte supuse consultărilor publice" și pe portalul guvernamental (www.particip.gov.md) și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15778

Proiectul a fost supus avizării de către autoritățile relevante după cum urmează: Cancelaria de Stat (Centrul de Armonizare a Legislației), Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energiei, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Consiliul Concurenței, Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, inclusiv, asociațiile de business, băncile, organizațiile de creditare nebancară, iar propunerile recepționate au fost examinate și integrate, după caz, în conținutul prezentului proiect, cu mențiunile respective în tabelul de sinteză.

Totodată proiectul a fost consultat cu Comisia Europeană, iar opinia acesteia a fost integrată în proiect, cu reflectarea propunerilor/comentariilor în tabelul de sinteză.

| **7. Concluziile expertizelor** |
| --- |
| În temeiul art. 34, 36 și 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost supus expertizei anticorupție efectuată de către Centrul Național Anticorupție prin avizul Nr. 06/2/12075 din 06.07.2026 și expertizei juridice efectuată de către Ministerul Justiției prin avizul nr. 04/2-7749 din 10.07.2026. Proiectul a fost modificat conform expertizelor menționate. |
| **8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent** |
| Guvernul și autoritățile centrale de specialitate, în termen de 6 luni de la intrarea in vigoare a prezentei legi vor adopta actele normative necesare implementării prezentei legi și anume acțiunea normativă privind adoptarea Hotărârii de Guvern privind creditele la export și asigurările aferente (transpunerea integrală a actelor UE în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială) și Hotărârii de Guvern nr. 487/2022 cu privire la organizarea și funcționarea IP ODA. |
| **9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ** |
| Implementarea prevederilor proiectului va fi realizată de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. I.P. ODA va adapta programele de suport, iar Biroul Național de Statistică va ajusta sistemele de date pentru reflectarea categoriei de întreprindere mică cu capitalizare medie. |

**Ministru** **Claudiu-Iulius-Gavril NĂSUI**

**SINTEZA**
**la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (armonizarea cadrului normativ privind IMM-urile)**

| Participantul la avizare, consultare publică, expertizare | Nr. crt. | Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei | Argumentarea autorului proiectului |
|---|---|---|---|
| **1** | **2** | **3** | **4** |
| **Avizare și consultare publică** | | | |
| **Congresul Autorităţilor locale din Moldova** *(Avizul Nr.144 din 05 mai 2026)* | **1** | Lipsă de obiecții și propuneri. | |
| **Ministerul Energiei** *(Aviz Nr. 05-1150 din 6 mai 2026)* | **2** | Lipsă de obiecții și propuneri. | |
| **Ministerul Educației și Cercetării** *(Aviz Nr. 13/02/276/26 din 04.05.2026)* | **3** | Lipsă de obiecții și propuneri. | |
| **Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale** (Aviz Nr. 21-2542 din 11.05.2026) | **4** | Lipsă de obiecții și propuneri. | |
| **I. Obiecții și propuneri de ordin general** | | | |
| **Ministerul Finanțelor** *(Aviz nr 09/2-03/342/786 din 29.05.26)* | **5** | Conceptual, menționăm că alinierea definiției de întreprinderi mici și mijlocii (în continuare - IMM) prin majorarea pragurilor financiare maxime stabilite în Recomandarea Comisiei (2003/361/CE) privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii se consideră prematur și nejustificat din punct de vedere al impactului financiar asupra bugetelor. Or, în cadrul procesului de armonizare fidelă a definiției IMM este oportun de a lua în considerație excepția prevăzută în art.2 din Recomandarea Comisiei (2003/361/CE), conform căreia plafoanele indicate la art.2 din anexă trebuie considerate valori maxime. Statele membre pot fixa plafoane mai scăzute. În punerea în aplicare a unora dintre politicile lor, acestea pot, de asemenea, opta numai pentru criteriul numărului de angajați, cu excepția domeniilor guvernate de diferite norme privind ajutorul de stat. Luând în considerare opțiunea acordată fiecărui stat membru | **Nu se acceptă:**<br>Proiectul de lege urmărește armonizarea deplină a cadrului normativ național cu Recomandarea Comisiei 2003/361/CE privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii, în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova prin Programul național de aderare la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin HG nr. 306/2025. Deși Recomandarea prevede posibilitatea statelor de a stabili plafoane financiare inferioare celor recomandate, această opțiune are caracter facultativ și nu reprezintă abordarea promovată în contextul procesului de armonizare și al convergenței normative cu standardele Uniunii Europene. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | de a decide asupra valorilor pragurilor financiare aplicate pentru definirea IMM, se consideră indispensabil de a menține plafoanele existente în Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. | Menținerea unor praguri financiare inferioare celor aplicate la nivelul Uniunii Europene ar perpetua existența unei definiții naționale diferite de standardul european de referință, generând un tratament neuniform pentru întreprinderile din Republica Moldova în raport cu întreprinderile europene care activează în condiții economice comparabile. Totodată, o asemenea abordare ar putea limita accesul întreprinderilor autohtone la programele, instrumentele financiare și mecanismele de sprijin ale Uniunii Europene destinate IMM-urilor, a căror eligibilitate este, de regulă, raportată la definiția europeană a IMM.<br>Argumentul privind impactul financiar asupra bugetului public nu poate fi reținut. Modificarea criteriilor de clasificare a IMM-urilor nu generează, prin ea însăși, obligații financiare suplimentare pentru bugetul de stat și nu conduce automat la extinderea beneficiarilor tuturor programelor de sprijin existente. Eligibilitatea pentru măsurile de suport, inclusiv pentru schemele de ajutor de stat, programele de finanțare sau alte instrumente de susținere, este stabilită prin actele normative speciale care reglementează fiecare instrument în parte, în funcție de obiectivele urmărite, resursele financiare disponibile și condițiile specifice de acces.<br>În același timp, analiza efectuată în nota de fundamentare demonstrează că aplicarea pragurilor europene ar determina reclasificarea a aproximativ 147 de întreprinderi, reprezentând circa 0,95% din numărul total al întreprinderilor raportoare, ceea ce confirmă caracterul limitat al impactului imediat al modificării propuse și nu justifică menținerea unei definiții naționale divergente față de standardul european.<br>Suplimentar, deși Recomandarea 2003/361/CE a fost adoptată în anul 2003, Comisia Europeană a menținut până în prezent aceleași praguri financiare ca standard european de referință pentru definirea IMM-urilor. Mai mult, evoluțiile recente ale politicii europene confirmă orientarea spre facilitarea creșterii întreprinderilor și extinderea accesului acestora la măsuri de sprijin, inclusiv prin |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | adoptarea Recomandării (UE) 2025/1099 privind întreprinderile mici cu capitalizare medie.<br>În acest context, alinierea la definiția europeană a IMM contribuie la asigurarea compatibilității și comparabilității cadrului normativ național cu politicile și instrumentele Uniunii Europene și la crearea unor condiții mai favorabile pentru integrarea întreprinderilor din Republica Moldova în piața unică europeană. |
| | **II. Obiecții şi propuneri la proiectul de lege** | | |
| | **6** | La pct.2 din proiectul de lege cu referire la noțiunea de „întreprindere”, menționăm că legislația națională nu reglementează noțiunea „întreprindere familială” și, în acest sens, este necesar de a defini această categorie de întreprinderi în proiect sau de a stipula expres în definiția respectivă întreprinderile care ar putea fi incluse în categoria de „întreprinderi familiale”. | **Nu se acceptă.**<br>Sintagma „întreprinderi familiale” este preluată în contextul alinierii la art. 1 din anexa la Recomandarea 2003/361/CE și are caracter exemplificativ, fără a institui o categorie sau o formă juridică distinctă de întreprindere. Potrivit Recomandării, criteriul determinant pentru calificarea unei entități drept întreprindere este desfășurarea unei activități economice, indiferent de forma sa juridică. În consecință, definirea distinctă a „întreprinderii familiale” nu este necesară pentru aplicarea criteriilor de clasificare a IMM-urilor, iar introducerea unei asemenea definiții ar depăși obiectivul prezentului proiect de lege. |
| | **7** | Pct.3 din proiectul de lege urmează a fi exclus sau comasat, dat fiind faptul că prevederile acestuia se regăsesc parțial în pct.8.1. din proiectul de lege. | **Se acceptă.**<br>Proiectul a fost ajustat. Obiecție similară formulată de CNPF. |
| | **8** | La pct.4 și la pct.6.6 din proiectul de lege, atenționăm că în normele actuale ale Legii nr.179/2016 și în indicațiile Biroului Național de Statistică se utilizează ca indicator – cifra de afaceri anuală netă. Respectiv, potrivit pct.4.3 din Metodologia vizând elaborarea statisticilor pe termen scurt, aprobată prin Ordinul Biroului Național de Statistică nr.67/2025, cifra de afaceri netă pentru toate activitățile, cu excepția CAEM-2 64, 65 și a anumitor activități din CAEM-2 66, constă în toate veniturile realizate în cursul perioadei de referință în cursul activităților obișnuite ale unității statistice și este prezentată net de toate reducerile și rabaturile acordate de aceasta. [...]<br>Sunt excluse din cifra de afaceri netă: a) toate taxele și impozitele legate în mod direct de venituri; b) orice sume colectate în numele oricărui mandant, dacă unitatea statistică acționează în calitate de agent în relația sa cu mandantul respectiv; c) toate veniturile care nu | **Se acceptă.**<br>În vederea asigurării coerenței terminologice cu prevederile Legii nr. 179/2016, cu metodologia statistică aplicată de Biroul Național de Statistică, precum și cu indicatorii utilizați în raportarea financiară și statistică a întreprinderilor, proiectul a fost ajustat prin utilizarea uniformă a noțiunii de „cifră de afaceri anuală netă”. Modificarea contribuie la asigurarea unei interpretări și aplicări unitare a criteriilor de clasificare a întreprinderilor și evită eventualele neconcordanțe dintre datele utilizate de întreprinderi și cele utilizate în scopuri statistice. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | apar în cursul activităților obișnuite ale unității statistice. Astfel, în vederea abordării unice a indicatorului utilizat atât de întreprinderi, cât și de Biroul Național de Statistică, se consideră oportun de a substitui termenul „cifra de afaceri anuală” cu „cifra de afaceri anuală netă”. | |
| | **9** | De asemenea, în partea ce ține de art. $5^6$ alin.(1) a doua propoziție din proiectul de lege, urmează a fi examinată suplimentar în vederea asigurării unei abordări comune și univoce a sumelor ce sunt excluse din cifra de afaceri anuală. Totodată, ținând cont că principalele documente de planificare bugetară sunt Cadrul bugetar pe termen mediu și Legea bugetului de stat, autorul urmează să completeze subpct. 4.2 din Nota de fundamentare cu informații privind sumele aprobate conform documentelor menționate. | **Se acceptă parțial.**<br>În partea ce ține de art. $5^6$ alin. (1), observația a fost acceptată, iar proiectul a fost precizat în sensul că cifra de afaceri anuală netă se determină potrivit metodologiei oficiale aprobate de Biroul Național de Statistică și se calculează fără taxa pe valoarea adăugată și fără alte impozite indirecte.<br>În partea ce ține de impactul financiar, Nota de fundamentare a fost completată cu informații privind resursele prevăzute în documentele de planificare relevante și corelarea eventualelor implicații financiare ale măsurilor subsecvente cu Cadrul bugetar pe termen mediu și legea anuală a bugetului de stat. Proiectul de lege nu instituie, prin sine, obligații automate de finanțare, iar alocările necesare operaționalizării instrumentelor vor fi aprobate în cadrul procesului bugetar, în limitele resurselor disponibile. |
| **Comisia Națională a Pieței Financiare** *(Aviz Nr. 03-4/1924 din 18.05.2026)* | **10** | 1. Pct. 3 din proiectul, prin care legea se completează cu articolul $3^1$. „Domeniul de aplicare pentru întreprinderile cu capitalizare medie” urmează a fi exclus, întrucât conținutul acestuia repetă, în mare parte, prevederile pct. 8.1., prin care se introduce art. $6^1$.„Domeniul de aplicare pentru întreprinderile mici cu capitalizare medie”. | **Se acceptă.**<br>Proiectul a fost ajustat, în sensul excluderii repetiției prevederii. |
| | **11** | 2. La pct. 6 din proiect, în redacția propusă a alineatului (3) din articolul $5^2$ „Întreprinderea autohtonă”:<br><br>2.1. utilizarea noțiunilor noi, societăți publice de investiții și societăți de capital de risc, impune definirea expresă a acestora, în concordanță cu actele normative europene care urmează a fi transpuse; | **Se acceptă.**<br>Art. 2 din proiectul de lege care modifică art. 3 din Legea nr. 179/2016 a fost completat cu următoarele noțiuni, aliniate la prevederile din *Recomandarea 2003/361/CE*, conform *Manualului utilizatorului pentru definiția IMM-urilor*:<br>„*societate publică de investiții* - persoană juridică constituită sub forma unei societăți pe acțiuni, al cărei capital social este deținut integral sau parțial de stat ori de |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | unitățile administrativ-teritoriale și care are drept scop principal investirea, administrarea și valorificarea resurselor financiare prin dobândirea și deținerea de instrumente financiare, participații în capitalul altor persoane juridice sau alte active investiționale, în vederea obținerii unui beneficiu economic și/sau realizării unor obiective de interes public;<br>*societate de capital de risc* - entitate care permite investirea în comun a resurselor financiare ale mai multor investitori în titluri de capital și în titluri legate de capital, inclusiv cvasicapital, emise de societăți în care se investește, care sunt, în general, societăți private ale căror acțiuni nu sunt admise spre tranzacționare pe o piață reglementată, cu scopul participării la creșterea valorii societăților finanțate și al obținerii unui profit prin ieșirea din investiție, inclusiv prin vânzarea participațiilor deținute". |
| | **12** | 2.2. sintagma „echivalentul în lei a 1.250.000 euro" se va substitui cu sintagma „echivalentul în lei a 5.000.000 euro", în conformitate cu Recomandarea (UE) 2025/1099 privind criteriile de definire a întreprinderilor mici și mijlocii. | **Nu se acceptă.**<br>*Precizare:* Plafonul de 1.250.000 euro este prevăzut de art. 3 alin. (2) lit. (a) din Anexa la Recomandarea 2003/361/CE pentru excepția aplicabilă investitorilor de tip business angels la determinarea caracterului autonom al unei întreprinderi din categoria IMM. Recomandarea (UE) 2025/1099 stabilește plafonul de 5.000.000 euro pentru aplicarea regulii corespunzătoare întreprinderilor mici cu capitalizare medie. Întrucât cele două plafoane privesc categorii distincte de întreprinderi, substituirea plafonului de 1.250.000 euro cu 5.000.000 euro în norma aplicabilă IMM-urilor ar afecta alinierea la Recomandarea 2003/361/CE. Prin urmare, plafonul de 1.250.000 euro se menține pentru IMM-uri, iar plafonul de 5.000.000 euro se aplică distinct întreprinderilor mici cu capitalizare medie, în condițiile prevăzute de proiect. |
| | **13** | 3. Potrivit pct. 8.2, proiectul prevede completarea legii cu art. $6^2$ „Monitorizarea întreprinderilor mici cu capitalizare medie", care stabilește atribuții pentru Biroul Național de Statistică (colectarea datelor) și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (analiza datelor). Întrucât politicile publice trebuie să vizeze nu doar întreprinderile mici cu capitalizare medie, ci toate categoriile de | **Nu se acceptă.**<br>*Argumentare:*<br>Articolul $6^2$ are ca obiect monitorizarea unei categorii distincte de întreprinderi introduse prin prezentul proiect de lege, respectiv întreprinderile mici cu capitalizare medie, în vederea asigurării bazei informaționale necesare evaluării |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | întreprinderi mici și mijlocii, se propune extinderea acestor prevederi asupra întregului sector ÎMM. | impactului acestei categorii și fundamentării politicilor publice relevante.<br>Extinderea domeniului de aplicare al acestei norme asupra întregului sector al întreprinderilor mici și mijlocii nu este necesară, întrucât datele aferente sectorului IMM sunt deja colectate, prelucrate și analizate de autoritățile competente în cadrul atribuțiilor prevăzute de legislația în vigoare și prin mecanismele statistice existente.<br>Reglementarea propusă răspunde necesității de monitorizare a unei categorii de întreprinderi care nu este reglementată în prezent de cadrul normativ național și pentru care nu există un mecanism distinct de colectare și analiză a datelor. În aceste condiții, extinderea prevederii asupra întregului sector IMM ar depăși scopul urmărit de proiect și ar conduce la suprapunerea unor atribuții și mecanisme deja existente.<br><br>Prin urmare, se consideră oportună menținerea obiectului actual al art. 6², limitat la întreprinderile mici cu capitalizare medie. |
| | **14** | 4. Pct. 12 din proiect, prin care se operează modificări la art. 12 alin. (3) lit. e), se consideră necesar de completat cu modificarea lit. d), care va avea următoarea redacție: „d)<br>companiile de asigurare;”. Respectiv, se exclude textul „companiile fiduciare şi”, întrucât această noțiune este depășită și nu mai este utilizată în legislația privind piața de capital. | **Se acceptă.** |
| | **15** | 5. Se salută prevederile pct. 13 din proiect, prin care se modifică denumirea Fondului de garantare pentru IMM-uri, extinzându-se astfel aria de aplicare a acestuia. Totodată, se<br>apreciază reglementarea conform căreia fondul are drept scop facilitarea accesului IMM urilor la finanțare și partajarea riscurilor financiare asociate, prin acordarea de garanții nu doar pentru creditele bancare și nebancare, ci și pentru finanțările obținute de la parteneri investiționali, inclusiv pentru obligațiunile emise de IMM-uri în condițiile legislației privind piața de capital. Această prevedere corespunde obiectivelor stabilite în Strategia națională de dezvoltare a pieței de capital din Republica Moldova pentru perioada 2025- | **Se acceptă.**<br>Au fost operate modificările corespunzătoare la art. 3, 13, 14 și 15 din proiectul de lege. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | 2030 (Legea nr. 167/2025) și reprezintă un pas important în realizarea acestora.<br>În același timp, pentru asigurarea aplicării eficiente a acestor prevederi, se consideră necesară operarea modificărilor corespunzătoare pe tot parcursul textului legii, astfel încât termenul „garanția financiară" să acopere utilizarea fondului de garantare pentru IMM-uri nu doar pentru credite, ci și pentru obligațiunile emise de IMM-uri (inclusiv, prin operarea modificărilor la art. 3, 13, 14 și 15).<br>În acest sens, se propune completarea art. 3 cu următoarea noțiunea: „garanție financiară pentru obligațiuni emise de ÎMM – angajamentul față de investitorii în obligațiuni emise de ÎMM, asumat de către o instituție care gestionează fondul de garantare pentru IMM-uri, în scopul partajării riscului financiar asociat cu emisiunile de obligațiuni și asigurării protecției investitorilor până la onorarea de către emitent a tuturor obligațiilor aferente achitării dobânzilor și răscumpărării obligațiunilor." | |
| | **16** | 6. Se consideră necesar de operat modificări la art. 14 alin. (3) lit. b), prin înlocuirea sintagmei „piața de capital" cu sintagma „activități profesionale pe piața de capital", pentru a concretiza că prevederea acestui alineat ((3)Investitorul-business angel nu poate investi propriul capital în domeniul) se răsfrânge exclusiv asupra activităților profesionale pe piața de capital și nu presupune limitarea generală a investițiilor pe piața de capital. | **Se acceptă.** |
| | **17** | 7. Se propune completarea proiectului de lege cu un articol, care va avea următoarea redacție:<br>Art. II - Legea nr. 171/2012 privind piața de capital (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 193-197, art. 665 din 14.09.2012), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:<br><br>La Articolul 8:<br>1.1. alineatul (1) litera a) se completează la final cu textul: „ și/sau alte garanții publice sau private";<br><br>1.2. alineatul (3) litera b) se expune în următoarea redacție:<br>„b) valoarea garanţiei bancare și/sau altei garanții publice sau private, fidejusiunii şi/sau poliţei de asigurare de garanţii – în cazul obligaţiunilor acoperite prin garanția bancară și/sau alte garanții | **Se acceptă.** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | publice sau private fidejusiune şi/sau prin poliţa de asigurare de garanţii;<br><br>1.3. alineatul (5) se expune în următoarea redacție:<br>„(5) Garanţia bancară și alte garanții publice sau private, folosite ca formă de acoperire a obligaţiunilor, nu pot fi retrase sau anulate. Acestea garanții trebuie să fie valabile pînă la onorarea de către emitent a tuturor datoriilor aferente răscumpărării obligaţiunilor. În cazul în care banca sau altă entitate publică sau privată, care a acordat garanţia respectivă devine insolvabilă, emitentul este obligat, în cel mult 15 zile lucrătoare de la data declarării insolvabilităţii, să întreprindă măsuri în vederea substituirii garanţiei.” | |
| **Biroul Național de Statistică** | **18** | În pct. 3 de exclus propoziția ”Întreprinderile mici cu capitalizare medie nu fac parte din categoria întreprinderilor mici și mijlocii”. Această prevedere este de prisos întrucât întreprinderile mici cu capitalizare medie depășesc 250 de angajați și respectiv nu pot face parte din categoria de ÎMM (conform prevederilor art. 4, alin. (1), lit .a) din redacția actuală a Legii nr. 179/2016). | **Se acceptă parțial**<br><br>În procesul definitivării proiectului, pct. 3 a fost exclus pentru<br>evitarea dublării unor norme, soluția fiind menținută în cadrul art.6[1] alin. (2).<br>Totodată, nu poate fi reținută concluzia potrivit căreia delimitarea expresă a întreprinderilor mici cu capitalizare medie de categoria<br>IMM-urilor ar fi lipsită de relevanță. Introducerea acestei categorii<br>urmărește transpunerea abordării promovate prin Recomandarea<br>(UE) 2025/1099, care tratează întreprinderile mici cu capitalizare<br>medie ca o categorie distinctă de IMM-uri, situată între IMM-uri și<br>întreprinderile mari.<br>Astfel, prevederea nu are rolul de a reitera criteriile privind numărul<br>de salariați, ci de a stabili expres statutul juridic distinct al acestei categorii în cadrul Legii nr. 179/2016 și de a clarifica raportul acesteia cu sectorul IMM.<br>O asemenea delimitare este necesară pentru asigurarea clarității și<br>previzibilității normei, precum și pentru evitarea interpretării potrivit căreia întreprinderile mici cu |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | capitalizare medie ar beneficiaautomat de toate măsurile, facilitățile și regimurile juridice aplicabile IMM-urilor.<br>Totodată, astfel cum este reflectat și în Nota de fundamentare,introducerea categoriei small mid-caps răspunde necesității alinierii la evoluțiile cadrului european de sprijin pentru întreprinderi și creării premiselor pentru dezvoltarea unor politici publice adaptate acestui segment distinct de întreprinderi. |
| | **19** | Totodată, considerăm oportun, de revizuit denumirea acestei categorii și propunem denumirea ”Întreprinderi cu capitalizare medie” pentru a nu crea confuzii cu noțiunea de întreprinderile mici, care au cel mult 249 de salariați. | **Nu se acceptă:**<br>Denumirea propusă în proiect este preluată din Recomandarea (UE) 2025/1099 privind definiția întreprinderilor mici cu capitalizare medie și urmărește asigurarea unei alinieri terminologice cât mai fidele cu cadrul conceptual promovat la nivelul Uniunii Europene. Utilizarea unei denumiri diferite de cea consacrată prin actul european de referință ar putea afecta uniformitatea terminologică și coerența procesului de armonizare legislativă. Totodată, sintagma „întreprindere mică cu capitalizare medie” nu desemnează categoria întreprinderilor mici reglementată de Legea nr. 179/2016, ci reprezintă o categorie distinctă de întreprinderi definită conform criteriilor prevăzute de Recomandarea (UE) 2025/1099. |
| | **20** | În pct.5 de exclus prevederea 5.1.3 “(1¹) Întreprinderea se încadrează în categoria corespunzătoare celei mai mari dimensiuni pentru care îndeplinește criteriile prevăzute la alin. (1).”. Această prevedere este de prisos, întrucât întreprinderea conform criteriilor în redacția proiectului de lege propus spre examinare nimerește doar în una din categoriile: (i) microîntreprindere; (ii) întreprindere mică; (iii) întreprindere mijlocie. | **Se acceptă.**<br>Observație similară din partea Consiliului Economic de pe lângă Prim-ministru.<br>Prevederea a fost exclusă. |
| | **21** | Modificările operate în pct.5 privind ajustarea criteriilor din art.5 din Legea nr. 179/2016 aferente categoriilor de întreprinderi mici și mijlocii considerăm oportun să intre în vigoare cât mai curând posibil, dar nu de la data de 1 ianuarie 2028 cum e prevăzut în Art. II - Dispoziții finale, art. (1), lit. a) din proiectul de lege.<br>Astfel, Vă informăm, că în prezent în procesul de aplicare a noilor criterii prevăzute de Legea nr. 179/2016, în redacția intrată în vigoare | **Nu se acceptă.**<br>Observația este întemeiată sub aspectul necesității eliminării situațiilor în care anumite întreprinderi nu pot fi încadrate într-o categorie de IMM ca urmare a structurii actuale a criteriilor de clasificare. Modificările propuse la art. 5 urmăresc tocmai remedierea acestor neconcordanțe și |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | la 01.01.2026, au fost identificate peste 300 de entități care nu pot fi încadrate în nici o categorie de întreprinderi la sectorul ÎMM: (de exemplu: întreprinderea cu 3 salariați, care realizează o cifră de afaceri anuală de 5 milioane de euro). | alinierea mecanismului de clasificare la prevederile Recomandării Comisiei 2003/361/CE.<br>Totodată, termenul de intrare în vigoare prevăzut de proiect a fost stabilit pentru a asigura o implementare graduală și previzibilă a noilor criterii de clasificare, inclusiv adaptarea actelor normative subsecvente, a instrumentelor de suport pentru întreprinderi, a mecanismelor de raportare și a sistemelor informaționale utilizate de autoritățile și instituțiile implicate. De asemenea, perioada de tranziție este necesară pentru a permite aplicarea uniformă a noilor reguli de clasificare și pentru a evita reclasificări frecvente ale întreprinderilor într-un interval scurt de timp, având în vedere modificările recente operate prin Legea nr. 187/2025, intrate în vigoare la 1 ianuarie 2026, fiind oportună menținerea unei perioade rezonabile de tranziție pentru asigurarea implementării coerente a noului cadru normativ. |
| **Ministerul Muncii și Protecției Sociale**<br>*(Aviz nr. 07/2413 din 08.05.2026)* | **22** | În vederea asigurării uniformității terminologice cu Codul muncii nr. 154/2003 și cu legislația muncii se propune utilizarea uniformă, pe tot parcursul proiectului de lege, a termenului „salariați”, prin substituirea termenilor „angajați”, „persoane angajate”, „lucrători” și a altor noțiuni similare; sintagma „contract de muncă” se va substitui, pe tot parcursul proiectului de lege, cu sintagma „contract individual de muncă”;<br>- cu referire la pct. 6.5, art. $5^5$, alin. (5) sintagma „concediu parental” se va substitui cu sintagma „concediu paternal”;<br>- cu referire la pct. 6.5, art. $5^5$, alin. (6) se propune substituirea sintagmei „salariații angajați cu program parțial” cu sintagma „salariații angajați cu timp de muncă parțial (munca pe fracțiune de normă)”, conform prevederilor art. 97 din Codul muncii. | **Se acceptă.**<br>Pe parcursul proiectului de lege a fost au fost operate ajustările, în scopul asigurării uniformității terminologice cu Codul Muncii nr. 154/2003, după cum:<br><br>- cu referire la pct. 6.5, art. $5^5$, alin. (5) sintagma „concediu parental” a fost sibsituit cu sintagma „concediu paternal”;<br>- cu referire la pct. 6.5, art. $5^5$, alin. (6) sintagma „salariații angajați cu program parțial” a fost subsituit cu sintagma „salariații angajați cu timp de muncă parțial (munca pe fracțiune de normă)”, conform prevederilor art. 97 din Codul muncii. |
| | **23** | Cu referire la art. 11, alin. (2), lit. j) după sintagma „federațiilor patronale” se propune completarea cu textul „organizațiilor sindicale reprezentative”. Având în vedere rolul partenerilor sociali în promovarea dialogului social și participarea acestora la procesele de consultare privind politicile publice cu impact asupra mediului antreprenorial și pieței muncii, se consideră oportună includerea organizațiilor sindicale reprezentative. | **Se acceptă.** |
| | **24** | Întrucât măsurile de reglementare aplicabile sectorului IMM pot genera efecte asupra salariaților, inclusiv sub aspectul raporturilor de | **Nu se acceptă.**<br>*Argumentare:* |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | muncă și al ocupării forței de muncă, se propune completarea art. 8 alin. (2) după sintagma „asupra întreprinderilor mici și mijlocii” cu textul, „inclusiv asupra salariaților din cadrul acestora și a ocupării forței de muncă”. | Articolul 8 reglementează aplicarea principiului „Gândiți mai întâi la scară mică” (Think Small First), care are ca obiect evaluarea impactului măsurilor de reglementare asupra întreprinderilor mici și mijlocii, în vederea identificării și reducerii eventualelor sarcini disproporționate pentru această categorie de întreprinderi.<br>Impactul reglementărilor asupra salariaților și asupra ocupării forței de muncă este examinat în cadrul mecanismelor generale de elaborare și fundamentare a actelor normative, potrivit cadrului normativ aplicabil, nefiind necesară reglementarea distinctă a acestui aspect în cadrul Legii nr. 179/2016.<br><br>Extinderea normei propuse ar depăși obiectul specific al principiului „Think Small First” și al prezentei legi, care este orientată asupra efectelor reglementărilor asupra întreprinderilor, și nu asupra tuturor categoriilor de persoane care pot fi afectate indirect de acestea. |
| | **25** | Se propune examinarea oportunității substituirii sau clarificării sintagmei „avantaje financiare oferite de întreprindere”, prevăzută la art. $5^5$ alin. (3), în vederea corelării cu terminologia utilizată de Codul muncii nr. 154/2003, care reglementează noțiunea de „avantaje și înlesniri acordate salariaților”. | **Nu se acceptă:**<br>*Argumentare:*<br>Sintagma „avantaje financiare oferite de întreprindere” este utilizată în contextul stabilirii regulilor de calcul al numărului mediu de salariați necesar clasificării întreprinderilor și urmărește identificarea persoanelor care participă în mod regulat la activitatea întreprinderii și obțin un beneficiu economic din aceasta.<br>Norma nu reglementează raporturi de muncă și nu are ca obiect avantajele acordate salariaților în sensul legislației muncii. În consecință, terminologia utilizată de Codul muncii nr. 154/2003 și cea utilizată în cadrul mecanismului de clasificare a întreprinderilor au finalități diferite și nu necesită o corelare expresă.<br>Totodată, formularea este utilizată pentru a reflecta criteriile aplicabile persoanelor care desfășoară în mod regulat activitate în cadrul întreprinderii, inclusiv asociaților și partenerilor, indiferent de existența unui raport de muncă. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | **26** | Subsidiar, MMPS aduce la cunoștință că la etapa actuală este în proces de transpunere a Directivei 2001/23/CE a Consiliului din 12 martie 2001 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la protejarea drepturilor lucrătorilor în cazul transferurilor de întreprinderi, unități sau părți de întreprinderi sau unități.<br>Conform art. 7 alin. (4) din Capitolul III din directivă: Obligațiile prevăzute în prezentul articol se aplică indiferent dacă decizia care are ca rezultat transferul este luată de către angajator sau de o întreprindere care controlează angajatorul. La examinarea presupuselor încălcări ale cerințelor de informare și consultare prevăzute de prezenta directivă, argumentul conform căruia o astfel de încălcare a avut loc deoarece informațiile nu au fost furnizate de o întreprindere care controlează angajatorul nu va fi acceptat ca scuză.<br>Potrivit art. $5^1$ din proiectul de lege „În funcție de relația lor cu alte întreprinderi, raportată la capitalul sau la drepturile de vot deținute ori la dreptul de a exercita o influență dominantă, pot exista 3 tipuri de întreprinderi:<br>a) întreprinderi autonome;<br>b) întreprinderi partenere;<br>c) întreprinderi legate.”<br>În acest context, este important ca în proiectul de lege să se clarifice la care categoriei de întreprindere se atribuie întreprinderea care controlează angajatorul sau exercită o influență dominantă asupra acestuia. | **Nu se acceptă.**<br>*Argumentare:*<br>Proiectul reglementează clasificarea întreprinderilor în categorii de întreprinderi autonome, partenere și legate exclusiv în scopul determinării statutului întreprinderilor mici și mijlocii, în conformitate cu Recomandarea Comisiei 2003/361/CE.<br>În acest context, noțiunile de control și influență dominantă sunt deja valorificate prin criteriile utilizate pentru identificarea întreprinderilor legate.<br>Observația formulată face trimitere la Directiva 2001/23/CE privind protecția drepturilor lucrătorilor în cazul transferurilor de întreprinderi, care reglementează raporturi juridice distincte și urmărește un obiect de reglementare diferit.<br>Proiectul nu are ca scop reglementarea obligațiilor angajatorilor în materia informării și consultării salariaților și nici identificarea întreprinderii care controlează angajatorul în sensul legislației muncii.<br>Prin urmare, nu se consideră necesară introducerea unor precizări suplimentare în acest sens, criteriile de determinare a întreprinderilor legate fiind deja reglementate în proiect. |
| **Banca Națională a Moldovei**<br>(*Aviz nr. 31-002/70/2490 din 18.05.2026*) | **27** | Cu referire la Art. I din proiect, pct.2 prin care se completează art. 3 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (în continuare - Legea nr. 179/2016) cu noțiunea de ”întreprindere”, învederăm că aceasta se află în contradicție cu prevederile art. 2 din Legea menționată, care exceptează din sfera de aplicare a Legii persoanele fizice care activează în baza patentei de întreprinzător.<br>Totuși, definiția propusă face referire la orice entitate, indiferent de forma sa juridică, în special, lucrătorii care desfășoară o activitate independentă și întreprinderile familiale care desfășoară activități de artizanat sau alte activități, ceea ce lărgește sfera de aplicare a prezentei legi, prin urmare, recomandăm corelarea normelor menționate. | **Nu se acceptă.**<br>Noțiunea de ”întreprindere” în sesnul prezentulu proiect se aliniază cu Recomandarea UEnr. 361/2003 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | **28** | Totodată, în cuprinsul aceleiași definiții, se recomandă substituirea cuvântului „lucrătorii” cu sintagma „persoanele fizice”, pentru asigurarea unei terminologii juridice uniforme. | **Se acceptă.**<br>Definiția noțiunii de „întreprindere” a fost reformulată prin utilizarea sintagmei „persoanele fizice care desfășoară în mod independent o activitate economică”, în vederea asigurării clarității și a concordanței terminologice cu sensul funcțional al noțiunii prevăzut de art. 1 din Anexa la Recomandarea 2003/361/CE. Definiția a fost menținută în proiect. |
| | **29** | La pct. 3, în textul art. $3^1$ alin. (1) lit. a), se propune substituirea textului „mai mult de” cu textul „cel puțin”. | **Se acceptă.**<br>Observația a fost luată în considerare la ajustarea art. $6^1$ Sfera de reglementare a întreprinderilor mici cu capitalizare medie |
| | **30** | Totodată, în contextul introducerii în Legea nr. 179/2016 a unei categorii distincte de „întreprinderi mici cu capitalizare medie”, recomandăm revizuirea denumirii acesteia, întrucât formularea actuală poate induce percepția eronată că această categorie reprezintă o subcategorie sau o variațiune a întreprinderilor mici, deși, reieșind din conținutul normei, aceste întreprinderi sunt mai mari decât întreprinderile mijlocii și, a fortiori, mai mari decât întreprinderile mici. | **Nu se acceptă:**<br>*Precizare:*<br>Denumirea utilizată în proiect reflectă terminologia consacrată de Recomandarea (UE) 2025/1099, care introduce categoria „Small Mid-Cap Enterprises” ca segment distinct de întreprinderi situat între IMM-uri și întreprinderile mari.<br>Menținerea unei terminologii conforme cu actul european urmărește asigurarea unei alinieri cât mai fidele a cadrului normativ național la abordarea promovată la nivelul Uniunii Europene.<br>Totodată, proiectul delimitează expres această categorie de întreprinderile mici și mijlocii și stabilește criterii proprii de încadrare, ceea ce exclude riscul unei confuzii privind statutul său juridic. În aceste condiții, modificarea denumirii nu este considerată necesară și ar putea afecta coerența terminologică cu documentele și politicile europene relevante.<br>Introducerea categoriei întreprinderilor mici cu capitalizare medie urmărește alinierea cadrului normativ național la evoluțiile recente ale politicii Uniunii Europene în domeniul dezvoltării întreprinderilor și răspunde necesității de a asigura o tranziție graduală între statutul de IMM și cel de întreprindere mare. Categoria respectivă nu face parte din sectorul IMM, însă reprezintă un segment distinct de întreprinderi aflate într-o etapă avansată de creștere, pentru |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | care Comisia Europeană promovează măsuri specifice de reducere a sarcinilor administrative, stimulare a competitivității și facilitare a accesului la finanțare. Reglementarea acestei categorii în cadrul Legii nr. 179/2016 este justificată de faptul că întreprinderile mici cu capitalizare medie sunt definite prin raportare directă la metodologia de clasificare a întreprinderilor consacrată de această lege și reprezintă continuarea naturală a sistemului de clasificare bazat pe dimensiunea întreprinderilor. Totodată, introducerea categoriei contribuie la diminuarea efectului de „margine abruptă" (cliff-edge effect), generat de trecerea directă de la statutul de IMM la cel de întreprindere mare, și creează premise pentru dezvoltarea unor politici publice proporționale și adaptate etapelor de creștere ale întreprinderilor. |
| | **31** | De asemenea, nu este suficient justificată necesitatea reglementării acestei categorii în cadrul Legii nr. 179/2016, în special în condițiile în care alin. (2) al art. $6^1$ stabilește expres că „întreprinderile mici cu capitalizare medie nu fac parte din categoria întreprinderilor mici și mijlocii". Prin urmare, se recomandă reevaluarea oportunității introducerii acestor norme, inclusiv sub aspectul compatibilității lor cu obiectul de reglementare al legii. | **Nu se accepta.**<br>***Precizare:***<br>Introducerea categoriei „întreprindere mică cu capitalizare medie" în Legea nr. 179/2016 este justificată de necesitatea alinierii cadrului normativ național la evoluțiile recente ale politicii Uniunii Europene în domeniul competitivității întreprinderilor și al susținerii creșterii economice. În acest sens, Recomandarea (UE) 2025/1099 a Comisiei instituie o definiție unitară a întreprinderilor mici cu capitalizare medie („Small Mid-Cap Enterprises"), recunoscând această categorie ca segment distinct al mediului de afaceri, situat între IMM-uri și întreprinderile mari.<br>Faptul că întreprinderile mici cu capitalizare medie nu fac parte din categoria întreprinderilor mici și mijlocii nu exclude necesitatea reglementării acestora în cadrul Legii nr. 179/2016. Dimpotrivă, includerea acestei categorii în aceeași lege este justificată de legătura directă dintre noțiunile respective și de necesitatea asigurării unui cadru normativ unitar privind clasificarea întreprinderilor în funcție de dimensiune. Legea nr. 179/2016 nu reglementează exclusiv categoria IMM, ci stabilește criteriile de definire și clasificare a întreprinderilor în scopul aplicării politicilor publice și a instrumentelor de sprijin destinate mediului de afaceri. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | Totodată, includerea acestei categorii răspunde obiectivului urmărit la nivelul Uniunii Europene de a asigura o tranziție graduală între categoria IMM și categoria întreprinderilor mari.<br>Analizele și studiile elaborate de Comisia Europeană și Centrul Comun de Cercetare (JRC) au evidențiat că întreprinderile mici cu capitalizare medie prezintă caracteristici și provocări distincte, diferite atât de cele ale IMM-urilor, cât și de cele ale marilor întreprinderi, în special în ceea ce privește accesul la finanțare, extinderea activității, internaționalizarea și conformarea la cerințele de reglementare.<br>Din aceste considerente, Comisia Europeană promovează utilizarea unei definiții uniforme a acestei categorii în legislația și politicile publice ale statelor europene.<br>În plus, proiectul nu extinde automat asupra întreprinderilor mici cu capitalizare medie toate drepturile, facilitățile sau măsurile de sprijin destinate IMM-urilor. Dimpotrivă, art. $6^1$ alin. (2) precizează expres că prevederile legii se aplică acestei categorii numai în măsura în care acest lucru este prevăzut de programele, instrumentele de suport, schemele de ajutor de stat sau alte politici publice relevante. Prin urmare, includerea categoriei respective în lege are rolul de a crea cadrul juridic necesar pentru utilizarea unei definiții armonizate cu standardele Uniunii Europene, fără a modifica regimul juridic aplicabil IMM-urilor. |
| | **32** | În același context, alin. (3) al art. $6^1$ prevede că dispozițiile legii se aplică întreprinderilor mici cu capitalizare medie doar în măsura în care acest lucru este prevăzut expres în instrumente de susținere, scheme de ajutor de stat sau politici publice aprobate de Guvern. O asemenea formulare poate genera probleme de previzibilitate și securitate juridică, întrucât condiționează aplicarea unei legi de acte normative inferioare ca forță juridică, fapt ce poate fi interpretat ca fiind contrar prevederilor art. 3 alin. (4) și art. 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și principiului ierarhiei actelor normative. | **Se acceptă.**<br>alin. (3) a fost reformulat în următoarea redacție:<br>„ (3) Întreprinderile mici cu capitalizare medie pot beneficia de măsuri de sprijin, instrumente financiare, scheme de ajutor de stat și alte politici publice care prevăd aplicabilitatea acestora pentru categoria respectivă. |
| | **33** | La lit. b) din același alineat, după sintagmele „150 milioane euro” și respectiv „129 milioane euro” se recomandă completarea cu textul „ | **Se acceptă.** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | , echivalent în lei moldovenești”, pentru asigurarea clarității normei și a aplicabilității acesteia în contextul monedei naționale. | |
| | **34** | În aceeași ordine de idei, cu referire la modificarea pragurilor financiare pentru încadrarea întreprinderilor în categoria întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), evidențiem că majorarea pragurilor financiare pentru clasificarea întreprinderilor ca IMM va extinde semnificativ numărul beneficiarilor eligibili pentru programele guvernamentale și de stat dedicate acestei categorii. Această modificare va permite accesul unor societăți care anterior nu se încadrau în categoria IMM, ceea ce poate conduce la o creștere a solicitărilor de finanțare din surse bugetare. | **Nu se acceptă.**<br>*Argumentare:*<br>Observația pornește de la premisa că majorarea pragurilor financiare va conduce automat la o extindere semnificativă a numărului beneficiarilor programelor de sprijin destinate IMM-urilor și, implicit, la creșterea solicitărilor de finanțare din surse bugetare. Totuși, clasificarea unei întreprinderi în categoria IMM nu conferă, prin ea însăși, un drept automat de acces la finanțare, granturi, garanții sau alte forme de sprijin public.<br>Eligibilitatea pentru măsurile de susținere este determinată de condițiile specifice stabilite pentru fiecare program, instrument de sprijin sau schemă de ajutor de stat, inclusiv de obiectivele acestora, criteriile de selecție și resursele financiare disponibile.<br>Totodată, potrivit analizei efectuate în procesul elaborării proiectului, impactul asupra numărului de întreprinderi care ar putea fi încadrate în categoria IMM este limitat. Conform datelor situațiilor financiare raportate Biroului Național de Statistică pentru anul 2024, aplicarea noilor criterii ar conduce la includerea în categoria IMM a unui număr relativ redus de întreprinderi care, în prezent, sunt clasificate ca întreprinderi mari. În același timp, introducerea regulilor privind întreprinderile autonome, partenere și legate poate determina reclasificarea unor întreprinderi care, în prezent, sunt considerate IMM exclusiv în baza indicatorilor individuali.<br>De asemenea, una dintre finalitățile principale ale proiectului este alinierea definiției IMM la standardele Uniunii Europene. Menținerea unor criterii naționale diferite de cele aplicate la nivel european poate conduce la situații în care întreprinderi din Republica Moldova nu sunt recunoscute drept IMM în cadrul unor programe, instrumente financiare sau inițiative europene, deși, potrivit criteriilor UE, acestea ar trebui să beneficieze de acest statut. Prin urmare, ajustarea pragurilor urmărește asigurarea unei clasificări compatibile cu standardele europene și facilitarea |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | accesului întreprinderilor din Republica Moldova la oportunitățile de finanțare, internaționalizare și dezvoltare disponibile în cadrul programelor și instrumentelor europene relevante.<br>În aceste condiții, proiectul nu determină o extindere semnificativă a bazei potențialilor beneficiari ai instrumentelor de susținere naționale și nu generează, prin sine, obligații bugetare suplimentare.<br>Dimpotrivă, armonizarea criteriilor de clasificare contribuie la crearea unor condiții mai favorabile pentru integrarea întreprinderilor din Republica Moldova în ecosistemul european de sprijin pentru afaceri și la valorificarea oportunităților de finanțare disponibile la nivelul Uniunii Europene.<br>. |
| | **35** | În consecință, contrar celor invocate în nota de fundamentare la pct. 4.2, considerăm necesară efectuarea unei analize suplimentare detaliate privind impactul financiar al modificărilor propuse asupra bugetului de stat. O asemenea analiză urmează să includă estimări privind volumul suplimentar al resurselor financiare necesare, precum și eventualele măsuri de compensare sau ajustare bugetară. | **Se acceptă parțial:**<br>Nota de fundamentare a fost completată în conformitate cu observațiile formulate de către Ministerul Finanțelor |
| | **36** | Totodată, semnalăm existența unei suprapuneri între prevederile art. $3^1$ (pct. 3 din proiect) și art. $6^1$ (pct. 8.1 din proiect) ceea ce generează o dublare nejustificată a reglementărilor, afectând coerența și claritatea textului normativ, respectiv se va reanaliza necesitatea acestei dublări de norme. În acest sens, se recomandă reexaminarea necesității menținerii ambelor reglementări. | **Se acceptă.** |
| | **37** | Cu privire la pct. 11 din proiect, având în vedere discrepanțele existente între nivelul de dezvoltare economică al mediului urban și cel al mediului rural, considerăm 2 oportună includerea expresă a susținerii antreprenorialului rural, în vederea asigurării echilibrului și coeziunii teritoriale. În acest sens, se propune completarea art. 11 alin. (2) cu o nouă literă, cu următorul cuprins: „k) susținerea dezvoltării antreprenoriatului în zonele rurale.” | **Se acceptă.** |
| | **38** | La pct. 13.2 din proiect, în redacția propusă pentru art. 13 alin. (2), se recomandă excluderea cuvântului „lui”, acesta fiind nejustificat din punct de vedere redacțional. | **Se acceptă.** |
| **Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare** | **39** | 1) Obiecţii argumentate şi explicite pe marginea cărora trebuie să se ajungă la un acord: | **Se acceptă.**<br>Observație formulată și de BNM. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| *(Aviz nr. 2026PLP-1537)* | | La art. I:<br>pct. 3, intenția de completare a Legii cu art. $3^1$, coroborat cu pct. 8, intenția de completare a proiectului cu art. $^1$, observăm că conținutul acestor articole este parțial identic. Prin urmare, considerăm necesară revizuirea acestora, astfel încât să se evite repetiția. | Proiectul a fost redactat în modul corespunzător. |
| | **40** | pct. 12 din proiect, textul „art. 13/1” se va substitui cu textul „art. $13^1$”. | **Se acceptă.** |
| | **41** | pct. 14, intenția de completare a Legii cu art. $14^1$. Dorim să atragem atenția că una dintre funcțiile Guvernului, stabilită în Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, constă în organizarea executării legii, care, în particular, se materializează prin desemnarea sau crearea autorităților ori a instituțiilor responsabile de aplicarea legilor. Din această perspectivă, apreciem că, prin indicarea în lege a instituției publice care va avea calitatea de agenție de credit, se încalcă competența Guvernului de a decide cea mai bună modalitate de organizare a executării legii. | **Se acceptă parțial.**<br>Art. $14^1$ alin. (2) din proiectul de lege a fost expus în următoarea redacție:<br>„**Articolul $14^1$.** Susținerea oficială a creditelor la export<br>(2) Guvernul desemnează IP ODA și alte instituții în calitate de agenții de credit la export ale statului, responsabile de implementarea mecanismelor de susținere oficială a creditelor la export, furnizată în numele Guvernului, pentru exportul de bunuri și/sau de servicii, atribuțiile operaționale ale acestora, inclusiv modul de raportare către fondatorii instituțiilor respective, fiind stabilite prin act normativ al Guvernului.”.<br>În vederea respectării competențelor Guvernului prevăzute de Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, textul a fost revizuit astfel încât să se mențină prerogativa Guvernului de a desemna, prin act normativ, instituțiile care vor exercita funcțiile de agenții de credit la export și de a stabili atribuțiile operaționale ale acestora.<br>Totodată, s-a considerat oportună menținerea mențiunii exprese a IP ODA în cuprinsul legii, având în vedere rolul și competențele acesteia în domeniul susținerii antreprenoriatului, accesului la finanțare și promovării exporturilor, precum și necesitatea asigurării unui cadru instituțional clar și previzibil pentru implementarea mecanismelor de susținere oficială a creditelor la export. În același timp, formularea propusă nu limitează competența Guvernului de a desemna și alte instituții competente, în funcție de necesitățile de implementare și de evoluția cadrului instituțional. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | Suplimentar, menținerea referinței la IP ODA este justificată și prin angajamentele asumate în cadrul Agendei de Reforme, măsura 1.2.8, care prevede, printre subacțiunile atribuite IP ODA, operaționalizarea unui produs de garantare destinat susținerii exporturilor în cadrul Fondului de garantare a creditelor. |
| | **42** | Propuneri care poartă caracter de recomandare:<br>La art. I:<br>pct. 3, intenția de completare a Legii cu art. $3^1$. În opinia Ministerului, pe lângă definirea întreprinderii mici cu capitalizare medie, proiectul de lege urmează să fie completat cu o modificare care să prevadă că Legea nr. 179/2016 se aplică și acestei categorii de întreprinderi, întrucât, prin definiție, aceasta depășește criteriile pentru a fi încadrată în noțiunea de întreprindere mijlocie.<br>Tot în același context, nu este clar de ce s-a optat pentru denumirea acestor întreprinderi drept „mici" cu capitalizare medie, atât timp cât ele se apropie, după criteriile utilizate în proiect (număr de angajați, cifră de afaceri), mai mult de întreprinderile „mijlocii". Altfel spus, de ce autorul proiectului a optat pentru denumirea de întreprindere mică cu capitalizare medie, și nu pentru denumirea de întreprindere mijlocie cu capitalizare medie. | **Nu se acceptă.**<br>*Precizare:* Denumirea de întreprindere mică cu capitalizare medie este în concordanță cu denumirea utilizată în Recomandarea (UE) 2025/1099 , care instituie o definiție unitară a întreprinderilor mici cu capitalizare medie (Small Mid-Cap Enterprises) și promovează utilizarea acesteia în politicile și instrumentele de sprijin destinate mediului de afaceri.<br>Totodtă, în urma definitivării proiectului Articolul $3^1$ i a fost exlus. |
| | **43** | pct. 10, intenția de modificare a articolului 8. Având în vedere că autorul proiectului propune unele reguli de elaborare a actelor normative, sub aspectul evaluării impactului proiectelor de acte normative, propunem completarea Anexei la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative cu o normă de trimitere la Legea nr. 179/2016, astfel încât, la elaborarea actelor normative, să nu fie omise, din necunoaștere, aceste prevederi. | **Nu se acceptă.**<br>Modificările propuse la art. 8 din Legea nr. 179/2016 nu instituie reguli generale privind elaborarea actelor normative și nu modifică procedura de efectuare a analizei impactului de reglementare prevăzută de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Acestea consacră aplicarea principiului „Gândiți mai întâi la scară mică" („Think Small First") și obligația evaluării efectelor proiectelor de acte normative asupra întreprinderilor mici și mijlocii, în conformitate cu abordările promovate la nivelul Uniunii Europene. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Consiliul Concurenței** (Aviz Nr. DJ-06/551-1000 din 05 iunie 2026) | **44** | 1) Se atestă că, prevederile propuse la pct. 3 din proiect se dublează cu prevederile pct. 8.1 din proiect, ceea ce va genera un paralelism normativ și va afecta claritatea și coerența reglementării. Prin urmare, se recomandă excluderea pct. 3 din proiect, urmând ca prevederile ce vizează caracteristicile întreprinderilor mici cu capitalizare medie să fie reglementate într-o manieră care să asigure conformitatea deplină cu actele normative transpuse și să fie evitată dublicarea normelor în cadrul proiectului. | **Se acceptă.**<br>Observație similară formulată de CNPF, MF. |
| | **45** | 2) Totodată, considerăm judicioasă completarea art. 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, cu un nou alin. (4), care să transpună expres prevederea stabilită la Art. 4 alin.(4) din anexa la Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei, care asigură o derogare că o întreprindere nu poate fi considerată întreprindere mică și mijlocie, în cazul în care 25% sau mai mult din capitalul social ori din drepturile de vot sunt deținute sau controlate, direct sau indirect, individual ori în comun, de una sau mai multe autorități publice. Respectiv, se consideră necesară completarea proiectului cu prevederi care să stabilească în mod expres cazul când o întreprindere nu poate fi calificată IMM dacă 25% sau mai mult din capitalul social sau drepturile de vot sunt controlate de autoritățile publice, în vederea asigurării conformității depline și fidele a proiectului cu actul european transpus. | **Se acceptă.**<br>Proiectul a fost completat cu un nou alineat la art. 4, alin. 4 în redacția:<br>„(4) Cu excepția investitorilor prevăzuți la art. $5^2$ alin. (3), o întreprindere nu poate fi considerată microîntreprindere, întreprindere mică sau mijlocie dacă 25% sau mai mult din capitalul social ori din drepturile de vot ale acesteia sunt deținute sau controlate, direct ori indirect, individual sau în comun, de una sau mai multe autorități sau instituții publice. ” |
| **IP Organziația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului** | **46** | Se propune în următoarea redacție<br>„**garanție financiară** – angajament asumat de Fondul de garantare a creditelor, în condițiile prezentei legi, pentru garantarea obligațiilor aferente instrumentelor și mecanismelor prevăzute la art. 13 din prezenta lege;” | **Se acceptă.**<br>A fost utilizată denumirea „Fondul de garantare”, pentru a asigura coerența terminologică a proiectului |
| | **47** | Se propune completarea noțiunii de „credit la export”, astfel noțiunea de credit la export va avea următoarea redacție:<br>„**credit la export** - un aranjament de asigurare, garantare sau finanțare care facilitează unui cumpărător străin de bunuri și/sau servicii exportate să amâne plata pe termen scurt (până<br>la doi ani), pe termen mediu (între doi și cinci ani) și pe termen lung (de obicei peste cinci ani); un credit la export poate lua forma unui credit- furnizor acordat de exportator, sau a unui credit-cumpărător, în cazul în care banca exportatorului sau altă instituție financiară acordă un credit cumpărătorului (sau băncii sale). | **Se acceptă.** |
| | **48** | Articolul 3. Noțiuni principale | **Se acceptă parțial.** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:<br>„întreprindere - orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de forma sa juridică. Din această categorie fac parte, în special, lucrătorii care desfășoară o activitate independentă și întreprinderile familiale care desfășoară activități de artizanat sau alte activități, precum și parteneriatele sau asociațiile care desfășoară în mod regulat o activitate economică.”<br><br>Observații:<br>Noțiunea propusă este în contradicție cu prevederile art. 2 din Lege, conform căruia „patentarii” nu cad sub incidența Legii cu privire la IMM. Totodată menționăm faptul că, formularea propusă, duce la extinderea automată a categoriei beneficiarilor eligibili ai instrumentelor de suport oferite de stat prin intermediul I.P. ODA. Prin urmare, se propune reevaluarea cuprinsului acestei noțiuni. | Observația privind necesitatea corelării definiției cu sfera de aplicare a legii a fost reținută. În procesul de definitivare a proiectului a fost exclusă din art. 2 alin. (1) excepția referitoare la persoanele fizice care activează în baza patentei de întreprinzător, fiind astfel eliminată neconcordanța semnalată.<br>Definiția noțiunii de „întreprindere” se menține, întrucât aceasta preia abordarea funcțională consacrată de art. 1 din Anexa la Recomandarea 2003/361/CE, potrivit căreia este considerată întreprindere orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de forma sa juridică. Încadrarea unei entități în noțiunea de „întreprindere” nu determină însă accesul automat la măsurile de sprijin, acesta fiind condiționat de îndeplinirea criteriilor și condițiilor de eligibilitate prevăzute de lege și de actele normative care reglementează instrumentele respective. |
| | **49** | Se propune completarea art. 11 cu alin. (6), care va avea următorul cuprins:<br>„(6) Cheltuielile administrative și/sau de implementare aferente alocărilor din surse externe destinate instrumentelor de susținere a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pot fi acoperite din bugetul de stat – resurse generale, în limita a 10% din valoarea activităților realizate, în cazul în care proiectele de asistență externă nu prevăd acoperirea acestor cheltuieli, cu aprobarea separată a acestora și fără includerea lor în plafonul general prevăzut la alineatul (5)”.<br><br>Argumentare:<br>Completarea propusă este necesară în vederea asigurării concordanței cadrului normativ al Instrumentului cu prevederile pct. 32 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 603/2025 cu privire la elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea instrumentelor de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, precum și cu prevederile pct. 5 din HG nr. 30/2025 cu privire la aprobarea Programului de creștere a competitivității producătorilor locali și integrare în lanțurile valorice. Atât pct. 32 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 603/2025, cât și pct. 5 din HG nr. 30/2025 prevăd posibilitatea acoperirii din bugetul de stat – resurse generale a cheltuielilor administrative aferente implementării proiectelor finanțate din surse externe, în limita a 10% din valoarea | **Se acceptă.**<br>Articolul 11 a fost completat cu alin. (6) cu următorul cuprins:<br>„(6) Cheltuielile administrative și/sau de implementare aferente alocărilor din surse externe destinate instrumentelor de susținere a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pot fi acoperite din bugetul de stat – resurse generale, în limita a 10% din valoarea activităților realizate, în cazul în care proiectele de asistență externă nu prevăd acoperirea acestor cheltuieli, cu aprobarea separată a acestora și fără includerea lor în plafonul general prevăzut la alineatul (5)”. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | activităților realizate, atunci când proiectele de asistență externă nu prevăd acoperirea acestor cheltuieli. În redacția actuală, plafonul de 10% prevăzut la alineatul (5) se raportează exclusiv la alocările din bugetul de stat, fără a reglementa distinct situația proiectelor finanțate din surse externe, ceea ce limitează aplicarea efectivă a prevederilor menționate. Prin urmare, alineatul (6) nou - introdus delimitează expres această categorie de cheltuieli și clarifică faptul că acestea nu se includ în plafonul general prevăzut la alineatul (5), instituind o bază de calcul distinctă pentru cheltuielile aferente proiectelor finanțate din surse externe, cu aplicarea limitei de maximum 10% din valoarea activităților realizate și aprobarea separată a acestora. | |
| | **50** | Se propun următoarele modificări la conținutul art. 12, după cum urmează:<br>Se propune excluderea lit. a) alin. (3) de la art.12:<br>„(3) De instrumentele de susţinere a întreprinderilor mici şi mijlocii nu beneficiază:<br>~~a) întreprinderile care deţin o poziţie dominantă pe piaţă, fapt constatat de autoritatea competentă;~~<br><br>Argumentare:<br>Propunerea de excludere a acestei prevederi, se face în baza recomandărilor Consiliului Concurenței, conform cărora, această prevedere nu poate fi impusă ca criteriu eliminatoriu la stabilirea eligibilității.<br>b) întreprinderile în al căror capital social cota membrului fondator care nu este microîntreprindere, întreprindere mică și mijlocie depășește 25%, cu excepţia organizaţiilor necomerciale; | **Se acceptă.**<br>Proiectul a fost ajustat în modul corespunzător. |
| | **51** | Se propune completarea lit. c) alin. 3) de la art. 12, care va avea următorul cuprins:<br>c) întreprinderile importatoare de mărfuri supuse accizului, **în cazul în care această activitate generează mai mult de 20% din veniturile totale ale întreprinderii, calculate distinct pentru anul fiscal anterior și, respectiv, pentru anul de gestiune;**<br>d) companiile fiduciare şi companiile de asigurare; | **Se acceptă.**<br>Art.12, lit. c) alin. 3) este expusă cu următorul cuprins:<br>„c) întreprinderile importatoare de mărfuri supuse accizului, **în cazul în care această activitate generează mai mult de 20% din veniturile totale ale întreprinderii, calculate distinct pentru anul fiscal anterior și, respectiv, pentru anul de gestiune;**” |
| | **52** | Se propune completarea lit. e) alin. 3) de la art. 12, care va avea următorul cuprins: | **Se acceptă.** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | e) organismele de plasament colectiv **cu excepția cazului în care acestea participă, în calitate de parteneri investiționali, exclusiv în cadrul fondului de fonduri prevăzut la art. 13[1] din prezenta lege, fără a putea beneficia de alte instrumente de susținere destinate întreprinderilor mici și mijlocii;**<br>f) băncile;<br>g) organizaţiile de creditare nebancară, asociaţiile de economii şi împrumut;<br>h) lombardurile și unitățile de schimb valutar, altele decât băncile;<br>i) întreprinderile din domeniul jocurilor de noroc;<br>j) fondurile de pensii facultative; | |
| | **53** | Se expune în noua redacție lit. k) alin. 3) de la art. 12, care va avea următorul cuprins:<br>k) întreprinderile care declară pe propria răspundere că în ultimii 2 ani anterior solicitării instrumentului de susținere, controlul de stat nu a evidenţiat repetat aceleași încălcări ale legislației.” | **Se acceptă.**<br>**Art.12, alin. 3), lit. k) este expus în redacție nouă cu următorul cuprins:**<br>„k) întreprinderile care declară pe propria răspundere că în ultimii 2 ani anterior solicitării instrumentului de susținere, controlul de stat nu a evidenţiat repetat aceleași încălcări ale legislației.” |
| | **54** | Se propune următoarea redacție:<br>titlul articolului 13 se expune în redacția:<br>„Articolul 13. Fondul de garantare a creditelor”<br><br>Art. 13 alin. 2) se expune în următoarea redacție:<br>„(1) Fondul de garantare a creditelor (denumit în continuare „Fond de garantare”) este creat în cadrul structurii organizaționale „Instituția publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului” cu statut de subdiviziune internă autonomă, fără personalitate juridică.<br>(2) Fondul de garantare emite garanții financiare pentru obligațiile:<br>a) asumate de întreprinderi față de o bancă și/sau organizație de creditare nebancară, în cadrul produselor și mecanismelor aprobate, în scopul facilitării accesului întreprinderilor la finanțare și/sau suplinirii insuficienței de gaj; b) asumate de întreprinderi aferente obligațiunilor emise de acestea, în condițiile legislației privind piața de capital; c) aferente operațiunilor de credit la export, în conformitate cu reglementările aplicabile.” | **Se acceptă parțial.**<br>Art. 13 alin. (1) și (2) au fost modificat după cum urmează:<br>„(1) Fondul de garantare pentru întreprinderile mici şi mijlocii (denumit în continuare Fond de garantare) este creat în cadrul structurii organizaționale „Instituția publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului” cu statut de subdiviziune internă autonomă, fără personalitate juridică.<br>(2) Fondul de garantare emite garanții financiare pentru obligațiile:<br>a) asumate de întreprinderi față de o bancă și/sau organizație de creditare nebancară, în cadrul produselor și mecanismelor aprobate, în scopul facilitării accesului întreprinderilor la finanțare și/sau suplinirii insuficienței de gaj;<br>b) asumate de întreprinderi aferente obligațiunilor emise de acestea, în condițiile legislației privind piața de capital;<br>c) aferente operațiunilor de credit la export, în conformitate cu reglementările aplicabile.”. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | **55** | La art. $14^1$ alin. (2) se expune cu următorul cuprins:<br>„Articolul $14^1$ . Susținerea oficială a creditelor la export<br>(1) IP ODA este desemnată în calitate de agenție de credit la export a statului, responsabilă de implementarea mecanismelor de susținere oficială a creditelor la exportul de bunuri și servicii, care acordă susținere oficială furnizată în numele Guvernului. Atribuțiile operaționale ale IP ODA, inclusiv modul de raportare către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării sunt stabilite prin act normativ al Guvernului.” | **Se acceptă parțial.**<br>*Observație similară din partea MAIA.*<br><br>Art. $14^1$ alin. (2) din proiectul de lege a fost expus în următoarea redacție:<br>„Articolul $14^1$. Susținerea oficială a creditelor la export<br>(2) Guvernul desemnează IP ODA și alte instituții în calitate de agenții de credit la export ale statului, responsabile de implementarea mecanismelor de susținere oficială a creditelor la export, furnizată în numele Guvernului, pentru exportul de bunuri și/sau de servicii, atribuțiile operaționale ale acestora, inclusiv modul de raportare către fondatorii instituțiilor respective, fiind stabilite prin act normativ al Guvernului.”. |
| **Centrul de armonizare a legislației** | **56** | Observații de compatibilitate cu Recomandarea (UE) 2025/1099 a Comisiei<br>Referitor la derogarea prevăzută la pct. 3.4 din actul UE, prin care o întreprindere poate fi clasificată ca autonomă și, prin urmare, ca neavând întreprinderi partenere, chiar dacă 25 % sau mai mult din capitalul său sau din drepturile sale de vot sunt deținute de „business angels”, în cazul întreprinderilor mici cu capitalizare medie, atragem atenția că, Recomandarea UE prevede condiția ca investiția totală investitorilor respectivi în aceeași întreprindere **să fie mai mică de 5 000 000 EUR**.<br>Pe de altă parte, proiectul național la pct. 6.2, în ceea ce privește art. $5^2$, alin. (3), lit. a), prevede un plafon mai inferior decât cel UE de 1.250.000 EUR. Astfel, se impune ajustarea prevederii naționale la cea UE sau motivarea preluării diferențiate. | **Se acceptă.**<br>Proiectul a fost ajustat. |
| | **57** | **Respectarea mecanismului de armonizare**<br>**a) Observații privind tabelele de concordanță**<br>Tabelul de concordanță cu Recomandarea Comisiei 2003/361/CE<br>La compartimentul 1 al Tabelului de concordanță se va indica după cum urmează: „Recomandarea Comisiei 2003/361/CE din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii, CELEX: 32003H0361, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 124 din 20 mai 2003.”<br>Totodată, la compartimentul 7 al tabelului de concordanță au fost identificate neconcordanțe între prevederile indicate și proiectul | **Se acceptă.**<br>Tabelele de concordanță au fost redactate în modul corespunzător. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | național. Astfel, acesta urmează a fi revizuit astfel încât să reflecte articolele, alineatele, paragrafele etc. ale proiectului de act normativ național, care corespund și transpun dispozițiile corespondente ale actului juridic european din compartimentul 6 al tabelului de concordanță, conform versiunii consolidate a actului normativ național, inclusiv cu reflectarea modificării operate prin proiectul național.<br><br>Tabelul de concordanță cu Recomandarea (UE) 2025/1099 La compartimentul 1 al Tabelului de concordanță se va indica după cum urmează: „Recomandarea (UE) 2025/1099 a Comisiei din 21 mai 2025 privind definiția întreprinderilor mici cu capitalizare medie, CELEX: 32025H1099, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 2025/1099 din 28 mai 2025.”<br>De asemenea, în conformitate cu cerințele HG nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, prevăzute în Anexa nr. 2 la aceasta, tabelul de concordanță urmează a fi revizuit, pentru a se asigura că la compartimentul 6 se menționează, în ordinea specificată: articolele, alineatele, paragrafele etc. ale actului juridic european, cu transcrierea tuturor dispozițiilor ce corespund acestora, astfel încât să fie reflectat întreg textul actului juridic european care constituie obiect al transpunerii.<br><br>Totodată, la compartimentul 7 al tabelului de concordanță au fost identificate neconcordanțe între prevederile indicate și proiectul național. Astfel, acesta urmează a fi revizuit astfel încât să reflecte articolele, alineatele, paragrafele etc. ale proiectului de act normativ național, care corespund și transpun dispozițiile corespondente ale actului juridic european din compartimentul 6 al tabelului de concordanță, conform versiunii consolidate a actului normativ național, inclusiv cu reflectarea modificării operate prin proiectul național.<br>Suplimentar, compartimentul 7 al tabelului de concordanță ce corespunde pct. 4.1 - 4.3 din Anexa la Recomandare va fi completat cu prevederile art. $5^6$ și $6^1$ din Legea 179/2016 (pct. 6.6 și 8.1 din proiectul național), care corespund și transpun dispozițiile corespondente ale actului UE. | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | În plus, pct. 3.5.3 din Anexa la actul UE vor fi marcate ca „prevederi UE netranspuse” în compartimentul 8 al tabelului de concordanță și se va justifica motivul netranspunerii, dat fiind că în proiectul național nu se regăsesc dispoziții corespondente care să le transpună. Alternativ, se poate aprecia oportunitatea transpunerii acestor dispoziții la această etapă.<br><br>Tabelul de concordanță cu Directiva 98/29/CE<br>La compartimentul 1 al Tabelului de concordanță se va indica după cum urmează:<br>„Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung, CELEX: 31998L0029, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 148 din 19 mai 1998, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 806/2003 al Consiliului din 14 aprilie 2003”.<br><br>Totodată, la compartimentul 7 al tabelului de concordanță au fost identificate neconcordanțe între prevederile indicate și proiectul național. Astfel, acesta urmează a fi revizuit astfel încât să reflecte articolele, alineatele, paragrafele etc. ale proiectului de act normativ național, care corespund și transpun dispozițiile corespondente ale actului juridic european din compartimentul 6 al tabelului de concordanță, conform versiunii consolidate a actului normativ național, inclusiv cu reflectarea modificării operate prin proiectul național.<br>Tabelul de concordanță cu Regulamentul (UE) nr. 1233/2011<br>La compartimentul 1 al Tabelului de concordanță se va indica după cum urmează:<br>„Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind aplicarea anumitor orientări în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială și de abrogare a Deciziilor 2001/76/CE și 2001/77/CE, CELEX: 32011R1233, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2023/2738 al Comisiei din 28 septembrie 2023.” | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | De asemenea, la compartimentul 7 al tabelului de concordanță au fost identificate neconcordanțe între prevederile indicate și proiectul național. Astfel, acesta urmează a fi revizuit astfel încât să reflecte articolele, alineatele, paragrafele etc. ale proiectului de act normativ național, care corespund și transpun dispozițiile corespondente ale actului juridic european din compartimentul 6 al tabelului de concordanță, conform versiunii consolidate a actului normativ național, inclusiv cu reflectarea modificării operate prin proiectul național.<br><br>Totodată, la compartimentul 9 din tabelul de concordanță aferent pct. 1 și 2 din Anexa I la actul UE, dispozițiile actului normativ național indicate urmează a fi înlocuite cu cele din PHG pentru aprobarea Regulamentului privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială, care corespund și transpun prevederile UE respective. | |
| | **58** | **b) Observații privind clauza de armonizare**<br>Clauza de armonizare a proiectului național se va expune în următoarea redacție:<br>„Prezenta Lege<br>– transpune parțial art. 2 din Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung, CELEX: 31998L0029, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 148 din 19 mai 1998, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 806/2003 al Consiliului din 14 aprilie 2003;<br>– transpune pct. 5 (a), (c) și (d) din Anexa II din Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind aplicarea anumitor orientări în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială și de abrogare a Deciziilor 2001/76/CE și 2001/77/CE, CELEX: 32011R1233, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2023/2738 al Comisiei din 28 septembrie 2023;<br>– se aliniază la Recomandarea Comisiei 2003/361/CE din 6 mai 2003 privind definiția | **Se acceptă.**<br>Clauza de armonizare a fost redactată conform observației. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii, CELEX: 32003H0361, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 124 din 20 mai 2003;<br>– se aliniază la Recomandarea (UE) 2025/1099 a Comisiei din 21 mai 2025 privind definiția întreprinderilor mici cu capitalizare medie, CELEX: 32025H1099, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 2025/1099 din 28 mai 2025;<br>– se aliniază la Comunicarea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic şi Social European şi Comitetul Regiunilor [COM(2008) 394 final] din 25 iunie 2008 - „Gândiţi mai întâi la scară mică”: Prioritate pentru IMM-uri Un „Small Business Act ” pentru Europa, CELEX: 52008DC0394, inclusiv, prin prisma Comunicării Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor [COM(2011) 78 final] din 23 februarie 2011 privind Revizuirea „Small Business Act” pentru Europa, CELEX: 52011DC0078”. | |
| **Mediul de afaceri** | | | |
| **Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activităţii de Întreprinzător**<br>*(Aviz Nr. 38-78-5721 din20.05.2026)* | **59** | La proiect:<br>În articolul 3 „întreprinderea” este definită drept orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de forma sa juridică, fiind incluse inclusiv lucrătorii care desfășoară activitate independentă, întreprinderile familiale, parteneriatele și asociațiile care desfășoară în mod regulat activitate economică. Această formulare tratează „întreprinderea” ca subiect de drept, respectiv ca entitate susceptibilă de a avea drepturi, obligații și de a accesa măsuri de sprijin. Totodată, în legislația națională termenul are o utilizare neuniformă. Legea nr. 845/1992 califică întreprinderea drept formă organizatorico-juridică a activității de antreprenoriat, agent economic cu firmă proprie, înființat de antreprenor în modul stabilit de legislație și care devine subiect de drept din momentul înregistrării de stat.<br>În același timp, Codul civil utilizează termenul „întreprindere” în accepțiunea de obiect de drept, respectiv complex patrimonial unic care poate face obiectul unor acte juridice, cum ar fi vânzarea, transmiterea sau grevarea. Prin urmare, utilizarea aceluiași termen cu sens de subiect de drept în proiect, fără delimitare expresă față de sensul consacrat în Codul civil și fără corelare cu Legea nr. 845/1992, poate genera incertitudine juridică. | **Se acceptă parțial.**<br>Definiția noțiunii de „întreprindere” are drept scop alinierea Legii nr. 179/2016 la art. 1 din Anexa la Recomandarea 2003/361/CE și are, în cadrul acestei legi, un caracter funcțional, fiind utilizată pentru determinarea entităților cărora li se aplică regulile de clasificare prevăzute de lege.<br>Observația privind necesitatea delimitării sensului noțiunii față de alte accepțiuni existente în legislația națională este reținută. Această delimitare rezultă din formula introductivă a art. 3 – „În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică” – care limitează aplicarea definiției la Legea nr. 179/2016. Nu se consideră oportună limitarea definiției exclusiv la formele organizatorico-juridice reglementate de Legea nr. 845/1992, întrucât o asemenea soluție ar restrânge sfera noțiunii funcționale prevăzute de Recomandarea 2003/361/CE.<br>În sensul alinierii la Recomandarea UE 2003/361/CE, noțiunea de întreprindere este redată în modul următor: „întreprindere - orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de forma sa juridică de organizare”. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | **60** | Articolul $3^1$ introduce categoria de „întreprindere mică cu capitalizare medie”, dar stabilește simultan că aceasta nu face parte din categoria IMM-urilor. În acest context, apare o întrebare de sistem juridic: dacă aceste entități nu sunt IMM-uri, de ce regimul lor juridic este introdus în Legea privind IMM-urile și în ce măsură pot beneficia de mecanismele destinate IMM-urilor? | **Nu se acceptă.**<br>Totodată, se precizează că introducerea categoriei întreprinderilor mici cu capitalizare medie este determinată de necesitatea alinierii cadrului normativ național la Recomandarea (UE) 2025/1099 a Comisiei privind definirea întreprinderilor mici cu capitalizare medie (Small Mid-Cap Enterprises), care instituie o definiție unitară pentru această categorie și promovează utilizarea acesteia în cadrul politicilor și instrumentelor de sprijin destinate mediului de afaceri.<br>Deși întreprinderile mici cu capitalizare medie nu fac parte din categoria IMM-urilor, acestea reprezintă o categorie distinctă de întreprinderi aflate într-o etapă intermediară între IMM-uri și întreprinderile mari. Recomandarea (UE) 2025/1099 subliniază necesitatea existenței unor definiții bazate pe aceleași principii și fără suprapuneri între categoria IMM și categoria întreprinderilor mici cu capitalizare medie, pentru a facilita tranziția întreprinderilor care depășesc pragurile IMM.<br>Reglementarea acestei categorii în cadrul Legii nr. 179/2016 este justificată de faptul că definiția să se bazeze pe aceeași metodologie de clasificare utilizată pentru IMM-uri, inclusiv în ceea ce privește calculul numărului de salariați, pragurile financiare și regulile aplicabile întreprinderilor autonome, partenere și legate. Menținerea acestor reglementări în cadrul aceluiași act normativ asigură coerența și caracterul unitar al sistemului de clasificare a întreprinderilor și evită fragmentarea cadrului normativ.<br>Totodată, proiectul delimitează expres această categorie de întreprinderile mici și mijlocii și nu extinde automat asupra acesteia drepturile, facilitățile sau măsurile de sprijin destinate IMM-urilor. Posibilitatea accesării unor măsuri de sprijin, instrumente financiare sau scheme de ajutor de stat urmează a fi stabilită expres prin actele care reglementează respectivele măsuri, în funcție de obiectivele și condițiile aplicabile fiecărui instrument.<br><br>Prin urmare, reglementarea propusă urmărește asigurarea unui cadru unitar și armonizat de clasificare a |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | întreprinderilor, fără modificarea definiției sau a regimului juridic aplicabil IMM-urilor. |
| | **61** | Alineatul (2) este formulat larg, deoarece permite aplicarea prevederilor legii în baza unor „instrumente de susținere”, „scheme de ajutor de stat” sau „politici publice ori documente strategice aprobate de Guvern”, fără definirea acestor categorii, fără stabilirea criteriilor de eligibilitate și fără delimitarea efectelor juridice. În special, documentele strategice sau de politici publice nu ar trebui să constituie, prin ele însele, temei pentru extinderea aplicării unei legi organice asupra unor categorii de întreprinderi care nu sunt IMM-uri. | **Se acceptă.**<br>Alineatul a fost exclus, prin reformularea prevederilor art. $6^1$ alin. (3) în scopul clarificării faptului că statutul de întreprindere mică cu capitalizare medie poate fi avut în vedere la elaborarea și implementarea unor măsuri de sprijin, instrumente financiare, scheme de ajutor de stat sau alte politici publice care prevăd expres aplicabilitatea acestora pentru această categorie de întreprinderi. Reglementarea nu creează drepturi automate și nu modifică regimul juridic al întreprinderilor mici și mijlocii stabilit prin lege. |
| | **62** | Proiectul introduce prin art. 5/1–5/7 reguli privind întreprinderile autonome, partenere și legate, calcularea numărului mediu de salariați și datele utilizate pentru clasificare. Deși mecanismul este inspirat din dreptul UE, textul conține noțiuni tehnice neclare, precum „influență dominantă” „grup de persoane fizice care acționează de comun acord”, „piață relevantă” și „piețe adiacente” „estimare de bună credință” și „alte date ale întreprinderii”. În lipsa unor criterii obiective și a unei proceduri clare, organele statului pot recalifica statutul unei întreprinderi ca autonomă, parteneră sau legată pe baza unor aprecieri discreționare. | **Nu se acceptă.**<br>Noțiunile și mecanismele privind întreprinderile autonome, partenere și legate sunt preluate din Recomandarea Comisiei 2003/361/CE și reprezintă elemente esențiale pentru determinarea corectă a statutului întreprinderilor, în conformitate cu standardele europene.<br>Criteriile de clasificare nu se bazează pe aprecieri discreționare ale autorităților, ci pe elemente obiective și verificabile, precum structura acționariatului, drepturile de vot, raporturile de control și indicatorii economico-financiari ai întreprinderilor.<br>Totodată, în procesul definitivării proiectului vor fi examinate suplimentar unele formulări cu caracter tehnic, în vederea asigurării unei claritățI sporite și a unei corelări adecvate cu terminologia utilizată în legislația națională relevantă, inclusiv în domeniul concurenței și al pieței financiare. |
| | **63** | Alineatul (2) al art. 5/7 propus instituie o derogare prea largă de la aplicarea unitară a criteriilor de clasificare a IMM-urilor și a întreprinderilor mici cu capitalizare medie. Se permite ca „actele normative speciale” privind subvenționarea sau asistența în „sectoare specifice”, indicate doar exemplificativ prin sintagma „precum agricultura sau mediul rural”, să prevadă praguri financiare sau criterii de eligibilitate mai restrictive. Formularea este neclară, | **Se acceptă.**<br>Alineatul a fost exclus. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | deoarece nu stabilește expres sectoarele în care pot fi aplicate derogări și limitele criteriilor restrictive. Totodată, sintagma „acte normative speciale” este problematică, întrucât nu precizează nivelul juridic al actului. Derogarea de la criterii stabilite prin lege nu poate fi realizată prin acte normative subordonate legii, chiar dacă acestea sunt calificate drept speciale. | |
| | | *La nota de fundamentare:* | |
| | | În secțiunea 2.2. autorii identifică existența unor dificultăți pentru domeniul IMM, precum nealinierea definiției IMM la standardele Uniunii Europene, lipsa categoriei small mid-cap, accesul limitat la finanțare, insuficiența mecanismelor de susținere a exporturilor și dependența excesivă de creditarea bancară. Totuși, definirea problemei necesită ajustată conform metodologiei AIR. Aici se combină mai multe probleme distincte într-o singură expunere amplă, fără delimitarea clară dintre problemă, cauză, efect și soluție. Sunt abordate simultan aspecte ce țin de clasificarea IMM-urilor, accesul la piața de capital, instrumentele de creditare la export și integrarea europeană, fără structurarea acestora în probleme separate și fără explicarea relației cauzale pentru fiecare dintre ele. Este important de ținut cont că lipsa reglementării sau lipsa unei categorii juridice nu este problemă în sine. Metodologia prevede expres că lipsa cadrului normativ sau insuficiența reglementării nu poate constitui problema sau cauza principală, ci trebuie explicate consecințele materiale generate de această situație. În acest sens, este necesar să se formuleze problema prin efectele economice și administrative concrete asupra întreprinderilor, cum ar fi pierderea eligibilității pentru anumite programe de sprijin, dificultățile de acces la finanțare, costurile administrative disproporționate sau descurajarea extinderii întreprinderilor peste pragul IMM.<br><br>Compartimentul privind obiectivele urmărite și soluțiile propuse corespunde parțial cerințelor metodologiei AIR. Autorii identifică direcțiile principale ale intervenției și descriu detaliat soluțiile normative propuse, însă formularea obiectivelor și corelarea acestora cu problemele identificate nu respectă integral exigențele metodologice. Obiectivele sunt formulate mai mult ca acțiuni sau intenții de reglementare și nu ca schimbări concrete ale situației existente. Formulări precum „armonizarea deplină”, „reglementarea explicită”, „introducerea categoriei”, „crearea cadrului legislativ” | **Se acceptă.**<br>Nota de fundamentare a fost revizuită în vederea corelării cu cerințele metodologiei AIR. Secțiunea privind descrierea problemei a fost restructurată prin delimitarea problemelor identificate, a cauzelor acestora și a efectelor economice și administrative generate asupra întreprinderilor. Totodată, obiectivele au fost reformulate astfel încât să reflecte schimbările urmărite în situația existentă, și nu doar măsurile normative propuse. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | sau „extinderea produselor de garantare” descriu măsuri sau instrumente juridice, nu rezultatele urmărite asupra fenomenelor economice și administrative identificate anterior în secțiunea 2.2.<br><br>Potrivit metodologiei AIR, obiectivele trebuie formulate ca schimbări ale situației de fapt și trebuie să fie măsurabile, realiste și încadrate în timp. În ceea ce privește soluțiile propuse și principalele prevederi ale proiectului, compartimentul este detaliat și explică clar modificările legislative propuse. Totuși, autorii trebuie să coreleze mai clar fiecare soluție cu problema concretă pe care aceasta o soluționează.<br>De exemplu, pentru fiecare modificare propusă ar trebui explicat explicit ce problemă soluționează, ce efect urmărește și prin ce mecanism se preconizează atingerea rezultatului. | |
| | **64** | În secțiunea 4.3. autorii descriu în mare parte efectele pozitive anticipate, însă metodologia cere o analiză a impactului asupra sectorului privat, inclusiv costurile de conformare, impacturile diferențiate asupra IMM-urilor și impacturile asupra concurenței. În partea privind costurile de conformare, autorii trebuie să explice dacă proiectul generează costuri administrative sau substanțiale pentru întreprinderi. Proiectul introduce reguli noi privind întreprinderile partenere și legate, metodologia de calcul a salariaților, declarațiile pe propria răspundere și cumularea datelor financiare. Aceste obligații pot presupune timp suplimentar pentru colectarea informațiilor, verificarea structurii de proprietate, ajustarea evidenței contabile și consultanță juridică sau contabilă. Nota trebuie să estimeze, chiar și orientativ, aceste costuri și să explice dacă ele diferă în funcție de mărimea întreprinderii. În partea privind impactul asupra concurenței, analiza trebuie completată aproape integral. Proiectul extinde accesul anumitor categorii de întreprinderi la programe de sprijin, garanții și instrumente financiare.<br>Autorii trebuie să examineze dacă acest lucru poate crea avantaje pentru anumite categorii de întreprinderi și dacă există riscul afectării concurenței. De asemenea, trebuie analizat impactul garanțiilor pentru obligațiuni corporative și al mecanismelor de susținere a creditelor la export asupra pieței financiare și asupra accesului la finanțare pentru alte categorii de întreprinderi. | **Se acceptă.**<br>Observația este întemeiată în partea ce ține de necesitatea unei descrieri mai detaliate a impactului asupra mediului de afaceri și a efectelor anticipate ale intervenției propuse. În cuprinsul notei de fundamentare au fost incluse precizări suplimentare privind obligațiile administrative aferente aplicării noilor reguli de clasificare a întreprinderilor și caracterul limitat al costurilor de conformare generate de proiect.<br>Totodată, se menționează că proiectul nu instituie obligații administrative noi cu caracter permanent și nu impune raportări suplimentare sistematice întreprinderilor, regulile propuse bazându-se în principal pe informații și date care există deja în evidențele contabile, financiare și corporative ale acestora.<br>În ceea ce privește impactul asupra concurenței, proiectul nu introduce scheme noi de ajutor de stat, programe de finanțare sau măsuri de intervenție economică, ci stabilește criterii de clasificare și reguli de determinare a statutului întreprinderilor. Eventualele efecte concurențiale asociate unor instrumente de susținere specifice urmează a fi analizate în cadrul actelor normative și evaluărilor de impact aferente măsurilor respective.<br>Compartimentul 4.6 din Nota de fundamentare a fost completat cu impactul garanțiilor pentru obligațiuni |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | corporative și al mecanismelor de susținere a creditelor la export asupra pieței financiare și asupra accesului la finanțare pentru alte categorii de întreprinderi. |
| | **65** | În secțiunea 6 se menționează că proiectul a fost consultat doar cu IP ODA și că proiectul „va fi supus" avizării și consultării publice, ceea ce indică o intenție viitoare, nu rezultatul unei consultări deja realizate. Dacă nota este prezentată la etapa de avizare de GL, autorii trebuie să includă informații concrete despre consultările desfășurate până la acest moment: cine a fost consultat, când, ce observații au fost primite și cum au fost examinate. Autorii trebuie să includă lista principalelor părți interesate cărora le-a fost transmis proiectul. În cazul acestui proiect, ar fi relevante cel puțin Ministerul Finanțelor, BNS, CNPF, Consiliul Concurenței, IP ODA, asociațiile de business, băncile, organizațiile de creditare nebancară, reprezentanții exportatorilor și ai IMM-urilor și includerea opiniilor acestora. | **Se acceptă:**<br>Proiectul a fost consultat cu autoritățile de resort precum și cu asociațiile de business. Propunerile formulate de către factorii implicați sunt incluse în sinteză. |
| **Asociația băncilor din Moldova** | **66** | Asociația Băncilor din Moldova a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii și exprimă, per ansamblu, susținerea pentru inițiativa de armonizare a cadrului normativ național cu standardele Uniunii Europene privind definirea și clasificarea IMM-urilor, precum și pentru introducerea categoriei întreprinderilor mici cu capitalizare medie (small mid-caps).<br>Considerăm că proiectul reprezintă un pas important pentru crearea unui cadru mai predictibil și compatibil cu practicile europene, inclusiv din perspectiva accesului întreprinderilor la instrumente de finanțare, programe europene și mecanisme de susținere dedicate IMM-urilor și întreprinderilor aflate în proces de scalare. În mod particular, apreciem introducerea unor reguli mai clare privind întreprinderile autonome, partenere și legate, precum și consolidarea principiului „Gândiți mai întâi la scară mică" („Think Small First") în procesul de elaborare a reglementărilor.<br>Totodată, în contextul implementării practice a noilor criterii de clasificare și al necesității asigurării unei aplicări uniforme și eficiente a acestora de către toate instituțiile relevante, inclusiv sectorul financiar-bancar, venim cu propunerea completării proiectului de lege cu prevederi privind crearea și administrarea unui Registru național digital al statutului IMM și al întreprinderilor mici cu capitalizare medie. | **Se acceptă parțial.**<br>Se susține, de principiu, relevanța propunerii privind instituirea unui registru național digital al statutului întreprinderilor mici și mijlocii și al întreprinderilor mici cu capitalizare medie. Propunerea răspunde unor necesități practice legate de aplicarea uniformă a criteriilor de clasificare, reducerea poverii administrative pentru mediul de afaceri și instituțiile financiare, precum și facilitarea accesului la instrumente de finanțare și programe de suport. Totodată, instituirea și operaționalizarea unui asemenea mecanism presupune reglementarea unor aspecte complexe de ordin instituțional, tehnic și financiar, inclusiv în ceea ce privește competențele autorităților responsabile, schimbul și reutilizarea datelor, interoperabilitatea sistemelor informaționale, protecția datelor cu caracter personal, condițiile de acces la informații, precum și identificarea resurselor necesare pentru dezvoltarea, administrarea și mentenanța infrastructurii aferente. Aceste aspecte necesită analize suplimentare și consultarea autorităților competente și depășesc obiectul prezentului proiect de lege, care are ca scop armonizarea cadrului normativ privind definirea și clasificarea întreprinderilor în conformitate cu standardele Uniunii Europene. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | În prezent, deși proiectul introduce reguli detaliate privind clasificarea întreprinderilor și metodologia de determinare a statutului acestora, inclusiv prin raportare la întreprinderi autonome, partenere și legate, legea nu instituie un mecanism operațional prin care băncile și alte instituții financiare să poată verifica rapid și în mod standardizat categoria din care face parte o întreprindere.<br><br>În practică, analiza statutului IMM se realizează în mare parte în baza declarațiilor pe propria răspundere ale clienților, a situațiilor financiare prezentate și a analizelor interne efectuate de instituțiile financiare. Acest proces presupune costuri administrative suplimentare, timp de procesare mai mare și poate genera interpretări diferite privind încadrarea unei întreprinderi, în special în cazul structurilor corporative complexe sau al întreprinderilor partenere și legate.<br>În acest context, considerăm oportună instituirea unei obligații pentru Biroul Național de Statistică, eventual în cooperare cu Serviciul Fiscal de Stat și alte autorități relevante, de a crea, administra și actualiza anual un Registru național digital al întreprinderilor clasificate pe categorii (microîntreprindere, întreprindere mică, întreprindere mijlocie și întreprindere mică cu capitalizare medie), accesibil autorităților publice, băncilor și altor instituții financiare prin interfețe digitale/API securizate.<br>Considerăm că un asemenea mecanism ar contribui la:<br>- aplicarea uniformă și predictibilă a criteriilor de clasificare;<br>- reducerea riscului de fraudă sau clasificare eronată;<br>- simplificarea și accelerarea proceselor de creditare și evaluare a eligibilității pentru programe de sprijin;<br>- Reducerea poverii administrative atât pentru întreprinderi, cât și pentru instituții financiare;<br>- facilitarea dezvoltării unor produse financiare și programe de finanțare targetate pe segmente clare de întreprinderi;<br>- îmbunătățirea monitorizării și evaluării politicilor publice dedicate IMM-urilor și mid-caps.<br><br>Totodată, considerăm că, în măsura în care cadrul legal privind protecția datelor și interoperabilitatea sistemelor informaționale va permite, registrul ar putea include și anumite informații suplimentare relevante pentru evaluarea economică a întreprinderilor, precum | În acest context, propunerea va fi examinată distinct, în cooperare cu autoritățile și instituțiile relevante, în cadrul viitoarelor inițiative de digitalizare și dezvoltare a infrastructurii informaționale aferente sectorului întreprinderilor.<br>Totodată, se menționează că Programul pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității (PACC) 2023–2027 își încheie perioada de implementare în anul 2027, iar Ministerul intenționează să inițieze procesul de elaborare a unui nou document de politici în domeniul antreprenoriatului și susținerii IMM. În acest context, propunerile formulate, inclusiv cele referitoare la dezvoltarea unor mecanisme digitale de evidență și verificare a statutului întreprinderilor, vor fi examinate în cadrul procesului de elaborare a noului document de politici și al măsurilor aferente de implementare. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | indicatori agregați privind activitatea economică sau volumul tranzacțiilor aferente perioadei precedente, disponibile în bazele de date ale autorităților competente.<br>În opinia noastră, această soluție ar fi pe deplin compatibilă cu obiectivele proiectului privind digitalizarea, reducerea poverii administrative și aplicarea eficientă a principiului „Think Small First", inclusiv în contextul dezvoltării unor mecanisme moderne și interoperabile de interacțiune între stat, mediul de afaceri și sectorul financiar.<br>În concluzie, Asociația Băncilor din Moldova susține conceptual proiectul de lege, însă propune completarea acestuia cu prevederi privind instituirea unui Registru național digital al statutului IMM, care să permită verificarea rapidă, standardizată și automatizată a categoriei întreprinderilor de către instituțiile<br>financiare și alte entități relevante. Considerăm că o asemenea soluție ar consolida aplicabilitatea practică a noilor prevederi legislative și ar contribui semnificativ la eficientizarea accesului IMM-urilor la finanțare și instrumente de suport. | |
| **Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova (AIM)** | **67** | 1. Se propune protejarea segmentului micro și mic în contextul extinderii criteriilor de eligibilitate (Art. I pct. 4 din proiect privind modificarea art. 4 alin. (1) lit. b) și art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 179/2016).<br>AIM susține obiectivul de armonizare a definiției IMM cu standardele Uniunii Europene și necesitatea facilitării accesului întreprinderilor din Republica Moldova la instrumentele și programele europene de suport. Totodată, AIM consideră că majorarea semnificativă a pragurilor financiare pentru întreprinderile mijlocii trebuie însoțită de mecanisme suplimentare de protejare a segmentului micro și mic în cadrul programelor de suport administrate de ODA.<br>În condițiile economiei Republicii Moldova, întreprinderile care se apropie de plafonul propus dispun, de regulă, de capacități financiare și administrative considerabil superioare microîntreprinderilor și întreprinderilor mici. În lipsa unor criterii diferențiate de prioritizare sau de alocare a resurselor, poate apărea riscul concentrării disproporționat al accesului la instrumentele de suport în detrimentul întreprinderilor micro și cele mici, sau a startup-urilor. | **Se acceptă.**<br>Se apreciază preocuparea privind asigurarea accesului echitabil al microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și startup-urilor la instrumentele de suport destinate mediului de afaceri. Totuși, proiectul de lege urmărește armonizarea criteriilor de definire și clasificare a întreprinderilor cu standardele Uniunii Europene și nu reglementează condițiile de acces, prioritizare sau alocare a resurselor în cadrul programelor de suport.<br>Stabilirea unor mecanisme diferențiate de susținere pentru diverse categorii de întreprinderi poate fi realizată prin actele normative care reglementează instrumentele de suport specifice, inclusiv prin alocări dedicate, criterii de eligibilitate, punctaje sau priorități adaptate obiectivelor fiecărui program/instrument de susținere.<br>În acest context, observația va fi luată în considerare în procesul elaborarea și revizuirea instrumentelor de susținere destinate sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, fără a afecta necesitatea alinierii definiției IMM la standardul european prevăzut de Recomandarea Comisiei 2003/361/CE. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | **68** | Se propune reglementarea mai detaliată a categoriei „întreprinderilor mici cu capitalizare medie” (Art. I pct. 8 din proiect privind completarea Legii nr. 179/2016 cu art. $6^1$ și art. $6^2$).<br>Proiectul introduce categoria „întreprinderilor mici cu capitalizare medie” (Small Mid-Caps), în vederea alinierii cadrului normativ național la Recomandarea 2025/1099 și facilitării accesului la anumite instrumente și programe europene. Considerăm că proiectul nu clarifică suficient regimul juridic aplicabil acestei categorii și relația sa cu regimul general al IMM-urilor din legea amendată. Se are în vedere că în forma propusă, proiectul legii stabilește criteriile de încadrare în categoria „Small Mid-Caps”, fără a clarifica suficient cum va fi aplicată în practică acest statut în cadrul mecanismelor de suport. În forma actuală apar întrebări de interpretate în ceea ce privește domeniul de aplicare dar și mecanismele de suport în raport cu ele.<br>În acest context, propunem clarificarea expresă a mecanismului de aplicare practică a categoriei „întreprinderilor mici cu capitalizare medie”, pentru a evita dificultăți de interpretare și aplicare la nivel instituțional dar și funcțional. | **Se acceptă parțial.**<br>Recomandarea este acceptabilă în partea ce vizează necesitatea asigurării unei mai bune clarități privind rolul și regimul juridic al categoriei întreprinderilor mici cu capitalizare medie.<br>Proiectul de față urmărește introducerea acestei categorii în conformitate cu Recomandarea (UE) 2025/1099, în vederea creării unui cadru normativ care să permită dezvoltarea unor politici și instrumente de suport dedicate întreprinderilor aflate în etapa de creștere dintre categoria IMM și întreprinderile mari.<br>Totodată, prezentul proiect nu are ca obiect reglementarea exhaustivă a tuturor măsurilor de sprijin aplicabile acestei categorii, acestea urmând să fie stabilite prin instrumentele de susținere, schemele de ajutor de stat și politicile publice adoptate în domeniile relevante.<br>În procesul definitivării proiectului vor fi examinate posibilități de clarificare suplimentară a dispozițiilor art. $6^1$ și art. $6^2$, în vederea evidențierii mai clare a scopului introducerii acestei categorii și a raportului său cu regimul general aplicabil întreprinderilor mici și mijlocii. |
| | **69** | Se propune precizarea mecanismului de integrare a „Testului IMM” în cadrul procedural existent de elaborare a actelor normative. (Art. I pct. 10 din proiect privind modificarea art. 8 din Legea nr. 179/2016) AIM susține cu fermitate implementarea principiului „Think Small First” și introducerea obligației efectuării „Testului IMM” pentru proiectele de acte normative cu impact asupra mediului de afaceri. AIM a pledat constant pentru punerea acestor principii în practică.<br>Totodată, considerăm că în versiunea curentă a proiectului nu este suficient precizat modul de integrare a acestui mecanism în cadrul procedural existent privind elaborarea, avizarea și promovarea actelor normative, reglementat de Legea nr. 100/2017 privind actele normative, mecanismele AIR și actele normative subordonate.<br>În forma actuală, proiectul vine cu un instrument procedural suplimentar, fără însă a delimita suficient raportul acestuia cu mecanismele AIR deja aplicabile, rolul autorităților responsabile de verificarea respectării obligației și aplicabilitatea practică a Testului | **Nu se acceptă.**<br>*Precizare:*<br>Proiectul nu instituie o procedură distinctă de evaluare a impactului asupra IMM-urilor, separată de mecanismul existent de analiză a impactului de reglementare. Dimpotrivă, art. 8 alin. (2) prevede expres că Testul IMM se realizează ca parte integrantă a analizei impactului de reglementare, în conformitate cu Metodologia de analiză a impactului de reglementare.<br>Totodată, cadrul normativ național reglementează deja procedura și metodologia de evaluare a impactului proiectelor de acte normative, inclusiv analiza efectelor asupra mediului de afaceri. Prin urmare, modificările propuse urmăresc consolidarea la nivel legislativ a principiului „Gândiți mai întâi la scară mică” (Think Small First) și consacrarea expresă a obligației de evaluare a |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | IMM în procesul de promovare a actelor normative, ceea ce în final va crea confuzie.<br>Propunem includerea mecanismului privind efectuarea „Testului IMM" în cadrul juridic existent privind elaborarea actelor normative și analiza impactului de reglementare,<br>inclusiv prin precizarea rolului și aplicabilității Testului IMM în procesul normativ general. | impactului asupra IMM-urilor, fără instituirea unor proceduri suplimentare față de cele existente.<br>În aceste condiții, nu se consideră necesară completarea Legii nr. 100/2017 sau instituirea unor mecanisme procedurale distincte, întrucât aplicarea Testului IMM urmează a fi realizată în cadrul sistemului existent de analiză a impactului de reglementare și al metodologiei aferente.<br>Soluția propusă în proiect derivă din obiectivul de asigurare a conformității legislației naționale cu actele Uniunii Europene indicate în clauza de armonizare și urmărește preluarea cadrului conceptual și terminologic promovat la nivel european |
| | **70** | Se propune consolidarea cadrului normativ aplicabil mecanismului de susținere oficială a creditelor la export. (Art. I pct. 14 din proiect privind completarea Legii nr. 179/2016 cu art. $14^1$)<br>În proiect se propune desemnarea ODA în calitate de agenție de credit la export și instituirea mecanismului de susținere oficială a creditelor la export. AIM susține necesitatea dezvoltării unor instrumente moderne de susținere a exporturilor și facilitării accesului companiilor din Republica Moldova la mecanisme de finanțare, garantare și asigurare a operațiunilor de export. Totodată, având în vedere complexitatea mecanismului propus și impactul său financiar, considerăm necesară consolidarea cadrului normativ primar aplicabil acestui mecanism.<br>Se are în vedere că în forma actuală, proiectul stabilește cadrul general și deleagă Guvernului reglementarea formelor, condițiilor și procedurilor de implementare, fără însă a stabili la nivelul legii principiile generale de funcționare a mecanismului, cerințele minime de transparență și raportare, delimitarea competențelor instituționale și regulile generale privind administrarea riscurilor aferente susținerii oficiale a creditelor la export. Considerăm că este oportun ca legea să stabilească expres garanțiile și principiile generale necesare pentru funcționarea previzibilă a mecanismului propus, lăsând pentru actele normative subordonate reglementarea aspectelor tehnice și procedurale de implementare a mecanismului. | **Se acceptă parțial.**<br>Art. 15 prevede că art. $14^1$ va avea următorul cuprins:<br>„**Articolul $14^1$.** Susținerea oficială a creditelor la export<br>(1) Susținerea oficială a creditelor la export se acordă prin instrumente financiare destinate facilitării finanțării operațiunilor de export, prin garanții sau asigurări ale creditelor la export, finanțare directă ori refinanțare a creditelor la export, sprijin privind rata dobânzii, precum și prin combinarea acestor forme de sprijin.<br>(2) Guvernul desemnează IP ODA și alte instituții în calitate de agenții de credit la export ale statului, responsabile de implementarea mecanismelor de susținere oficială a creditelor la export, furnizată în numele Guvernului, pentru exportul de bunuri și/sau de servicii, atribuțiile operaționale ale acestora, inclusiv modul de raportare către fondatorii instituțiilor respective, fiind stabilite prin act normativ al Guvernului.".<br>(3) Pentru operațiunile de credit la export prevăzute la alin. (1) cu termen de rambursare de doi ani sau mai mult, formele, condițiile și procedurile de acordare a susținerii oficiale, se stabilesc de Guvern.".<br><br>Precizăm că proiectul stabilește la nivelul legii dispozițiile generale ale mecanismului de susținere oficială a creditelor la export, inclusiv obiectul, scopul și domeniul general de aplicare al acestuia, în conformitate cu art. 45 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Totodată, |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | condițiile detaliate de implementare, atribuțiile aferente mecanismului de susținere oficială a creditelor la export urmează a fi reglementate și în cadrul normativ secundar privind organizarea și funcționarea IP ODA, precum și privind instituirea unui mecanism privind creditele la export susținute de stat, în conformitate cu art. 14 alin. (1) și (2) din Legea nr. 100/2017, care prevăd că hotărârile Guvernului se adoptă pentru organizarea executării legilor și pot conține regulamente, metodologii și alte norme de aplicare. În acest sens, concomitent cu promovarea proiectului de lege, este în curs proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la creditele la export care beneficiază de susținere oficială (număr unic 417/MDED/2026), care constituie cadrul secundar de reglementare și stabilește scopul și domeniul de aplicare al mecanismului, formele de susținere oficială, condițiile de acordare a acesteia, regulile aplicabile garanțiilor și asigurării creditelor la export, clauzele și condițiile financiare aplicabile, precum și atribuțiile agenției de credit la export. |
| | **71** | Se propune prevederea principiilor minime de transparență și raportare. (Art. I pct. 14 din proiect privind completarea Legii nr. 179/2016 cu art. 14[1])<br>Observăm că proiectul instituie un mecanism de susținere oficială a creditelor la export prin ODA, însă fără a reglementa la nivelul legii cerințe generale privind transparența și raportarea aferente funcționării acestui mecanism.<br>AIM consideră că, având în vedere natura financiară a mecanismului propus, proiectul legii ar trebui să stabilească cel puțin principiile generale privind transparența și raportarea periodică aferente acestui domeniu. Trebuie să menționăm că practicile europene în domeniul susținerii oficiale a creditelor la export sunt însoțite de mecanisme de monitorizare și raportare privind obligațiile financiare și funcționarea generală a mecanismelor de suport. | **Nu se acceptă.**<br>Aspectele ce țin de transparență, monitorizare și raportare sunt deja reglementate la art. 20 din lege, care reglementează procedurile de raportare implementare a instrumentelor de suport și raportare privind dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici şi mijlocii şi situaţia în economia naţională. În același timp, proiectul are caracter de lege-cadru și stabilește doar principiile generale și arhitectura instituțională a mecanismului de susținere oficială a creditelor la export, fără a reglementa în detalii aspectele operaționale, acestea urmând a fi stabilite într-un act normativ subordonat, care va reglementa modul de implementare și funcționare a mecanismului. |
| | **72** | Se propune clarificarea domeniului de aplicare al mecanismului de susținere oficială a creditelor la export. (Art. I pct. 14 din proiect privind completarea Legii nr. 179/2016 cu art. 14[1])<br>Proiectul instituie mecanismul de susținere oficială a creditelor la export prin ODA, fără a delimita suficient domeniul general de | **Se acceptă.**<br>Art. 15 prevede că art. 14[1] va avea următorul cuprins:<br>„**Articolul 14[1].** Susținerea oficială a creditelor la export<br>(1) Susținerea oficială a creditelor la export se acordă prin instrumente financiare destinate facilitării finanțării |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | aplicare al acestuia și tipurile de operațiuni vizate. Proiectul în forma actuală nu explică suficient sfera operațiunilor eligibile și raportul mecanismului propus cu alte forme de finanțare, garantare sau susținere a operațiunilor de export. În lipsa unor delimitări generale la nivel de lege primară există riscul apariției unor dificultăți de interpretare și implementare privind domeniul de intervenție al mecanismului și aplicabilitatea acestuia în practică.<br>În acest context, considerăm oportună explicarea la nivelul legii a domeniului general de aplicare al mecanismului de susținere oficială a creditelor la export, lăsând actelor normative subordonate reglementarea aspectelor tehnice și procedurale aferente implementării acestuia. | operațiunilor de export, prin garanții sau asigurări ale creditelor la export, finanțare directă ori refinanțare a creditelor la export, sprijin privind rata dobânzii, precum și prin combinarea acestor forme de sprijin.<br>(2) Guvernul desemnează IP ODA și alte instituții în calitate de agenții de credit la export ale statului, responsabile de implementarea mecanismelor de susținere oficială a creditelor la export, furnizată în numele Guvernului, pentru exportul de bunuri și/sau de servicii, atribuțiile operaționale ale acestora, inclusiv modul de raportare către fondatorii instituțiilor respective, fiind stabilite prin act normativ al Guvernului.”.<br>(3) Pentru operațiunile de credit la export prevăzute la alin. (1) cu termen de rambursare de doi ani sau mai mult, formele, condițiile și procedurile de acordare a susținerii oficiale, se stabilesc de Guvern.”.<br><br>Prin această completare este delimitat la nivelul legii domeniul general de intervenție al mecanismului, respectiv facilitarea finanțării operațiunilor de export, fiind stabilite și principalele categorii de instrumente care pot fi utilizate. Aspectele tehnice, condițiile de eligibilitate, procedurile de acordare și modalitatea de implementare urmează a fi reglementate prin act normativ al Guvernului. |
| **Camera de Comerț și Industrie** | **73** | 1. La pct. 3 din proiect, cu referire la completarea cu art. $3^1$ privind întreprinderile mici cu capitalizare medie, introducerea categoriei „întreprindere mică cu capitalizare medie” este oportună și corespunde Recomandării (UE) 2025/1099 a Comisiei Europene și este justificată de necesitatea susținerii întreprinderilor aflate la etapa de tranziție dintre IMM și întreprinderile mari și creării unor mecanisme suplimentare de suport pentru întreprinderile aflate în proces de dezvoltare.<br>Totodată, atragem atenție asupra faptului că prevederile propuse la art. $3^1$ se regăsesc și la art. $6^1$, cu un conținut similar. În conformitate cu prevederile art. 54. Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, normele juridice urmează să fie formulate concis, evitând repetările și dublările de conținut. În acest sens, considerăm oportună reglementarea acestora într-un singur articol. | **Se acceptă.** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | **Nr.** | De asemenea atât la art. 3[1], cât și la art. 6[1] criteriul privind numărul de angajați este formulat diferit (art. 3[1] alin. (1) lit. a) „mai mult de 250”; art. 6[1] alin. (1) lit. a) - „cel puțin 250”). În acest sens, recomandăm consolidarea prevederilor respective într-un singur articol și uniformizarea criteriilor de clasificare. | **Se acceptă.** |
| | **74** | Cu referire la pct. 5.1.1 din proiect, și anume excluderea textului „cel puțin 10 și” din lit. b) a art. 5 ”Clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii”, considerăm că modificarea propusă elimină delimitarea expresă dintre categoria microîntreprinderilor și categoria întreprinderilor mici, ceea ce poate genera suprapunerea criteriilor de clasificare. În acest context, recomandăm menținerea unor criterii clare de delimitare între categoriile de întreprinderi. | **Nu se acceptă.**<br>Modificarea propusă urmărește alinierea criteriilor de clasificare la abordarea prevăzută de Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei Europene și revenirea la logica de clasificare utilizată anterior în Legea nr. 179/2016 până la modificările operate prin Legea nr. 187/2025.<br>În forma anterioară a legii, categoriile de întreprinderi erau definite exclusiv prin stabilirea pragurilor maxime aferente fiecărei categorii, fără indicarea expresă a unor praguri minime de salariați. Soluția propusă reia această abordare și asigură o mai bună compatibilitate cu definiția europeană a IMM-urilor, care utilizează criteriile „cel puțin 10”, „ minim 50”. Eliminarea sintagmelor „cel puțin 10” și „minim 50” nu generează suprapunerea categoriilor și nu afectează delimitarea dintre acestea. Încadrarea întreprinderilor se realizează în baza ansamblului criteriilor prevăzute de lege, categoriile fiind aplicate în mod succesiv și exclusiv. Astfel, o întreprindere care întrunește criteriile pentru categoria microîntreprinderilor nu va fi clasificată drept întreprindere mică, chiar dacă se încadrează și în pragul maxim aferent acestei categorii. |
| | **75** | La pct. 5.1.3 din proiect, considerăm că alin. (1[1]) „Întreprinderea se încadrează în categoria corespunzătoare celei mai mari dimensiuni pentru care îndeplinește criteriile prevăzute la alin. (1)” nu este formulat explicit și poate genera clasificarea eronată a întreprinderilor. În special, norma nu stabilește criteriul care prevalează în procesul de clasificare și modul de aplicare în cazul în care criteriile privind numărul de salariați și indicatorii financiari corespund unor categorii diferite. Totodată, prevederea poate conduce la încadrarea întreprinderii într-o categorie superioară exclusiv în baza criteriilor financiare. În acest context, considerăm necesară excluderea acestui alineat și revizuirea prevederilor pct. | **Se acceptă:**<br>Observație similară din partea Consiliului Economic de pe lângă Prim-ministru |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | 5.1.1-5.1.3, prin stabilirea clară a criteriilor de delimitare pentru fiecare categorie de întreprinderi. | |
| | **76** | Cu referire la pct. 5.2 din proiect, și anume excluderea art. 5 alin. (3) ”Clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii”, considerăm că eliminarea reglementării privind reclasificarea întreprinderilor în cazul depășirii criteriilor pe parcursul a două exerciții financiare consecutive poate afecta stabilitatea statutului IMM-urilor. Totodată, proiectul păstrează o regulă similară doar pentru art. $6^1$ “Domeniul de aplicare pentru întreprinderile mici cu capitalizare medie”. În acest context, recomandăm păstrarea unor reguli privind reclasificarea IMM-urilor, clare și echitabile pentru toate categoriile. | **Se acceptă.**<br>art.5 alin. (3) a fost revizuit în modul corespunzător.<br>(3) Dacă la data prezentării situațiilor financiare anuale întreprinderea nu se mai încadrează în aceeași categorie care i-a fost atribuită anterior conform criteriilor stabilite la alin. (1), aceasta este reclasificată într-o altă categorie. **Dobândirea sau pierderea unei categorii se realizează doar dacă situația respectivă se menține pe parcursul a două exerciții financiare consecutive.** |
| | **77** | La pct. 6 din proiect și anume completarea cu art. $5^1$-$5^7$, o considerăm relevantă și necesară pentru armonizarea cadrului normativ național cu practica Uniunii Europene introducerea noțiunilor privind întreprinderile autonome, întreprinderile partenere și întreprinderile legate. Totodată, anumite noțiuni utilizate în proiect necesită clarificare suplimentară pentru a evita interpretările diferite și aplicarea neuniformă. Astfel recomandăm clarificarea noțiunilor ”influență dominantă”, ”persoane care acționează de comun acord”, ”piață adiacentă”, pentru a asigura corelarea expresă cu legislația concurenței și cu terminologia utilizată în actele normative speciale. De asemenea, în lipsa reglementărilor date în cadrul legal al Republicii Moldova, considerăm necesară definirea expresă a criteriilor de determinare și aplicare a acestora. | **Se acceptă parțial.**<br>Noțiunile utilizate în proiect sunt preluate din Recomandarea Comisiei 2003/361/CE și urmăresc asigurarea unei alinieri cât mai fidele cu cadrul european aplicabil clasificării întreprinderilor. Totodată, în procesul definitivării proiectului va fi examinată oportunitatea unor clarificări redacționale sau a unor trimiteri la cadrul normativ relevant, în măsura în care acestea sunt necesare pentru asigurarea unei aplicări uniforme și pentru evitarea eventualelor dificultăți de interpretare, fără a afecta gradul de armonizare cu actul european de referință. |
| | **78** | Cu referire la pct. 6.3 din proiect, și anume completarea cu art. $5^3$ ”Întreprinderile partenere”, constatăm că proiectul nu stabilește expres modul de determinare a participațiilor indirecte și a deținerilor comune între întreprinderi. Respectiv, recomandăm clarificarea criteriilor de determinare a participațiilor directe și indirecte, pentru evitarea interpretărilor neuniforme privind statutul întreprinderilor partenere. | **Nu se acceptă.**<br>Prevederile art. $5^3$ urmăresc transpunerea conceptului de întreprindere parteneră în conformitate cu Recomandarea Comisiei 2003/361/CE și trebuie interpretate în contextul ansamblului normelor privind determinarea relațiilor dintre întreprinderi prevăzute de proiect.<br>Criteriile de stabilire a raporturilor de participare și control derivă din reglementările aplicabile în materia dreptului societar și din metodologia utilizată la nivelul Uniunii Europene pentru clasificarea întreprinderilor.<br>Proiectul are ca obiect stabilirea criteriilor de clasificare a întreprinderilor și nu reglementarea exhaustivă a tuturor modalităților de determinare a participațiilor directe și |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | indirecte. Introducerea unor norme suplimentare în acest sens nu se consideră necesară pentru aplicarea prevederilor proiectului și ar putea afecta coerența cu cadrul european de referință. |
| | **79** | Pct. 6.5 din proiect, care prevede completarea cu art. $5^5$ ”Modalitatea de determinare a numărului mediu de salariați”, introduce în lege reguli metodologice exhaustive privind calculul efectivelor zilnice, includerea și excluderea anumitor categorii de salariați, modalitatea de calcul pentru personalul cu program parțial, tratamentul suspendării raporturilor de muncă, etc. Considerăm că asemenea reglementări au caracter statistic și metodologic și exced obiectul de reglementare al unei legi organice. Totodată, determinarea indicatorilor statistici oficiali urmează să corespundă metodologiilor aprobate de Biroul Național de Statistică, pentru a asigura uniformitatea datelor utilizate de autoritățile publice, instituțiile de suport, organele fiscale și mediul de afaceri. În acest context, pentru a evita eventuale necorelări cu metodologia statistică oficială, dificultăți de aplicare practică, considerăm necesară păstrarea în lege doar a principiilor generale privind determinarea indicatorilor și stabilirea metodologiei detaliate prin act normativ aprobat de Biroul Național de Statistică. | **Nu se acceptă.**<br>Prevederile art. $5^5$ reglementează modalitatea de determinare a numărului mediu de salariați în scopul clasificării întreprinderilor, indicator care constituie unul dintre criteriile legale esențiale pentru stabilirea categoriei întreprinderii și aplicarea regimului juridic aferent acesteia. Prin urmare, normele respective nu au exclusiv caracter statistic, ci servesc realizării obiectului de reglementare al legii.<br>Totodată, includerea unor reguli clare privind determinarea numărului mediu de salariați urmărește asigurarea aplicării uniforme a criteriilor de clasificare și este în concordanță cu abordarea prevăzută de Recomandarea Comisiei 2003/361/CE, care stabilește reguli specifice pentru calcularea efectivului de personal. Reglementarea acestor aspecte la nivel de lege contribuie la creșterea previzibilității și securității juridice, evitând aplicarea unor metode diferite de calcul de către autorități și întreprinderi.<br>Totodată, la definitivarea proiectului va fi asigurată corelarea corespunzătoare cu metodologia statistică oficială, în vederea menținerii unei abordări unitare la nivel național. |
| | **80** | La pct. 6.6 din proiect, care prevede completarea cu ”art. $5^6$ ”Datele utilizate pentru clasificarea întreprinderilor și perioadele de referință”, menționăm că mecanismul propus privind cumularea și consolidarea indicatorilor pentru întreprinderile partenere și legate este formulat complicat și poate genera dificultăți de aplicare practică pentru întreprinderile mici și mijlocii.<br>În acest sens, similar recomandării aferente art.$5^5$, considerăm oportună simplificarea prevederilor respective și stabilirea prin acte normative secundare a mecanismului detaliat de calcul și consolidare a indicatorilor. | **Nu se acceptă.**<br>Prevederile art. $5^6$ reglementează regulile de determinare a datelor utilizate pentru clasificarea întreprinderilor și constituie un element esențial al mecanismului de identificare a statutului de întreprindere autonomă, parteneră sau legată. Aceste reguli sunt preluate din Recomandarea Comisiei 2003/361/CE și urmăresc asigurarea unei aplicări uniforme a criteriilor de clasificare a întreprinderilor.<br>Reglementarea la nivel de lege a principiilor și regulilor de agregare a indicatorilor este necesară pentru a asigura claritatea și previzibilitatea cadrului juridic aplicabil, precum și pentru a evita interpretările divergente privind încadrarea întreprinderilor în categoriile prevăzute de lege. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | Transferarea acestor elemente esențiale exclusiv la nivelul unor acte normative secundare ar reduce gradul de certitudine juridică și ar afecta coerența mecanismului de clasificare.<br>Totodată, la elaborarea și implementarea prevederilor respective va fi asigurată corelarea cu cadrul metodologic și contabil relevant, în vederea facilitării aplicării practice de către mediul de afaceri. |
| | **81** | Cu referire la pct. 6.7 din proiect, și anume completarea cu art. $5^7$ ”Aplicarea unitară a criteriilor de clasificare”, considerăm că formularea propusă la alin. (2) restrânge posibilitatea stabilirii unor criterii specifice de eligibilitate doar pentru anumite sectoare expres indicate. Recomandăm revizuirea prevederii respective, astfel încât actele normative speciale să poată stabili criterii specifice de eligibilitate și pentru alte domenii sau programe de suport destinate IMM-urilor, în funcție de obiectivele acestora și resursele disponibile. | **Se acceptă.**<br>În procesul definitivării proiectului, prevederile privind completarea legii cu art. $5^7$ au fost excluse.<br>S-a constatat că reglementarea propusă nu este necesară pentru realizarea obiectivelor proiectului, întrucât criteriile de clasificare a întreprinderilor sunt stabilite direct prin lege, iar condițiile de eligibilitate aferente programelor de sprijin, schemelor de ajutor de stat sau altor instrumente de intervenție publică pot fi prevăzute în actele normative care reglementează respectivele măsuri. |
| | **82** | La pct. 7.1 din proiect, formularea: „Categoria de microîntreprindere, întreprindere mică și mijlocie apare la întrunirea condițiilor...” nu corespunde terminologiei utilizate în restul legii. În acest sens, recomandăm substituirea cuvântului „apare” cu sintagma: „se atribuie” sau „se stabilește”. | **Se acceptă.** |
| | **83** | Cu referire la pct. 14 din proiect, art. $14^1$ ”Susținerea oficială a creditelor la export” propus, depășește obiectul general al prezentei legi, întrucât instituie un mecanism distinct de susținere financiară și conferă atribuții adiționale IP ODA.<br>În acest context, având în vedere că IP ODA activează în baza Hotărârii Guvernului nr. 487/2022, considerăm necesară reflectarea atribuțiilor respective și în actul normativ care reglementează organizarea și funcționarea instituției. Totodată, considerăm necesară asigurarea corelării corespunzătoare a prevederilor proiectului cu actele normative conexe, în vederea asigurării unei aplicări uniforme și evitării eventualelor neclarități de implementare. | **Se acceptă parțial.**<br>Se precizează că atribuțiile aferente mecanismului de susținere oficială a creditelor la export urmează a fi reglementate și în cadrul normativ secundar privind organizarea și funcționarea IP ODA, precum și privind instituirea unui mecanism privind creditele la export susținute de stat. În acest sens, concomitent cu promovarea proiectului de lege, este în curs proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la creditele la export care beneficiază de susținere oficială (număr unic 417/MDED/2026), care constituie cadrul secundar de reglementare și stabilește scopul și domeniul de aplicare al mecanismului, formele de susținere oficială, condițiile de acordare a acesteia, regulile aplicabile garanțiilor și asigurării creditelor la export, clauzele și |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | condițiile financiare aplicabile, precum și atribuțiile agenției de credit la export.<br>În același timp, instituirea atribuției respective la nivelul legii este necesară pentru crearea temeiului juridic primar care să instituie o agenție de credit la export și să asigure dezvoltarea ulterioară a cadrului normativ secundar. O abordare similară este utilizată și în cazul altor instrumente de suport administrate de IP ODA, precum Fondul de garantare (art. 13 din Legea nr. 179/2016) și Fondul pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (art. $13^1$ din Legea nr. 179/2016), unde legea stabilește cadrul general și competențele de bază, iar aspectele operaționale și procedurale sunt reglementate prin acte normative distincte (Hotărârea Guvernului nr. 709/2022 și, respectiv, Hotărârea Guvernului nr. 94/2023). |
| **Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru** | **84** | 1. Privind utilizarea termenului de lucrător:<br>1) la noțiunea de întreprindere:<br>- considerăm relevant de completat prima propoziție cu cuvintele ”de organizare” pentru a fi acordată cu prevederile art. 13 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat şi întreprinderi și Codului civil nr.1107/2002 în parte legată de terminologia utilizată privind forma juridică de organizare a întreprinderii;<br>- din cea de a doua propoziție cuvîntul ”lucrătorii” nu este suficient de clar în această noțiune din perspectiva legislației naționale care, deși conține termenul de lucrător, este utilizat preponderent în sens de salariat, ceea ce poate duce la o interpretare greșită a normei. Or, din cuprinsul noțiunii examinate și a actelor UE de armonizat deducem că cuvîntul ”lucrătorii” poartă semnificația unei persoane fizice care desfășoară o activitate economică independentă (de antreprenoriat). | **Se acceptă.**<br>Noțiunea de întreprindere a fost ajustată. |
| | **85** | În legislația națională activitatea economică a persoanei fizice poate fi practicată sub forma juridică de organizare de întreprindere individuală (art. 13 și 14 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat şi întreprinderi) sau în baza regimurilor fiscale precum ar fi cel de la Capitolul 102 din Titlul II la Codul fiscal nr.1163/1997 unde subiecți ai impunerii sunt persoanele fizice fără o formă juridică de organizare.<br>Prin urmare, considerăm plauzibilă schimbarea termenului ”lucrătorii” cu cel de ”persoanele fizice”. | **Se acceptă.** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | **87** | 2) În ordinea de idei de la subiectul examinat în punctul de mai sus considerăm importantă stabilirea exactă a încadrării în această noțiune a întreprinderilor individuale în vederea evitării oricăror discrepanțe de interpretare dintre prevederea propusă și legislația fiscală. Noțiunea din proiect stabilește că întreprindere este orice entitate care desfăşoară o activitate economică, indiferent de forma sa juridică. Însă, Codul fiscal nr.1163/1997 la art. $54^1$ de la Capitolul $7^1$ regimul fiscal al agenţilor economici subiecţi ai sectorului întreprinderilor mici şi mijlocii de la Titlul II stabilește că ”Subiecţi ai impunerii sînt agenţii economici care nu sînt înregistraţi ca plătitori de T.V.A., cu excepţia gospodăriilor ţărăneşti (de fermier), întreprinzătorilor individuali, [...]. Riscul interpretării eronate se referă în principal la diferența dinte cota de impozitare a persoanelor fizice (întreprinzătorul individual) de 12% vis-a-vis de IMM cu 4%, articolele Codului fiscal 543 și15 respectiv. | **Nu se acceptă.**<br>Definiția noțiunii de „întreprindere” propusă prin proiect are drept scop alinierea Legii nr. 179/2016 la art. 1 din anexa la Recomandarea 2003/361/CE, potrivit căruia este considerată întreprindere orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de forma sa juridică. În acest sens, definiția are caracter funcțional și este utilizată pentru aplicarea criteriilor de clasificare a întreprinderilor prevăzute de Legea nr. 179/2016.<br>Includerea întreprinzătorilor individuali în sfera noțiunii de „întreprindere” nu determină modificarea regimului fiscal aplicabil acestora. Potrivit art. 12 alin. (1) din Legea nr. 179/2016, facilitățile fiscale pentru dezvoltarea IMM-urilor se acordă prin prevederile Codului fiscal. În consecință, subiecții impunerii, condițiile de aplicare a regimurilor fiscale și cotele de impozitare sunt stabilite distinct de Codul fiscal.<br>Prin urmare, încadrarea unui întreprinzător individual în noțiunea de „întreprindere” sau, după caz, într-o categorie de IMM în sensul Legii nr. 179/2016 nu determină aplicarea automată a regimului fiscal prevăzut la cap. $7^1$ titlul II din Codul fiscal, în măsura în care normele fiscale speciale stabilesc expres categoriile de subiecți ai impunerii.<br>Totodată, introducerea în definiția propusă a unei delimitări sau excluderi exprese a întreprinderilor individuale nu se consideră necesară, întrucât ar afecta caracterul neutru față de forma juridică al definiției prevăzute de Recomandarea 2003/361/CE. |
| | **88** | 3) În articolul $5^5$ la alin. (3) cuvintele ”(inclusiv lucrători sezonieri)” ar fi oportun de adus în concordanță cu prevederile Capitolului VII din Codul muncii nr. 154/2003 prin utilizarea sintagmei ”salariații angajați la lucrări sezoniere”. | **Se acceptă.**<br>Proiectul a fost adusă în concordanță cu prevederile Codului muncii nr. 154/2003 |
| | **89** | 2. Articolului $3^1$ din proiect se propune a fi atribuit numărul $2^1$ în vederea asigurării consecutivității logice a obiectului de | **Se acceptă.**<br>Consecutivitatea logică a punctelor din proiect a fost asigurată. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | reglementare a legii inclusiv prin utilizarea în denumirea articolului a sintagmei ”Sfera de reglementare”. | |
| | **90** | 3. Privind articolul $6^2$ din proiect - urmează a fi reverificat cuprinsul acestuia inclus în tabelele de concordanță la Recomandarea Comisiei 2003/361/CE și Recomandarea (UE) 2025/1099 a Comisiei în vederea corespunderii textului proiectului de lege și tabelului comparativ. Aceeași recomandare este aplicabilă noțiunii de întreprindere de la tabelul de concordanță la Recomandarea Comisiei 2003/361/CE | **Se acceptă.** |
| | **91** | 4. Tabelele de concordanță la Recomandarea Comisiei 2003/361/CE și Recomandarea (UE) 2025/1099 a Comisiei urmează a fi revizuite din perspectiva includerii în acestea a art. 63 prin contrapunere cu cuprinsul proiectului de lege. | **Se acceptă.** |
| | **92** | 5. Urmează a fi coroborate prevederile art. $3^1$ și ale art. $6^1$ în vederea evitării dublării normelor juridice. | **Se acceptă.**<br>Acestea au fost comasate într-un articol $6^1$ |
| | **93** | 6. La articolele 4 și 5, precum și în cazul altor referințe la numărul de salariați urmează a fi utilizat modul de formulare din Recomandarea Comisiei 2003/361/CE și Recomandarea (UE) 2025/1099 și anume ”mai mic de...” sau ”mai puțin de...”. | **Nu se acceptă**<br>În transpunerea și armonizarea actelor UE nu este obligatorie reproducerea ad litteram a formulării lingvistice, atât timp cât efectul juridic este identic.<br>Proiectul utilizează terminologia și tehnica normativă consacrate de Legea nr. 179/2016 și de legislația națională în domeniul clasificării întreprinderilor. Formulările „nu depășește” și „cel mult” sunt echivalente din punct de vedere juridic cu formulările utilizate în Recomandarea Comisiei 2003/361/CE și Recomandarea (UE) 2025/1099 și asigură transpunerea fidelă a criteriilor de clasificare. Prin urmare, nu se impune modificarea redactării în lipsa unor diferențe de fond. |
| | **94** | 7. Se propune evitarea includerii în cuprinsul art. 5 a alin. ($1^1$). | **Se acceptă.**<br>Alineatul a fost exclus. |
| | **95** | 8. Considerăm că prevederile articolele $5^1$- $5^7$ ar putea face corp al unui singur articol. | **Nu se acceptă.**<br><br>Se va decide relevanța comasării articolelor $5^1$- $5^7$ după expertizarea proiectului de către Ministerul Justiției. |
| | **96** | 9. Se propune reevaluarea necesității includerii alin. (2) la art. $5^2$ în cazul în care se va face o reformulare corespunzătoare a alin. (3) sau integrală a articolelor $5^1$- $5^7$. | **Se acceptă.**<br>În urma reevaluării necesității includerii prevederii respective, alineatul în cauză a fost exclus. |
| | **97** | 10. La art. $5^4$ : | **Se acceptă.**<br>Ajustările de la alin (1) lit. b și alin. (5) au fost operate. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | - alin. (1) lit.b) se propune înlocuirea termenului de ”consiliu” cu cel de ”organ” pentru a acoperi varietate de denumiri a organelor de conducere din cadrul întreprinderilor:<br>- la alin. (5) se vor înlocui cuvintele ”pe piață” cu cuvintele ”față de piață”;<br><br>- de completat cu un alineat la final:<br>”(6) Cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (3) din art. $5^2$, o întreprindere nu poate fi considerată IMM dacă 25% sau mai mult din capitalul social sau din drepturile de vot sunt controlate direct sau indirect, împreună sau individual, de către una sau mai multe autorități sau instituții publice”. | Alineatul (6) se regăsește la punctul 4.2 din proiectul definitivat. |
| | **98** | 11. La art. $5^6$ alineatele (1) – (3) de expus în următoarea redacție:<br>”(1) Datele utilizate pentru aprecierea numărului de salariați și valorilor financiare vor fi cele din ultima perioadă de gestiune pentru care au fost aprobate situațiile financiare, calculate în bază anuală. În calculul cifrei de afaceri anuale sumele selectate nu vor include taxa pe valoarea adăugată și alte impozite indirecte.<br>2) În cazul în care, la data întocmirii situațiilor financiare, o întreprindere constată că, pe o bază anuală, a depășit sau a scăzut sub plafoanele de personal sau financiare prevăzute în articolele 4 și 5, acest lucru nu va duce la pierderea sau dobândirea statutului de microîntreprindere, întreprindere mică sau mijlocie, cu excepția cazului în care aceste plafoane sunt depășite pe parcursul a două perioade de gestiune consecutive pentru care au fost aprobate situațiile financiare.<br>3) În cazul întreprinderilor nou înființate, ale căror situații financiare nu au fost încă aprobate, datele aplicabile trebuie să reiese dintr-o estimare de bună credință realizată pe parcursul anului financiar”. | **Se acceptă.**<br>Textul a fost redactat conform propunerii. |
| | **99** | La art.$5^7$, alin. (1) urmează a fi reevaluat conceptual din perspectiva corelării cu prevederile Codului fiscal nr.1163/1997 și Legii contabilității și raportării financiare Nr. 287/2017. | **Se acceptă.**<br>În cadrul procesului de definitivare a proiectului, prevederea a fost exclusă. Precizăm că obiectivul urmărit prin norma respectivă este reflectat de cadrul normativ existent și de celelalte dispoziții ale proiectului, motiv pentru care menținerea acesteia nu a fost considerată necesară. |
| | **100** | - alin. (2) al se vor revedea din perspectiva expunerii unitare a conținutului și evitării inițierii unei numerotări în lipsa elementelor de divizat. | **Se acceptă.**<br>Expunerea unitară a conținutului a fost ajustată. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | **101** | Prevederile Art. II:<br>- alin. (1) se propune intrarea în vigoare de la 1 ianuarie 2027, ce va permite alinierea practică cu standardele UE și potențial la asistența acordată IMM, | **Se acceptă parțial.**<br>*Observație similară din partea BNS.*<br>Având în vedere că termenul de realizare a acțiunii normative respective, stabilit prin *Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană 2025–2029*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 319/2025, este luna decembrie 2026, stabilirea datei de intrare în vigoare a legii la 1 ianuarie 2027 nu afectează îndeplinirea în termen a angajamentului de armonizare și este compatibilă cu obiectivele asumate prin programul menționat.<br>Totodată, termenul propus de intrare în vigoare este justificat de necesitatea asigurării unei implementări coerente, uniforme și previzibile a noilor reglementări.<br>Aplicarea noilor criterii de clasificare presupune adaptarea cadrului normativ subsecvent, a instrumentelor de susținere a întreprinderilor, a mecanismelor de raportare, precum și a sistemelor informaționale utilizate de autoritățile și instituțiile relevante.<br>De asemenea, perioada de tranziție este necesară pentru a permite integrarea noilor reguli de clasificare în procesele administrative și operaționale aferente, precum și pentru a evita suprapunerea acestora cu modificările introduse prin Legea nr. 187/2025, care au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2026.<br>În aceste condiții, menținerea unei perioade rezonabile de tranziție până la 1 ianuarie 2028 este considerată oportună pentru asigurarea unei implementări graduale și stabile a noului cadru normativ. |
| **Avize repetate la etapa de expertizare** | | | |
| **Ministerul Finanțelor**<br>*(Aviz nr. 09/2-09/475)* | **102** | Se reiterează necesitatea corelării prevederilor art. $5^6$ alin. (1), propoziția a doua, din proiectul de lege cu Metodologia vizând elaborarea statisticilor pe termen scurt, aprobată prin Ordinul Biroului Național de Statistică nr.67/2025, în vederea asigurării unei abordări unitare şi univoce a indicatorului utilizat pentru determinarea cifrei de afaceri anuale nete, precum şi a sumelor ce se exclud din cifra de afaceri anuală netă. | **Se acceptă.**<br>În propozitia a doua din art. $5^6$ s-a precizat că: „*Cifra de afaceri anuală netă se determină potrivit metodologiei oficiale aprobate de Biroul Național de Statistică şi se calculează fără taxa pe valoarea adăugată şi fără alte impozite indirecte*” . |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | **103** | I. În ceea ce privește Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii:<br>Referitor la pct. 2 din proiect, menționăm că, excluderea noțiunii de întreprindere din cuprinsul art. 3 al Legii nr. 179/2016 afectează nivelul de transpunere a art. 1 din Anexa la Recomandarea 2003/361/CE, or potrivit acestuia „se consideră întreprindere orice entitate care desfășoară o<br>activitate economică, indiferent de forma sa juridică". Aceeași prevedere subliniază expres că această categorie include „în special, persoanele care desfășoară o activitate independentă și afacerile familiale implicate în activități meșteșugărești sau de altă natură, precum și parteneriatele<br>sau asociațiile care desfășoară în mod regulat o activitate economică". Astfel, dreptul UE operează cu o accepțiune materială și extensivă a noțiunii de întreprindere, fundamentată pe desfășurarea unei activități economice, independent de regimul juridic.<br>Argumentul potrivit căruia definiția „întreprinderii" în Legea 179/2016 ar genera un conflict de norme nu poate fi reținut, or potrivit principiului lex specialis derogat legi generali, aceasta va fi aplicabilă strict pentru aplicarea politicilor statului din domeniul IMM-urilor, fără a perturba regimul general.<br>Totodată, legislația în vigoare, în particular Legea nr. 845/1992, condiționează calitatea de întreprindere de forma<br>organizatorico-juridică și de înregistrarea de stat, ceea care ar exclude anumite entități recunoscute ca IMM-uri la nivel european. Mai mult, însăși Legea nr. 179/2016 (la art. 2, alin. (1)) exclude din sfera sa de reglementare persoanele fizice care activează în baza patentei de întreprinzător, dispoziție care intră în contradicție cu acquis-ul UE. În acest context, pentru a preveni aplicarea restrictivă a legii și încălcarea standardului european, se impune reintroducerea definiției noțiunii de „întreprindere" la art. 3 din Lege, în sensul consacrat de actul UE. | **Se acceptă.**<br>Noțiunea de întreprindere a fost inclusă, în vederea alinerii cu Recomandarea 2003/361/CE.<br>Totodată, se precizează că definiția generală a noțiunii de „întreprindere" prevăzută la art. 1 din Anexa la Recomandare are caracter introductiv și nu influențează criteriile de clasificare sau metodologia de determinare a statutului IMM, care constituie obiectul principal al proiectului de lege. |
| | **104** | De asemenea, este necesară modificarea art. 2, alin. (1) din Legea nr. 179/2016 în vederea excluderii sintagmei „cu excepţia persoanelor fizice care activează în baza patentei de întreprinzător", întrucât excluderea acestora de la măsurile de sprijin pentru IMM-uri | **Se acceptă.** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | contravine standardelor europene și obligațiilor de armonizare pe care Republica Moldova și le-a asumat; - | |
| | **105** | Referitor la pct. 3.2 și 5.4 din proiect, se atestă o dublare a normelor ce transpun art. 3 (4) din Anexa la Recomandarea 2003/361/CE, respectiv, regula excluderii din categoria IMM a întreprinderilor deținute în proporție de peste 25% de organisme publice. Astfel, se recomandă excluderea pct. 5.4 și menținerea normei exclusiv la pct. 3.2 din proiect.<br><br>*Ca urmare a ajustării proiectului, vor fi actualizate compartimentele 7, 8 și 9 ale tabelului de concordanță conform cerințelor Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene aprobat prin HG nr. 1171/2018.* | **Se acceptă.** |
| | **106** | II. În ceea ce privește Recomandarea (UE) 2025/1099 a Comisiei din 21 mai 2025 privind definiția întreprinderilor mici cu capitalizare medie:<br>- Cu referire la pct. 5.2 din proiect, majorarea plafonului pentru investițiile de tip „business angels" de la 1.250.000 la 5.000.000 euro ar trebui să fie aplicabilă exclusiv întreprinderilor mici cu capitalizare medie (small mid-caps) și nu poate fi extinsă cu titlu general asupra întregii categorii de IMM-uri. Prin urmare, se recomandă restabilirea pragului de 1.250.000 EUR la art. $5^2$, alin. (3) lit. a) și, subsecvent, instituirea unei norme derogatorii exprese la art. $6^1$ din proiect (referitor la small mid-caps), care să prevadă aplicarea plafonului de 5.000.000 EUR strict pentru această categorie.<br><br>*Ca urmare a ajustării proiectului, vor fi actualizate compartimentele 7, 8 și 9 ale tabelului de concordanță conform cerințelor Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene aprobat prin HG nr. 1171/2018.* | **Se acceptă.** |
| | **107** | III. În ceea ce privește Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile<br>care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung:<br><br>*La compartimentul 9 al Tabelului aferent art. 2 din Directivă, pe lângă dispozițiile deja reflectate, se vor adăuga și prevederile pct. 14 din proiectul național.* | **Se acceptă.** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Centrul de armonizare a legislației**<br>*(Aviz Nr. 31/02-69-7605 din 29.06.2026)* | **108** | I. În ceea ce privește Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii:<br>2 - Referitor la pct. 2 din proiect, menționăm că, excluderea noțiunii de întreprindere din cuprinsul art. 3 al Legii nr. 179/2016 afectează nivelul de transpunere a art. 1 din Anexa la Recomandarea 2003/361/CE, or potrivit acestuia „se consideră întreprindere orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de forma sa juridică". Aceeași prevedere subliniază expres că această categorie include „în special, persoanele care desfășoară o activitate independentă și afacerile familiale implicate în activități meșteșugărești sau de altă natură, precum și parteneriatele sau asociațiile care desfășoară în mod regulat o activitate economică". Astfel, dreptul UE operează cu o accepțiune materială și extensivă a noțiunii de întreprindere, fundamentată pe desfășurarea unei activități economice, independent de regimul juridic. Argumentul potrivit căruia definiția „întreprinderii" în Legea 179/2016 ar genera un conflict de norme nu poate fi reținut, or potrivit principiului lex specialis derogat legi generali, aceasta va fi aplicabilă strict pentru aplicarea politicilor statului din domeniul IMM-urilor, fără a perturba regimul general. Totodată, legislația în vigoare, în particular Legea nr. 845/1992, condiționează calitatea de întreprindere de forma organizatorico-juridică și de înregistrarea de stat, ceea care ar exclude anumite entități recunoscute ca IMM-uri la nivel european. Mai mult, însăși Legea nr. 179/2016 (la art. 2, alin. (1)) exclude din sfera sa de reglementare persoanele fizice care activează în baza patentei de întreprinzător, dispoziție care intră în contradicție cu acquis-ul UE. În acest context, pentru a preveni aplicarea restrictivă a legii și încălcarea standardului european, se impune reintroducerea definiției noțiunii de „întreprindere" la art. 3 din Lege, în sensul consacrat de actul UE. De asemenea, este necesară modificarea art. 2, alin. (1) din Legea nr. 179/2016 în vederea excluderii sintagmei „cu excepția persoanelor fizice care activează în baza patentei de întreprinzător", întrucât excluderea acestora de la măsurile de sprijin pentru IMM-uri contravine standardelor europene și obligațiilor de armonizare pe care Republica Moldova și le-a asumat; | **Se acceptă.**<br>Noțiunea de „întreprindere" a fost introdusă în proiect, care este aliniată la Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003. De asemenea au fost operate modificări la art.2, alin. (1) din Legea 179/2016 în vederea excluderii sintagmei „cu excepția persoanelor fizice care activează în baza patentei de întreprinzător", întrucât excluderea acestora de la măsurile de sprijin pentru IMM-uri contravine standardelor europene și obligațiilor de armonizare pe care Republica Moldova și le-a asumat |
| | **109** | Referitor la pct. 3.2 și 5.4 din proiect, se atestă o dublare a normelor ce transpun art. 3 (4) din Anexa la Recomandarea 2003/361/CE, respectiv, regula excluderii din categoria IMM a întreprinderilor | **Se acceptă.**<br>Modificările au fost efectuate. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | deținute în proporție de peste 25% de organisme publice. Astfel, se recomandă excluderea pct. 5.4 și menținerea normei exclusiv la pct. 3.2 din proiect. | |
| | **110** | Ca urmare a ajustării proiectului, vor fi actualizate compartimentele 7, 8 și 9 ale tabelului de concordanță conform cerințelor Regulamentului privind armonizarea legislației RepubliciiMoldova cu legislația Uniunii Europene aprobat prin HG nr. 1171/2018. | **Se acceptă.**<br>Compartimentele tabelului de concordanță au fost actualizate. |
| | **111** | În ceea ce privește Recomandarea (UE) 2025/1099 a Comisiei din 21 mai 2025 privind definiția întreprinderilor mici cu capitalizare medie:<br>- Cu referire la pct. 5.2 din proiect, majorarea plafonului pentru investițiile de tip „business angels" de la 1.250.000 la 5.000.000 euro ar trebui să fie aplicabilă exclusiv întreprinderilor mici cu capitalizare medie (small mid-caps) și nu poate fi extinsă cu titlu general asupra întregii categorii de IMM-uri. Prin urmare, se recomandă restabilirea pragului de 1.250.000 EUR la art. $5^2$, alin. (3) lit. a) și, subsecvent, instituirea unei norme derogatorii exprese la art. $6^1$ din proiect (referitor la small mid-caps), care să prevadă aplicarea plafonului de 5.000.000 EUR strict pentru această categorie.<br>- Ca urmare a ajustării proiectului, vor fi actualizate compartimentele 7, 8 și 9 ale tabelului de concordanță conform cerințelor Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene aprobat prin HG nr. 1171/2018. | **Se acceptă.**<br>Modificările au fost operate.<br>De asemenea tabelele de concordanță au fost actualizate. |
| | **112** | În ceea ce privește Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung:<br>- La compartimentul 9 al Tabelului aferent art. 2 din Directivă, pe lângă dispozițiile deja reflectate, se vor adăuga și prevederile pct. 14 din proiectul național. | **Se acceptă.**<br>Tabelul de concordanță aferent a fost completat cu prevederile proiectului național. |
| **Comisia Națională a Pieței Financiare** *(Aviz Nr. 03-4/2607 din 25.06.2026)* | **113** | Lipsă de propuneri și obiecții | **Se ia act.** |
| **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** | **114** | Lipsă de propuneri și obiecții | **Se ia act.** |
| **Ministerul Energiei** | **115** | Lipsă de propuneri și obiecții | **Se ia act.** |
| | **116** | Lipsă de propuneri și obiecții | **Se ia act.** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Consiliul Concurenței** | | | |
| **Biroul Național de Statistică** | **117** | Lipsă de propuneri și obiecții | **Se ia act.** |
| **Expertizare** | | | |
| **Centrul Național Anticorupție** *(Raport de expertiză nr. Nr. 06/2/12075 din 06.07.2026)* | **118** | Analiza proiectului nu a evidențiat norme contradictorii sau incoerențe legislative, iar limbajul utilizat este clar, coerent și conform exigențelor de tehnică legislativă. De asemenea, nu au fost identificate riscuri de corupere a procesului de promovare a proiectului, fiind respectate cerințele de transparență decizională. | **Se ia act.** |
| **Ministerul Justiției** **(***Aviz nr. 04/02-7749 din 10.07.2026)* | **119** | Aferent redacției proiectului se expun următoarele observații și propuneri, în vederea îmbunătățirii calității acestuia:<br><br>Cu referire la denumirea proiectului de lege, se va ține cont de prevederile art. 42 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (în continuare – Legea nr. 100/2017), potrivit cărora, dacă actul normativ modifică două sau mai multe acte normative, denumirea trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea unor acte normative, urmată de o paranteză în care se indică laconic obiectul de reglementare al proiectului. Întrucât proiectul nu se limitează la modificarea Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, ci operează modificări și la Legea nr. 171/2012 privind piața de capital, denumirea acestuia nu corespunde rigorilor prevăzute de art. 42 alin. (4) din Legea nr. 100/2017. | **Se acceptă** |
| | **120** | **La art. I** – modificarea Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (în continuare - Legea nr. 179/2016): Sursa publicării Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii se va expune după cum urmează: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 306–313, art. 651)”. | **Se acceptă** |
| | **121** | **La pct. 2,** ce modifică art. 3:<br>Din punct de vedere al respectării regulilor de tehnică legislativă, noțiunile propuse se vor integra în art. 3 din Legea nr. 179/2016 în ordine alfabetică. Astfel, se va indica, în mod particular, după care noțiuni se introduc acestea. | **Se acceptă.** |
| | **122** | Cu referire la noțiunea „credit la export”, cuvintele „de obicei peste cinci ani” nu au caracter normativ. Totodată, formula „pe termen scurt (până la doi ani)” se va corela cu domeniul actelor UE în | **Se acceptă.**<br>La pct. 2 din proiectul de lege, noțiunea de „credit la export” a fost modificată după cum urmează: |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | materie, care vizează operațiuni cu acoperire pe termen mediu și lung, respectiv cu o durată de risc de cel puțin doi ani. Se recomandă utilizarea unor termene determinate, fără expresii aproximative. | „*credit la export* - sprijin acordat de Guvern pentru acoperirea operațiunilor legate de exportul de bunuri și/sau servicii pe termen scurt (până la doi ani) sau pe termen mediu și lung (cu o durată totală de risc de cel puțin doi ani); un credit la export poate lua forma unui credit-furnizor acordat de exportator, sau a unui credit-cumpărător, în cazul în care banca exportatorului sau altă instituție financiară acordă un credit cumpărătorului (sau băncii sale)".<br>Redacția noțiunii de „credit la export" a fost revizuită în vederea asigurării corelării cu art. 1 din Directiva 98/29/CE, care stabilește că aceasta se aplică sprijinului acordat direct sau indirect, în numele ori cu sprijinul unuia sau mai multor state membre, pentru acoperirea operațiunilor legate de exportul de bunuri și/sau servicii, cu o durată totală de risc de cel puțin doi ani, respectiv cu o durată de rambursare care include și durata de fabricație. În acest sens, definiția a fost ajustată pentru a reflecta corespunzător domeniul de aplicare și condițiile prevăzute de actul european. |
| | **123** | Noțiunea „garanție financiară" se va reevalua din perspectiva corelării cu Legea nr. 184/2016 cu privire la contractele de garanție financiară, care reglementează deja un regim juridic special al garanțiilor financiare. Dacă noțiunea propusă are un sens distinct, aferent Fondului de garantare pentru IMM-uri, acesta se va delimita expres pentru a evita suprapunerea terminologică. | **Nu se acceptă.**<br>Noțiunea de „garanție financiară" introdusă în proiectul de lege are un sens distinct față de noțiunea utilizată în Legea nr. 184/2016 cu privire la contractele de garanție financiară, precum și obiectul de reglementare a legilor este diferit.<br>Astfel, potrivit art. 4 din Legea nr. 184/2016, garanția financiară reprezintă „mijloace bănești, instrumente financiare sau creanțe pecuniare puse la dispoziție în vederea asigurării executării obligațiilor financiare garantate", iar, conform art. 5 alin. (2) din aceeași lege, punerea la dispoziție a garanției financiare presupune remiterea, transferarea, deținerea, înregistrarea sau orice altă modalitate prin care beneficiarul garanției obține posesia sau controlul asupra garanției financiare.<br>În schimb, noțiunea propusă în Legea nr. 179/2016 este utilizată exclusiv în cadrul Fondului de garantare pentru IMM-uri și desemnează angajamentul asumat de Fond de a garanta obligațiile beneficiarilor aferente instrumentelor prevăzute la art. 13.<br>Totodată, pct. 3 din Regulamentul cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | pentru întreprinderile mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 709/2022, care reglementează modul de funcționare și organizare a procesului de garantare prin intermediul Fondului, garanția financiară reprezintă un angajament scris față de creditor, asumat de garant, privind răspunderea pentru o parte din suma principală a creditului, în scopul partajării riscului de credit. Totodată, pct. 41 din Regulament prevede că plata garanției se efectuează numai la executarea garanției, în baza cererii de executare și cu respectarea condițiilor stabilite de Regulament, iar pct. 76 stabilește că mijloacele financiare ale Fondului de garantare sunt gestionate prin contul unic trezorerial al Fondului.<br>De asemenea, noțiunea este introdusă în art. 3 din Legea nr. 179/2016, care prevede expres că „În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică”, ceea ce delimitează domeniul de aplicare al definițiilor exclusiv la raporturile juridice reglementate de Legea nr. 179/2016. |
| | **124** | **La pct. 3, ce vizează art. 4:**<br>**La subpct. 3.1**, cuvintele „se expune cu” se vor substitui cu cuvintele „va avea” (observație valabilă și pentru alte cazuri similare).<br>**La subpct. 3.2,** redacția propusă pentru art. 4 alin. (4) se dublează, în esență, cu redacția propusă pentru art. $5^4$ alin. (6). Se va exclude paralelismul normativ, prin menținerea reglementării într-un singur loc. Totodată, referința la art. 52 alin. (3) trebuie corelată cu data intrării în vigoare a dispozițiilor respective, întrucât, potrivit art. III, art. 51–56 ar urma să intre în vigoare la 1 ianuarie 2028, în timp ce art. 4 alin. (4) ar intra în vigoare la termenul general. Această soluție creează o trimitere la o normă care nu va fi încă în vigoare. | **Se acceptă** |
| | **125** | **La pct. 4, ce vizează art. 5:**<br>**La subpct. 4.1.1**, înainte de textul „litera b)” se va adăuga prepoziția „la”.<br>**La subpct. 4.2**, redacția propusă pentru art. 5 alin. (3) se va redacta potrivit rigorilor de tehnică legislativă. În cazul în care se modifică doar propoziția a doua, textul dintre ghilimele nu trebuie să includă numerotarea alineatului. Se recomandă următoarea formulare: „la alineatul (3), propoziția a doua va avea următorul cuprins:<br>„Dobândirea sau pierderea unei categorii se realizează doar dacă situația respectivă se menține pe parcursul a două exerciții financiare consecutive.””. | **Se acceptă.** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | **126** | **La pct. 5**, în partea ce vizează redacția art. $5^6$, se va asigura utilizarea uniformă a noțiunilor „perioadă de gestiune”, „exercițiu financiar” și „perioadă contabilă”. În proiect sunt utilizate alternativ mai multe noțiuni pentru același reper temporal, ceea ce poate genera incertitudini la aplicarea normei. De asemenea, expresia „sumele selectate nu vor include taxa pe valoarea adăugată și alte impozite indirecte” se va concretiza, prin indicarea expresă că valoarea cifrei de afaceri anuale nete se calculează fără TVA și fără alte impozite indirecte. | **Se acceptă.**<br>Terminologia privind reperul temporal a fost uniformizată prin utilizarea sintagmei „perioadă de gestiune”. Totodată, art. $5^6$ alin. (1) a fost precizat în sensul că cifra de afaceri anuală netă se determină potrivit metodologiei oficiale aprobate de Biroul Național de Statistică și se calculează fără taxa pe valoarea adăugată și fără alte impozite indirecte. |
| | **127** | **La pct. 6**, ce modifică art. 6:<br>În partea ce vizează redacția propusă pentru art. 6 alin. (1), formula potrivit căreia categoria de microîntreprindere, întreprindere mică și mijlocie se atribuie „la întrunirea condițiilor stipulate la art. 5 sau în baza declarației pe propria răspundere” poate fi interpretată în sensul că simpla declarație ar putea substitui întrunirea criteriilor legale.<br>Se recomandă formularea normei în sensul că statutul se determină potrivit criteriilor prevăzute la art. 4 și 5, iar declarația pe propria răspundere servește ca mijloc de confirmare a datelor declarate. Subsecvent, cuvintele „se modifică și” se vor exclude ca fiind excedente. | **Se acceptă.**<br>Norma a fost ajustată în modul corespunzător |
| | **128** | **La subpct. 6.2,** cuvintele „se adaugă” se vor substitui cu cuvintele „se completează cu”.<br>Totodată, se va reține că, alineatele sunt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde (a se vedea art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017). | **Se acceptă.** |
| | **129** | **La pct. 7**, privind completarea cu art. $6^1$ și $6^2$:<br>Cu referire la art. 1 alin. (1), definiția întreprinderii mici cu capitalizare medie se va corela cu Recomandarea (UE) 2025/1099. Actul UE definește această categorie ca fiind formată din întreprinderile care nu sunt IMM-uri potrivit Recomandării 2003/361/CE, au mai puțin de 750 de salariați și înregistrează o cifră de afaceri anuală de cel mult 150 milioane euro sau active totale de cel mult 129 milioane euro. Redacția proiectului, care impune condiția „cel puțin 250 și mai puțin de 750 de salariați”, este mai îngustă și poate exclude întreprinderile care au sub 250 de salariați, dar nu sunt IMM-uri din cauza depășirii pragurilor financiare. Se recomandă reformularea normei prin raportare la criteriul „nu face | **Se acceptă.** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | parte din categoria IMM-urilor”, nu prin instituirea unui prag minim absolut de 250 de salariați. | |
| | **130** | Sub aspect redacțional, numerotarea diviziunilor alin. (1) se va conforma prevederilor art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017, potrivit cărora „Alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. În cazul unei structuri complexe a actului normativ, alineatul poate fi divizat mai întâi în puncte însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză. La rândul lor, punctele pot fi divizate în litere, însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză.” (observație valabilă și pentru art. 8 alin. (1)). | |
| | **131** | În partea ce vizează art. $6^2$ alin. (1), cuvintele „întreprinderile cu capitalizare medie” se vor substitui cu cuvintele „întreprinderile mici cu capitalizare medie”, pentru asigurarea uniformității terminologice. Totodată, se va clarifica modalitatea de colectare și analiză a datelor, categoriile de date vizate și raportul cu legislația privind protecția datelor cu caracter personal, în special dacă informațiile vor fi utilizate pentru raportare către parteneri externi. | |
| | **131** | **La pct. 8**, cuvântul „textul”, în primul caz, se va substitui cu cuvântul „cuvintele”. Se va ține cont că, la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, se menționează despre substituirea „textului” respectiv (observație valabilă în tot textul proiectului). | **Se acceptă.** |
| | **132** | **La pct. 9**, ce vizează redacția propusă pentru art. 8, cuvintele „în domeniile sale de competență” se vor substitui cu cuvintele „în domeniile lor de competență”, având în vedere pluralitatea subiecților normei. | **Se acceptă.**<br>Sub aspectul tehnicii legislative, observația referitoare la substituirea sintagmei „în domeniile sale de competență” cu sintagma „în domeniile lor de competență” a fost acceptată, în vederea asigurării concordanței gramaticale cu pluralitatea subiecților normei. |
| | **133** | Totodată, se va justifica excluderea principiului „numărului constant” din redacția actuală a art. 8 sau, după caz, se va menține norma respectivă, dacă autorul nu urmărește eliminarea acestei garanții de reducere a poverii administrative. | **Nu se acceptă.**<br>În partea ce ține de menținerea principiului „numărului constant”, propunerea nu se acceptă. Redacția propusă a art. 8 consacră principiul „Gândiți mai întâi la scară mică” (Think Small First) și evaluarea obligatorie a impactului proiectelor de acte normative asupra IMM-urilor prin Testul |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | IMM, realizat ca parte integrantă a analizei impactului de reglementare. În acest context, autorul optează pentru eliminarea referinței distincte la principiul „numărului constant”, menținând obligația autorităților de a identifica și reduce povara de reglementare asupra IMM-urilor**.** |
| | **134** | **La subpct. 10.2**, redacția propusă pentru art. 11 alin. (6) se va reevalua din perspectiva impactului bugetar. Norma permite acoperirea din bugetul de stat a cheltuielilor administrative și/sau de implementare aferente alocărilor din surse externe, în limita a 10% din valoarea activităților realizate. Această soluție creează premise pentru angajamente bugetare, iar nota de fundamentare afirmă, în același timp, că proiectul nu generează impact financiar imediat. Se va corela norma cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, cu procesul bugetar anual și cu regulile privind ajutorul de stat, indicându-se expres autoritatea care aprobă aceste cheltuieli, sursa de finanțare și limitele aplicabile. | **Nu se acceptă.**<br>**Argumentare:**<br>Completarea propusă este necesară în vederea asigurării concordanței cadrului normativ al Instrumentului cu prevederile pct. 32 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 603/2025 cu privire la elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea instrumentelor de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, precum și cu prevederile pct. 5 din HG nr. 30/2025 cu privire la aprobarea Programului de creștere a competitivității producătorilor locali și integrare în lanțurile valorice. Atât pct. 32 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 603/2025, cât și pct. 5 din HG nr. 30/2025 prevăd posibilitatea acoperirii din bugetul de stat – resurse generale a cheltuielilor administrative aferente implementării proiectelor finanțate din surse externe, în limita a 10% din valoarea activităților realizate, atunci când proiectele de asistență externă nu prevăd acoperirea acestor cheltuieli.<br>În redacția actuală, plafonul de 10% prevăzut la alineatul (5) se raportează exclusiv la alocările din bugetul de stat, fără a reglementa distinct situația proiectelor finanțate din surse externe, ceea ce limitează aplicarea efectivă a prevederilor menționate.<br>Prin urmare, alineatul (6) nou introdus delimitează expres această categorie de cheltuieli și clarifică faptul că acestea nu se includ în plafonul general prevăzut la alineatul (5), instituind o bază de calcul distinctă pentru cheltuielile aferente proiectelor finanțate din surse externe, cu aplicarea limitei de maximum 10% din valoarea activităților realizate și aprobarea separată a acestora. |
| | **135** | **La pct. 11**, ce modifică art. 12:<br>**La subpct. 11.1**, cuvintele „se exclude” se vor substitui cu cuvintele „se abrogă”. | **Se acceptă.** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | Se va ține cont că pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi, se utilizează cuvintele „se abrogă” și nu „se exclude”. Sintagma „se exclude” se utilizează doar în cazul excluderii unor cuvinte, sintagme, propoziții. | |
| | **136** | **La subpct. 11.2**, din dispoziția de modificare cuvintele „în continuare” se vor exclude ca fiind excedente. | **Se acceptă.** |
| | **137** | **La subpct. 11.4**, cuvintele „la final” se vor exclude. | **Se acceptă.** |
| | **138** | **La subpct. 11.5**, cuvintele „se expune în redacție nouă cu” se vor substitui cu cuvintele „va avea”. | **Se acceptă.** |
| | **139** | La art. II – modificarea Legii nr. 171/2012 privind piața de capital (în continuare – Legea nr. 171/2012):<br>Sursa publicării Legii nr. 171/2012 se va expune după cum urmează: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193–197, art. 665)”.<br>La subpct. 1.1, cuvintele „la final” se vor exclude. | **Se acceptă.** |
| | **140** | La art. III, dispozițiile finale și tranzitorii se vor reevalua. Stabilirea intrării în vigoare la 1 ianuarie 2028 pentru noile praguri financiare, categoria întreprinderilor mici cu capitalizare medie și metodologia privind întreprinderile autonome, partenere și legate trebuie corelată cu intrarea în vigoare a celorlalte norme care fac trimitere la aceste dispoziții. În caz contrar, unele trimiteri normative vor deveni inaplicabile până la 1 ianuarie 2028. De asemenea, termenul de 6 luni acordat Guvernului și autorităților centrale de specialitate pentru adoptarea actelor normative necesare implementării trebuie corelat cu intrarea în vigoare diferențiată a dispozițiilor legii. | **Se acceptă.**<br>Termenul de intrare în vigoare a fost corelat. |
| | **141** | **La pct. 12**, redacția propusă pentru art. 13 se va corela cu statutul juridic al Fondului de garantare. Dacă Fondul este o subdiviziune internă autonomă, fără personalitate juridică, nu este clar prin ce mecanism acesta „emite garanții financiare” și cine este titularul obligației față de creditor/investitor. Se va preciza dacă garanțiile sunt emise de IP ODA, prin intermediul Fondului de garantare, precum și regimul răspunderii, sursele de acoperire și limitele expunerii. | **Nu se acceptă.**<br>Articolul 13 alin. (1) din Legea nr. 179/2016 cu privire la ÎMM stabilește deja expres statutul juridic al Fondului de garantare, cu statut de subdiviziune internă autonomă, fără personalitate juridică în cadrul structurii organizaționale a IP „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului”. Proiectul de lege nu modifică acest statut și nu instituie un nou mecanism de emitere a garanțiilor, ci doar modifică denumirea acestuia și extinde sfera obligațiilor pentru care Fondul poate emite garanții financiare.<br>Astfel, redacția propusă pentru art. 13 alin. (2), potrivit căreia Fondul de garantare emite garanții financiare, există |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | deja în art. 13 alin. (2) din Legea nr. 179/2016, proiectul intervenind exclusiv asupra categoriilor de obligații ce pot fi garantate. Astfel, pe lângă garanțiile aferente creditelor acordate de bănci și organizații de creditare nebancară, se includ și garanțiile aferente obligațiunilor emise de întreprinderi și operațiunilor de credit la export. În consecință, observațiile privind mecanismul de emitere a garanțiilor, titularul obligațiilor, regimul răspunderii, sursele de acoperire și limitele expunerii excedează obiectului modificărilor propuse și vizează aspecte deja reglementate de cadrul legal în vigoare, inclusiv Hotărârea Guvernului nr. 79/2022, care nu fac obiectul prezentului proiect. |
| | **142** | La subpct. 12.1, cuvântul „titlul” se va substitui cu cuvântul „denumirea”, iar cuvintele „se expune în redacția” se vor substitui cu cuvintele „va avea următorul cuprins”.<br>La subpct. 12.3, cuvintele „se expune în următoarea redacție” se vor substitui cu cuvintele „va avea următorul cuprins”. | **Se acceptă.** |
| **Comentariile Comisiei Europene** | **143** | Comisia Europeană constată că proiectul este, în ansamblu, în conformitate cu Recomandarea Comisiei 2003/361/CE, formulând totodată unele observații punctuale asupra proiectului și tabelului de concordanță. | **Se ia act.**<br>Observațiile punctuale formulate de Comisia Europeană au fost examinate și reflectate în proiectul de lege și în tabelul de concordanță. |
| | **144** | Cu referire la art. 2 din Anexa la Recomandarea 2003/361/CE, Comisia Europeană menționează că modificarea propusă asigură compatibilitatea pragurilor financiare. Pentru mai multă claritate, se recomandă utilizarea formulării „și/sau deține active totale”. | **Se acceptă.**<br>Proiectul a fost ajustat prin utilizarea formulării „și/sau deține active totale”, în vederea redării clare a caracterului alternativ al criteriilor financiare prevăzute de Recomandarea 2003/361/CE. |
| | **145** | Cu referire la art. 5² alin. (3) lit. a) din proiect, Comisia Europeană menționează că textul nu pare a fi pe deplin aliniat la Recomandarea 2003/361/CE. În particular, nu este clar sensul formulării potrivit căreia persoanele fizice sau grupurile de persoane fizice „realizează, conform declarației anuale de venit, venituri majoritare din activitatea de investiții în capital de risc (business angels)”. | **Se acceptă.**<br>Prevederea a fost reformulată în vederea alinierii la art. 3 alin. (2) lit. a) din Anexa la Recomandarea 2003/361/CE, prin eliminarea formulării neclare referitoare la realizarea veniturilor majoritare și precizarea că sunt vizate persoanele fizice sau grupurile de persoane fizice care exercită în mod regulat o activitate de investiții cu capital de risc (business angels) și investesc capital propriu în întreprinderi necotate la bursă. |
| | **146** | Cu referire la tabelul de concordanță, Comisia Europeană menționează că nu este clar motivul pentru care pct. 4–9 din textul național au fost incluse la corespondentul art. 4 din Recomandarea | **Se acceptă.**<br>Tabelul de concordanță a fost revizuit, iar prevederile naționale au fost repoziționate în raport cu dispozițiile |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | 2003/361/CE, întrucât acestea nu corespund articolului respectiv și sunt reflectate și ulterior în tabel. | corespunzătoare ale Recomandării 2003/361/CE, fiind eliminate dublările și asigurată corelarea corectă a normelor naționale cu prevederile actului Uniunii Europene. |
| | **147** | Comisia Europeană menționează că pct. 1–3 din textul național par să fie plasate anterior în tabelul de concordanță, întrucât acestea corespund art. 4 din Recomandarea 2003/361/CE. | **Se acceptă.**<br>Tabelul de concordanță a fost ajustat prin repoziționarea prevederilor respective la corespondentul art. 4 din Recomandarea 2003/361/CE, în vederea asigurării unei corespondențe clare și consecutive între actul Uniunii Europene și normele naționale. |
| | **148** | Cu referire la Recomandarea (UE) 2025/1099, Comisia Europeană menționează că pct. 3.5.3 din Recomandare nu pare să fi fost transpus. Comisia precizează că această prevedere reprezintă una dintre diferențele dintre Recomandarea (UE) 2025/1099 și Recomandarea 2003/361/CE. | **Se acceptă.**<br>Observația a fost luată în considerare. Proiectul a fost completat la art. $6^1$ alin. (6) și (7) cu prevederi care reflectă pct. 3.5.3 din Recomandarea (UE) 2025/1099, referitoare la situațiile în care investițiile realizate de un fond de investiții alternative nu determină calificarea întreprinderilor respective drept întreprinderi legate, cu respectarea condițiilor prevăzute de Recomandare. Tabelul de concordanță a fost ajustat în mod corespunzător. |

**Ministru** **Claudiu-Iulius-Gavril Năsui**